

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

S-A LUAT ACT

în ședința Biroului Permanent

Camerei Deputaților

la data de 14.07.2014

Nr. 789

INFORMARE

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportate la art. 7 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (5), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (2) și art. 50 lit. b) teza întâi din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 269 din 07 mai 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 34 alin. (1) din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Legea 165/2013 a fost adoptată prin procedura angajării
răspunderii Guvernului, potrivit art. 114 din Constituția României.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 269/2014.

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Cristian Adrian Panciu', written over the printed name.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 269

din 7 mai 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportate la art. 7 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6) și (8), art. 31 alin. (5), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (2) și art. 50 lit. b) teza întâi din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea, în ședința publică din 18 martie 2014, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 cu raportare la art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, ridicată de Eugenia Grigoraș în Dosarul nr. 5.265/2/2012* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din Legea nr. 165/2013, ridicată de Deák Albert și Balázs Károly Zsolt în Dosarul nr. 24.905/211/2012 al Tribunalului Cluj — Secția civilă, și excepția de neconstituționalitate a art. 4 din aceeași lege, ridicată de Cristian Ionescu în Dosarul nr. 6.209/63/2013 al Tribunalului Dolj — Secția de contencios administrativ și fiscal, excepții care constituie obiectul dosarelor nr. 693D/2013, nr. 697D/2013 și, respectiv, nr. 772D/2013 ale Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 18 martie 2014, în prezența apărătorului ales al autorului excepției ce formează obiectul Dosarului nr. 693D/2013 și a reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate, a dispus, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, conexarea dosarelor nr. 697D/2013 și nr. 772D/2013 la Dosarul nr. 693 D/2013, care a fost primul înregistrat. La aceeași dată, în temeiul prevederilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, Curtea a amânat pronunțarea mai întâi pentru data de 1 aprilie 2014, iar apoi pentru 8 aprilie 2014, 6 mai 2014 și 7 mai 2014, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

3. Prin încheierile din 14 octombrie 2013, 22 octombrie 2013 și 13 noiembrie 2013, pronunțate în dosarele nr. 5.265/2/2012*, nr. 24.905/211/2012 și, respectiv, nr. 6.209/63/2013, Curtea de

Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Cluj — Secția civilă și Tribunalul Dolj — Secția de contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 raportat la art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, și, respectiv, cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din aceeași lege, excepție ridicată de Eugenia Grigoraș, de Deák Albert și Balázs Károly Zsolt și, respectiv, de Cristian Ionescu, în cauze civile având ca obiect soluționarea unor cereri de restituire a unor imobile, întemeiate pe Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, cauze în care instanțele, din oficiu, au ridicat excepția prematurității cererilor.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că aplicarea în litigiile pendinte a unor norme legale noi care ar conduce la respingerea ca inadmisibilă a acțiunii, fără să se mai examineze fondul cauzei, sau la o soluție diferită de cea previzibilă la introducerea acțiunii contravine principiului neretroactivității legii civile, dreptului de acces liber la justiție și dreptului la un proces echitabil. În același sens se arată că intervenția statului într-un litigiu în care el însuși este implicat ca pârât, prin emiterea unei noi reglementări, aplicabilă de instanța cauzei și care îi este nefavorabilă, încalcă principiul egalității de arme, în detrimentul părții adverse.

5. Se susține, de asemenea, că este încălcat principiul egalității în fața legii și a autorităților publice, prin prevederile de lege criticate fiind instituită o diferență de tratament între persoane care au făcut aceleași demersuri în fața organelor abilitate, dar situația lor diferă în prezent din cauza faptului că autoritățile administrative nu le-au soluționat cererile în același timp, astfel că stabilirea întinderii despăgubirilor cuvenite pentru imobilele nerestituibile în natură se face potrivit unor reguli diferite, dezavantajoase. Se apreciază, totodată, că prevederile din Legea nr. 165/2013 referitoare la posibilitatea de reglementare ulterioară, prin normele de aplicare a legii, a modalității de valorificare în numerar, renunțarea la aplicarea standardelor internaționale de evaluare, calcularea despăgubirilor pe baza grilei notariale și lipsa posibilității indexării în funcție de inflație, încalcă principiul neretroactivității cel al drepturilor câștigate și cel al nediscriminării.

6. Se mai invocă și încălcarea independenței justiției arătându-se, în acest sens, că prin aplicarea dispozițiilor Legii nr. 165/2013 și cauzelor aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării ei în vigoare sunt golite de conținut deciziile prir care, în multe dintre cauzele privind restituirea imobilelor preluate abuziv, Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus rejudecarea, decizii care conțin și „prevederi privind aplicarea și interpretarea legii în cauza (speța) respectivă”.

7. Autorii excepției critică și stabilirea unor termene „inacceptabil de îndelungate” pentru soluționarea cererilor de despăgubire, și aceasta doar în faza administrativă, durata acestora neputând fi considerată rezonabilă, în înțelesul art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și al art. 21 alin. (3) din Constituție. În același timp se suspendă din nou emiterea de hotărâri, eliberarea titlurilor de proprietate, punerile în posesie și orice alte proceduri administrative.

8. Se mai consideră că art. 4 coroborat cu art. 17 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 potrivit căruia Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor este abilitată să invalideze deciziile entităților investite contravine principiului neretroactivității, celui al securității raporturilor juridice, al încrederii legitime consacrate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, jurisprudență în care s-a statuat, totodată, că o decizie administrativă prin care i se recunoaște părții interesate un drept la reparație este suficientă pentru a crea un „interes patrimonial” apărut de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De aceea, neexecutarea unei astfel de decizii, neexecutarea unei decizii administrative care recunoaște dreptul la o despăgubire într-un quantum pe care aceasta îl stabilește și, cu atât mai mult, neexecutarea unei hotărâri judecătorești ce recunoaște un drept la despăgubire, chiar dacă suma nu a fost stabilită, constituie o ingerință în dreptul de proprietate în sensul primei fraze din primul alineat al art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție. Se mai arată că aplicarea art. 4 din Legea nr. 165/2013 ar însemna și încălcarea art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție din perspectiva creanței contra statului calculată la o altă valoare decât cea care s-ar stabili sub imperiul legii noi.

9. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Cluj — Secția civilă și Tribunalul Dolj — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că prevederile de lege criticate de autorii excepției de neconstituționalitate ce formează obiectul Dosarului nr. 693D/2013 nu contravin dispozițiilor art. 15 alin. (2), art. 16 sau art. 21 din Constituție. În ce privește critica referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii, arată că trebuie făcută distincția între situațiile juridice de natură legală, cărora li se aplică legea nouă, în măsura în care aceasta le surprinde în curs de constituire, și situații juridice voluntare, care rămân supuse, în ceea ce privește validitatea condițiilor de fond și de formă, legii în vigoare la data întocmirii actului juridic care le-a dat naștere. Unor situații juridice voluntare nu poate fi asimilată însă situația acțiunilor în justiție aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Dimpotrivă, acestea sunt asimilabile unor situații juridice legale, în desfășurare, surprinse de legea nouă înaintea definitivării lor și, de aceea, intrând sub incidența noului act normativ. De asemenea, instanța consideră că nu se încalcă nici principiul nediscriminării, întrucât situația de dezavantaj sau discriminare în care s-ar găsi unele persoane are o justificare obiectivă, necesitatea reglementării legale a situațiilor generate de volumul mare al notificărilor nesoluționate și măsurile ce s-au impus prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*. Nu se încalcă nici art. 21 din Constituție, întrucât prin prevederile de lege criticate doar s-au stabilit noi termene pentru soluționarea administrativă a cererilor de restituire, la expirarea cărora orice persoană interesată se poate adresa instanței judecătorești pentru verificarea legalității deciziilor și dispozițiilor emise în această procedură. Apreciază, totodată, că sunt garantate creanțele asupra statului, raportat la modalitatea de despăgubire reglementată de noua lege. Nu se poate reține nici încălcarea art. 126 din Constituție, instanțele judecătorești urmând a se pronunța în raport cu dispozițiile legale aplicabile speței.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Avocatul Poporului**, în punctul de vedere transmis în Dosarul nr. 693D/2013, consideră că normele cuprinse în art. 4 raportate la art. 34 din Legea nr. 165/2013 au caracter retroactiv contravenind art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât în baza acestora este ridicată din oficiu excepția prematurității acțiunilor formulate în temeiul legilor de restituire în vigoare până la apariția Legii nr. 165/2013. De asemenea, acestea acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum*.

12. Consideră, de asemenea, că prevederile art. 4 raportate la art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și principiului egalității în drepturi, întrucât prin instituirea noilor reguli privind soluționarea dosarelor, care ar determina judecătorul să respingă cererile de chemare în judecată ca prematur introduse, se creează premisele unei discriminări fără un criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere. Astfel, persoanele ale căror procese s-au finalizat înainte de intrarea în vigoare a legii s-au aflat într-o situație mai favorabilă, dar discriminatorie față de persoanele ale căror procese au fost în curs de soluționare la data intrării în vigoare.

13. Cu privire la celelalte critici de neconstituționalitate apreciază că nu pot fi reținute. Precizează că, prin faptul că legiuitorul a impus noi termene de soluționare a dosarelor aflate în lucru, dar și alte termene de sesizare a instanței de judecată nu se aduce atingere accesului liber la justiție, întrucât dreptul persoanelor îndreptățite de a se prevala, neîngrădit, de toate garanțiile pe care le presupune un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil, nu este îngrădit.

14. În punctul de vedere transmis în Dosarul nr. 697D/2013 Avocatul Poporului își menține opinia referitoare la încălcarea art. 15 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din Constituție și apreciază, de asemenea, că prevederile art. 4 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și dreptului la un proces echitabil, deoarece, prin adoptarea unor astfel de norme, legiuitorul a intervenit în procesul de realizare a justiției, întrucât excepția prematurității este o excepție de fond, peremptorie și absolută, care, odată admisă, face ca acțiunea să fie respinsă. Or, așa cum a arătat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 6 din 11 noiembrie 1992 o imixtiune a puterii legislative care ar pune autoritatea judecătorească în imposibilitatea de a funcționa, chiar dacă numai cu referire la o anumită categorie de cauze și pentru o anumită perioadă de timp, ar avea drept consecință ruperea echilibrului constituțional dintre aceste autorități. În acest context, apreciază că reluarea procedurilor cu caracter administrativ ca umare a respingerii acțiunii ca inadmisibilă sau prematur introdusă din cauza noilor termene legale de soluționare a dosarelor contravine și principiului soluționării cauzei într-un termen optim și previzibil prevăzut de art. 6 din Codul de procedură civilă, ca o consacrare a art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele și concluziile scrise depuse la dosare și susținerile reprezentantului părții prezente, concluziile

procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Cu privire la obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit încheierii Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal care constituie actul de sesizare a Curții Constituționale în Dosarul nr. 693D/2013, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 4 cu raportare la art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România. Din motivarea scrisă a excepției de neconstituționalitate rezultă, însă, că autorul acesteia a criticat doar prevederile art. 4 teza a doua raportat la art. 34 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

18. În ce privește Dosarul nr. 697D/2013, Curtea Constituțională constată că, deși Tribunalul Cluj — Secția civilă a reținut ca obiect al excepției doar prevederile art. 4, indicat expres și de autorii excepției de neconstituționalitate, în realitate, din notele scrise în cuprinsul cărora aceasta este motivată, rezultă că este vizat art. 4 teza a doua, criticat prin raportare la prevederile mai multor articole din Legea nr. 165/2013, și anume: art. 7 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (5), art. 34 alin. (1) și art. 50 lit. b) teza întâi.

19. Curtea reține, de asemenea, că în Dosarul nr. 772D/2013 obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile art. 4 teza a doua raportate la art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, deși în încheierea de sesizare a Curții Constituționale, pronunțată de Tribunalul Dolj — Secția de contencios administrativ și fiscal, precum și în notele scrise depuse de autorul excepției este menționat ca obiect al acesteia doar art. 4 din lege.

20. Prin urmare, Curtea va examina constituționalitatea prevederilor art. 4 teza a doua raportate la art. 7 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6) și (8), art. 31 alin. (5), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (2) și art. 50 lit. b) teza întâi din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, care au următorul conținut:

— Art. 4 teza a doua: „Dispozițiile prezentei legi se aplică (...) cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor (...) la data intrării în vigoare a prezentei legi.”;

— Art. 7 alin. (1): „(1) Până la întocmirea situației centralizatoare la nivel local, se suspendă emiterea hotărârilor de validare/invalidare de către comisiile județene de fond funciar sau, după caz, de către Comisia de Fond Funciar a Municipiului București, eliberarea titlurilor de proprietate, punerea în posesie de către comisiile locale de fond funciar, precum și orice alte proceduri administrative în domeniul restituirii fondului funciar.”;

— Art. 11 alin. (1) și (2): „(1) Comisiile locale și județene de fond funciar sau, după caz, Comisia de Fond Funciar a Municipiului București au obligația de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate până la data de 1 ianuarie 2016.

(2) În situația neîndeplinirii obligațiilor în termenul prevăzut la alin. (1), persoana care se consideră îndreptățită poate formula plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile. Hotărârea pronunțată de

instanța judecătorească este supusă numai apelului. Plângerea este scutită de taxa judiciară de timbru.”;

— Art. 16: „Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7).”;

— Art. 17 alin. (1) lit. a): „(1) În vederea finalizării procesului de restituire în natură sau, după caz, în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, se constituie Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, denumită în continuare Comisia Națională, care funcționează în subordinea Cancelariei Primului-Ministru și are, în principal, următoarele atribuții:

a) validează/invalidă în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii.”;

— Art. 21 alin. (6) și (8): „(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. (...)

(8) Ulterior verificării și evaluării, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, Comisia Națională validează sau invalidează decizia entității investite de lege și, după caz, aprobă punctajul stabilit potrivit alin. (7).”;

— Art. 31 alin. (5): „(5) Modalitatea de valorificare în numerar se stabilește prin normele de aplicare a prezentei legi.”;

— Art. 34 alin. (1): „Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.”;

— Art. 35 alin. (2): „(2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.”;

— Art. 50 lit. b) teza întâi: „La data intrării în vigoare a prezentei legi: (...)

b) orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare (...) prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.”;

21. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, textele de lege criticate contravin următoarelor prevederi din Constituție: art. 15 alin. (2) care instituie principiul neretroactivității legii, cu excepția celei penale și contravenționale mai favorabile, art. 16 alin. (1) și (2) care consacră principiul egalității în fața legii și a autorităților publice fără privilegii și fără discriminări și care statuează că nimeni nu este mai presus de lege, art. 21 alin. (1)—(3) referitor la dreptul de acces liber la justiție, la interdicția îngrădirii prin lege a exercitării acestuia și la dreptul la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil, art. 44 alin. (1) care garantează dreptul de proprietate privată și creanțele asupra statului, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unei libertăți, art. 126 alin. (3) și (6) potrivit cărora Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale, iar controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Prin raportare la prevederile art. 20 din Constituție referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului se invocă, de asemenea, art. 6 — Dreptul la un proces echitabil și art. 14 — Interzicerea discriminării din Convenția pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 1 — *Protecția proprietății* din Primul Protocol adițional la aceeași convenție și art. 1 — *Interzicerea generală a discriminării* din Protocolul nr. 12 din convenția amintită.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că obiectul cauzelor în care aceasta a fost ridicată îl reprezintă, astfel cum rezultă din acțiunile introductive, soluționarea cererilor prin care se solicită instanțelor judecătorești să oblige Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor să ia măsurile necesare pentru stabilirea și plata — potrivit titlului VII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005 — a despăgubirilor aferente unor imobile a căror restituire în natură nu mai este posibilă, revendicate în baza prevederilor Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989. Cererile de chemare în judecată au fost introduse anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013.

23. După intrarea în vigoare a legii menționate, instanțele au ridicat din oficiu excepția prematurității cererilor de chemare în judecată, în considerarea faptului că prin dispozițiile art. 34 alin. (1) din aceasta s-au stabilit anumite termene în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor [autoritate nou-constituită, care, în virtutea art. 18 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, a preluat atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor] poate emite titlurile de compensare prin puncte. Aceste termene sunt de 60 de luni pentru soluționarea dosarelor referitoare la imobilele revendicate în temeiul Legii nr. 10/2001 și de 36 de luni pentru dosarele de fond funciar. Termenele menționate au început să curgă de la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 (20 mai 2013), iar instanțele de judecată au apreciat că, înăuntrul acestora, persoanele îndreptățite la măsuri reparatorii nu pot formula acțiuni îndreptate împotriva refuzului fostei Comisii Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor de a soluționa dosarele de despăgubire, refuz dedus din lipsa oricărui răspuns cu privire la emiterea titlului de despăgubire cuvenit. Este vorba despre acțiunile în contencios administrativ întemeiate pe prevederile art. 20 din titlul VII al Legii nr. 247/2005, care permiteau persoanelor îndreptățite ca, în condițiile inexistenței — în legislația anterioară Legii nr. 165/2013 — a unui termen impus Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor pentru a emite decizia reprezentând titlu de despăgubire, să conteste în instanță refuzul nejustificat al autorității administrative de a soluționa dosarul de stabilire a despăgubirilor cuvenite.

24. În acest context, Curtea observă că se ridică problema constituționalității prevederilor de lege criticate din perspectiva situației acțiunilor introduse la instanțe înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, care erau pendinte la momentul intrării în vigoare a legii, și în care instanțele pun în discuție aplicarea termenelor prevăzute de art. 34 alin. (1) din legea amintită. În ce privește acest tip de cauze, Curtea constată că art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 este de natură să încalce egalitatea armelor, ca garanție a dreptului la un proces echitabil, în ipoteza în care se interpretează că termenele prevăzute de acesta sunt aplicabile și proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a legii.

25. Astfel, Curtea reține că ipoteza în care se pune în discuție constituționalitatea art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 este cea în care instanța de contencios administrativ este sesizată în condițiile art. 20 alin. (1) din Legea nr. 247/2005 de persoana îndreptățită, nemulțumită de nesoluționarea de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a dosarului transmis de entitatea deținătoare (în lipsa unui termen prevăzut de lege în care aceasta să fie obligată să emită o decizie), nesoluționare

asimilată — potrivit art. 2 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 — unui refuz nejustificat, susceptibil de a fi contestat în fața instanței de contencios administrativ competente. Curtea constată că, prin prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, legiuitorul a instituit în beneficiu Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor un termen pentru soluționarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, termen cu durată semnificativă, de 5 ani, care se adaugă la intervalul de timp deja scurs de la momentul înregistrării dosarelor până la introducerea cererii de chemare în judecată, în care autoritatea administrativă a trenat soluționarea acestora. Aplicarea în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești a termenelor instituite prin prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 are ca efect, în interpretarea dată acestora de instanțele chemate să le aplice, respingerea ca „devenite premature” a acțiunilor introduse de persoanele îndreptățite la obținerea de despăgubiri, fiind anihilate, practic, demersurile judiciare întreprinse de acestea în scopul reconstituirii dreptului de proprietate, consecutiv cu obligarea acestora la parcurgerea procedurii administrative, reglementată în prezent prin dispozițiile aceluiași text de lege. În acest context, Curtea observă că, deși desfășurarea și finalizarea procesului fuseseră prefigurate și anticipate de reclamant, într-un anumit cadru normativ, existent la momentul inițierii acestuia, cursul procesului este alterat ca urmare a intervenirii unei norme noi care modifică regulile pe care ar fi trebuit să le aibă în vedere instanța în soluționarea acestuia. Or, interpretarea prevederilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 în sensul că ar fi aplicabile și cauzelor pendinte le conferă caracterul neconstituțional, întrucât determină modificarea cursului procesului chiar în timpul judecării sale, creând doar pentru una dintre părțile aflate în proces o situație mai favorabilă. Mai mult decât atât, Curtea observă că regimul mai avantajos, apt să conducă la o soluție favorabilă, profită unei instituții a statului care este pârâtă într-un proces.

26. Cu privire la influențarea cursului procesului prin edictarea de noi reguli procesuale, inexistente la data declanșării acestuia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, de exemplu, prin Hotărârea din 7 iunie 2011, pronunțată în *Cauza Agrati și alții împotriva Italiei* (paragraful 58), că „principiul preeminenței dreptului și noțiunea de proces echitabil consacrate prin art. 6 [din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale] se opun — cu excepție situațiilor când există motive imperioase de interes general — ingerinței puterii legislative în administrarea justiției cu scopul de a influența deznodământul judiciar al unui litigiu”. În același sens s-a pronunțat și prin Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în *Cauza Rafinările grecești Stran și Stratis Andreadis împotriva Greciei*, paragraful 49, sau prin Hotărârea din 28 octombrie 1999 pronunțată în *Cauza Zielinski și Pradal & Gonzalez și alții împotriva Franței*, paragraful 57. În concepția Curții de la Strasbourg, „exigența egalității armelor implică obligația de a oferi fiecăreia dintre părțile unui proces posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu partea adversă” (Hotărârea din 27 octombrie 1993, pronunțată în *Cauza Dombo Beheer B.V. împotriva Olandei*, paragraful 33, și Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în *Cauza Rafinările grecești Stran și Stratis Andreadis împotriva Greciei*, paragraful 46).

27. Or, în condițiile în care un nou text de lege devine aplicabil proceselor în curs de desfășurare, riscul apariției unui dezechilibru procesual între părțile din litigiu trebuie înlăturat de instanțele de judecată printr-o interpretare a acestuia în respectul exigențelor impuse de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prin art. 6 care consacră dreptul la un proces echitabil, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora

„Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte”.

28. În acest sens, Curtea reține că, pentru a contracara riscul menționat al apariției unui dezechilibru procesual și pentru a conferi, în același timp, eficacitate măsurilor de finalizare a procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, instanța de contencios administrativ sesizată anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 va trebui să pronunțe — în acord cu dispozițiile art. 18 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 care prevede soluțiile pe care le poate da instanța — o hotărâre prin care să instituie în sarcina Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor obligația de a verifica existența dreptului de proprietate asupra imobilului revendicat, de a aprecia cu privire la întinderea acestuia și de a evalua despăgubirile cuvenite în cazul în care, după examinarea dosarului, aceasta ajunge la concluzia că solicitantul este titularul dreptului de proprietate, precum și de a emite decizia de compensare în puncte a acestora. Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor va trebui să ducă la îndeplinire obligațiile impuse de instanță în cel mult 30 de zile de la data rămânării irevocabile a hotărârii, astfel cum prevede art. 24 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

29. Curtea reține, totodată, că, prin constatarea constituționalității prevederilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 în interpretarea dată acestora prin prezenta decizie, se valorifică premisele legale existente pentru soluționarea definitivă, cu celeritate, a cauzelor aflate pe rolul instanțelor de contencios administrativ la data intrării în vigoare a legii. Astfel, potrivit art. 24 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, *„Dacă în urma admiterii acțiunii autoritatea publică este obligată să încheie, să înlocuiască sau să modifice actul administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze anumite operațiuni administrative, executarea hotărârii definitive și irevocabile se face în termenul prevăzut în cuprinsul acesteia, iar în lipsa unui astfel de termen, în cel mult 30 de zile de la data rămânării irevocabile a hotărârii”*. Ulterior, decizia Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor poate fi atacată, potrivit art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

30. Prin urmare, se ajunge ca, în principiu, dreptul persoanei care se consideră îndreptățită să fie examinat pe fond de instanța civilă într-un termen rezonabil, constituit din termenul pentru emiterea de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a deciziei de compensare prin puncte — de cel mult 30 de zile, conform art. 24 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 — la care se adaugă termenul de 30 de zile de la comunicarea deciziei de compensare în puncte în care aceasta poate fi atacată, în temeiul art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 care conferă instanței civile competența de a tranșa litigiul, stabilind că aceasta se va pronunța asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și va dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile Legii nr. 165/2013.

31. Prin această succesiune procedurală se ajunge la eficientizarea mecanismului de acordare de măsurilor reparatorii și la realizarea scopului declarat al Legii nr. 165/2013, acela de finalizare a procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist.

32. Așadar, în ce privește litigiile aflate deja pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, judecătorul cauzei va trebui să urmărească păstrarea echilibrului procesual, care poate fi grav afectat printr-o interpretare neconstituțională a noii reglementări. În jurisprudența sa, Curtea

a statuat că rolul său este acela de a stabili dacă prevederile de lege criticate sunt constituționale, dar și dacă interpretările ce se dau acestora respectă exigențele Constituției, astfel că, în măsura în care textului de lege criticat i se poate conferi o interpretare constituțională, Curtea va constata constituționalitatea dispoziției legale în această interpretare și va exclude de la aplicare orice alte interpretări posibile. În acest sens sunt deciziile nr. 223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2012, sau nr. 448 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 7 ianuarie 2014. Ca atare, Curtea va admite excepția de neconstituționalitate și va constata că dispozițiile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 34 alin. (1) din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii. Argumentul decisiv pentru pronunțarea unei astfel de soluții îl constituie încălcarea dreptului la un proces echitabil prin nesocotirea egalității armelor între părțile aflate în litigiu în cazul în care instanțele ar interpreta art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 în sensul că noile termene s-ar aplica și litigiilor aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

33. În ce privește critica privind pretinsa încălcare a independenței justiției, valoare consacrată prin dispozițiile art. 124 alin. (3) din Constituție, Curtea nu o reține, întrucât prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2014 nu împiedică asupra posibilității exercitării actului de justiție în condiții de deplină independență. Textul în sine nu impune nicio constrângere asupra instanței în sensul pronunțării unei anumite soluții, ci doar este susceptibil de o anumită interpretare care conduce la respingerea acțiunii ca prematur introdusă, fără a se intra pe fondul acesteia, interpretare neconstituțională eliminată, implicit, prin prezenta decizie.

34. De asemenea, Curtea constată că prevederile art. 34 alin. (1) nu nesocotesc nici garanțiile dreptului de proprietate privată conferite prin Legea fundamentală și prin art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție. Astfel, Curtea reține că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită [a se vedea, în acest sens și Decizia nr. 188 din 3 aprilie 2014*], nepublicată până la data pronunțării deciziei de față]. În plus, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat, având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013, și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv, că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru redresarea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129). În aceeași cauză instanța de contencios al drepturilor omului a statuat (paragraful 128) de asemenea, că măsurile de amenajare a plății creanțelor datorate de stat în virtutea deciziilor judecătorești definitive, cum ar fi eşalonarea plății acestora, măsuri luate pentru apărarea echilibrului bugetar între cheltuielile și încasările publice urmăreau un scop de utilitate publică și găseau un just echilibru între diferitele interese aflate în joc, prin respectarea mecanismului existent și prin grija pe care autoritățile au demonstrat-o în executarea acestuia.

*) Decizia nr. 188 din 3 aprilie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 484 din 30 iunie 2014.

35. În continuare, Curtea Constituțională observă că, prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014, referindu-se la noile termene în care, potrivit art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, a constatat că dispozițiile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care aceste termene nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii. În lumina prezentei decizii, termenul de 60 de luni, prevăzut de art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor ar trebui să soluționeze dosarele transmise de entitățile investite de lege în vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, nu se aplică nici titularilor dreptului la despăgubire recunoscuți de instanțele de judecată în urma soluționării acțiunilor îndreptate împotriva refuzului entităților deținătoare de a se pronunța asupra cererilor de revendicare formulate. Prin prisma interpretării constatate ca fiind constituționale prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, acțiunilor introduse de aceștia împotriva refuzului unității deținătoare de a răspunde la notificare li se vor aplica prevederile art. 33 în interpretarea dată de Curtea Constituțională, astfel că acestea nu vor fi respinse ca „prematur introduse” ca urmare a stabilirii unor noi termene pentru entitatea deținătoare. Dimpotrivă, instanțele vor soluționa pe fond aceste acțiuni, pronunțând, în cazul admiterii acestora, hotărâri prin care vor dispune fie restituirea în natură, fie acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale — în prezent, Legea nr. 165/2013. În această ultimă ipoteză, instanțele de judecată vor obliga Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor să emită o decizie de compensare în puncte a valorii imobilului ce nu mai poate fi restituit în natură.

36. Curtea reține că și acestor tipuri de cauze le va fi aplicabilă interpretarea dată prin prezenta decizie dispozițiilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013. Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor neputându-se prevala de termenele instituite prin acest text de lege, ci fiind nevoită să pună în executare dispoziția instanței de obligare la emiterea deciziei de compensare în puncte. Curtea reține că certitudinea juridică, previzibilitatea normelor și stabilitatea acestora, caracteristici definitorii ale unui stat de drept, conduc cu necesitate la această soluție.

37. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală, Curtea observă că, pronunțându-se, prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, asupra prevederilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, a considerat că aplicarea retroactivă a acestora este de natură să rupă echilibrul procesual, cu consecința încălcării dreptului la un proces echitabil, sub aspectul egalității armelor în procesul civil. Nu aceeași este, însă, situația prevederilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 34 alin. (1) din legea menționată.

38. Astfel, în cazul art. 33 din Legea nr. 165/2013 este vorba despre entitățile investite de lege care, potrivit art. 25 alin. (1) din Legea nr. 10/2001, erau obligate să soluționeze notificările în termen de 60 de zile de la înregistrarea acestora. Prin

dispozițiile de lege examinate de Curtea Constituțională prin decizia amintită, legiuitorul a acordat entităților investite un nou termen de soluționare, suplimentar față de cel inițial, și care a început să curgă la un interval de timp considerabil după expirarea celui stabilit prin Legea nr. 10/2001. În acest nou context normativ, persoanele care se consideră îndreptățite reclamante în acțiuni introduse în justiție ca urmare a nerespectării de către entitate a termenului de 60 de zile, erau puse în situația de a nu mai putea continua demersurile judiciare, declanșate conform normelor în vigoare la momentul introducerii acțiunii.

39. În schimb, art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 are în vedere situația dosarelor înregistrate pe rolul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, instituție pentru care legea nu stabilise niciun termen pentru soluționarea dosarelor primite de la entitățile investite de lege. Termenele prevăzute de art. 34 alin. (1) se aplică de la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, fără să influențeze situațiile născute sub imperiu vechii reglementări. Aceasta, deoarece Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu i se oferă un nou termen pentru soluționare, așa cum se întâmplă în cazul entităților, c se stabilește pentru prima dată un termen în care aceasta este obligată să soluționeze dosarele.

40. Altfel spus, există o diferență de situație juridică reglementată de cele două articole, respectiv art. 33 alin. (1) și art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013. În primul caz este vorba despre o procedură epuizată, încheiată, pentru care exista un termen de soluționare în sarcina entității investite [60 de zile de la înregistrarea notificării, potrivit art. 25 alin. (1) din Legea nr. 10/2001]. În cazul art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 se are, însă, în vedere o procedură în curs de desfășurare, care se referă la dosare înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor care se află, încă, în lucru, chiar dacă, în lipsa unor termene legale de soluționare, s-au introdus acțiuni în instanță ca urmare a trecerii unui interval de timp apreciat ca nerezonabil de către persoanele îndreptățite.

Așadar, nu poate fi reținută critica referitoare la pretinsa retroactivitate a textului menționat, întrucât legea nouă este, de principiu, aplicabilă de îndată tuturor situațiilor ce se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi. Prin urmare, sub rezerva interpretării date de Curtea Constituțională prin prezenta decizie, dispozițiile de lege criticate nu se aplică retroactiv, c reglementează modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare.

41. Cât privește celelalte prevederi criticate din Legea nr. 165/2013, Curtea apreciază că, față de obiectul acțiunii în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 cu raportare la art. 7 alin. (1) și art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, este necesar să analizeze admisibilitatea acesteia prin prisma condiției existenței legăturii cu cauza textelor criticate, impusă de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992. Sub acest aspect, Curtea observă că art. 7 și art. 11 din Legea nr. 165/2013 vizează problematica restituiri terenurilor potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991, dar obiectu procesului în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate vizează o cerere de retrocedare a unui imobil în baza Legii nr. 10/2001, astfel cum susțin autori excepției și cum reține și Judecătoria Cluj-Napoca — Secție

civilă prin sentința prin care a admis cererea petenților-autori ai excepției și a recunoscut existența unui drept de creanță al acestora asupra pârâtei Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, constând în despăgubirile cuvenite pentru un imobil imposibil de restituit în natură. În motivarea recursurilor introduse de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor se pune la îndoială, printre altele, aplicabilitatea Legii nr. 10/2001, sugerându-se că Legea fondului funciar nr. 18/1991 ar fi cea care ar guverna raporturile juridice dintre părți. Cauza în cadrul căreia a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate, aflată pe rolul Tribunalului Cluj, a fost suspendată până la soluționarea excepției de către Curtea Constituțională, astfel că, la acest moment, instanța de contencios constituțional nu se poate orienta decât după cele reținute de Judecătoria Cluj în sentința prin care a soluționat în fond cauza. Or, aceasta a avut în vedere prevederile Legii nr. 10/2001 ca temei al acțiunii. În aceste condiții, Curtea constată că art. 7 alin. (1) și art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, care vizează restituirea fondului funciar, nu au incidență în procesul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Ca atare, excepția având acest obiect nu îndeplinește condiția legăturii cu cauza impusă de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, motiv pentru care urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

42. Curtea reține că, în cauza de față, au mai fost criticate și prevederile Legii nr. 165/2013 cuprinse la art. 16 — referitor la acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, art. 21 alin. (6) — privind evaluarea imobilului prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii, art. 31 alin. (5) care prevede că modalitatea de valorificare în numerar se stabilește prin normele de aplicare a legii și art. 50 lit. b) teza întâi prin care se abrogă de la data intrării în vigoare a legii orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare. Curtea observă că acestea constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. În acest sens, în acord cu cele reținute în jurisprudența sa, reprezentată de Decizia nr. 188 din 3 aprilie 2014, Curtea observă că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Prin aceeași hotărâre, în cadrul măsurilor cu caracter general sugerate cu titlu orientativ, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a luat act cu interes de propunerea avansată de Guvernul român în planul său de acțiune ce vizează stabilirea unor termene constrângătoare pentru toate etapele administrative, arătând că o astfel de măsură, cu condiția să fie realistă și dublată de un control jurisdicțional efectiv, ar putea avea un impact pozitiv asupra eficienței mecanismului de despăgubire. Curtea reține, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor

prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere.

43. Tot astfel, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României* (paragraful 127), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit că, în cazul privării de proprietate în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la convenție, imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului (Hotărârea din 21 februarie 1986 pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei* (nr. 1), paragraful 95 și următoarele).

44. Mai mult, Curtea constată că este aplicabil principiul *tempus regit actum*, fiind firesc ca modalitatea de calcul a despăgubirilor să se supună regulilor în vigoare la data acordării lor prin decizie a autorității abilitate. Sub acest aspect, în jurisprudența sa, de exemplu, Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996, Curtea Constituțională a statuat că, dacă prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, acest fapt nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective.

45. În legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a observat că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit căreia conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege (Decizia nr. 202 din 18 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din data de 19 iunie 2013).

46. Referitor la art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (8) din Legea nr. 165/2013, care reglementează atribuția Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor de a valida sau invalida decizia entității investite de lege care conține propunerea de acordare de măsuri compensatorii și, după caz, de a aproba punctajul cuvenit, Curtea reține că nu este de natură să aducă atingere certitudinii raporturilor juridice, întrucât nu determină o destabilizare a acestora, ci oferă un control suplimentar pentru asigurarea legalității dreptului recunoscut.

47. Curtea observă, sub acest aspect, că invalidarea deciziilor emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii poate avea mai multe justificări. Astfel, aceasta poate fi rezultatul constatării că imobilul poate fi restituit în natură, modalitate care prevalează asupra restituirii în echivalent, în concepția Legii nr. 165/2013 conform principiului enunțat în art. 2 lit. a) din aceasta. Invalidarea poate fi, de asemenea, consecința constatării că solicitantul nu este titularul dreptului de proprietate privată asupra imobilului revendicat. Scopul unei verificări suplimentare față de cea realizată de entitatea investită îl constituie prevenirea unor situații generatoare de inechități, care au avut loc sub imperiul Legii nr. 10/2001, precum restituirea/atribuirea

aceluiași imobil mai multor persoane care reclamau un drept propriu și exclusiv ori recunoașterea dreptului de proprietate altei persoane decât titularul stabilit ulterior pe cale judecătorească. De aceea, confirmarea cu certitudine sporită a unui drept nu constituie o nesocotire a dreptului de proprietate, din perspectiva speranței legitime de valorificare a acestuia, ci, dimpotrivă o garanție a recunoașterii acestuia în mod just.

48. Curtea observă, de altfel, că nu se poate pune problema unor atingeri aduse unui drept câștigat, câtă vreme decizia/dispoziția entității investite cu soluționarea notificării, conținând propunerea de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, confirmată prin emiterea avizului de legalitate de către prefect, nu a produs efecte directe în patrimoniul persoanei îndreptățite la restituire. Aceasta, deoarece până la emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor — conform Legii nr. 247/2005 — sau a deciziei de compensare în puncte de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor — ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 — persoana îndreptățită la restituire are o simplă expectanță de a dobândi măsurile reparatorii instituite prin lege, iar nu un drept efectiv, concretizat într-un drept de creanță izvorât din titlul de despăgubire/decizia de compensare în puncte.

49. În plus, Curtea observă că deciziile autorităților administrative implicate în procesul de restituire/acordare de

măsuri reparatorii sunt supuse în final controlului instanței de judecată, singura care este competentă să se pronunțe în moc definitiv asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate potrivit art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, putând dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsur reparatorii.

50. În ce privește dispozițiile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, Curtea observă că acesta consacră dreptul persoanei care se consideră îndreptățită de a se adresa instanței judecătorești în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de art. 33 și 34, în cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele menționate. Având în vedere că textul de lege criticat vizează o cale de atac ce poate fi introdusă împotriva deciziilor emise potrivit art. 33 și 34 din lege, așadar un text de lege care, teoretic, va fi aplicabil abia după scurgerea termenelor prevăzute de cele două articole menționate, rezultă că art. 35 nu este incident în cauză, neavând legătură cu soluționarea acesteia, în sensul dispozițiilor art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992. Mai mult decât atât, autori prezentei excepții de neconstituționalitate nici nu se pot afla în ipoteza normei, de vreme ce nu le sunt aplicabile termenele prevăzute de art. 33 și 34 din Legea nr. 165/2013. Ca atare, Curtea va respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

51. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și a art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

I. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Eugenia Grigoraș în Dosarul nr. 5.265/2/2012* al Curții de Ape București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, de Deák Albert și Balázs Károly Zsolt în Dosarul nr. 24.905/211/2012 al Tribunalului Cluj — Secția civilă și de Cristian Ionescu în Dosarul nr. 6.209/63/2013 al Tribunalului Dolj — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 34 alin. (1) din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materie restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

II. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Deák Albert și Balázs Károly Zsolt în Dosarul nr. 24.905/211/2012 al Tribunalului Cluj — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza a doua raportat la art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6) și (8), art. 31 alin. (5) și art. 50 lit. b) teza întâi din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

III. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportat la art. 7 alin. (1) art. 11 alin. (1) și (2) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Eugenia Grigoraș în Dosarul nr. 5.265/2/2012* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și de Deák Albert și Balázs Károly Zsolt în Dosarul nr. 24.905/211/2012 al Tribunalului Cluj — Secția civilă.

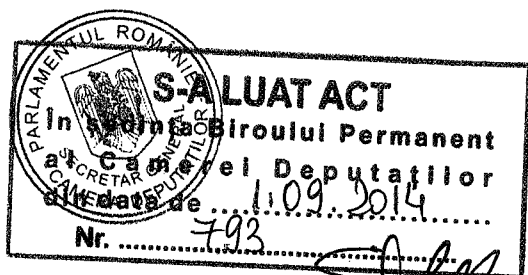
Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Cluj — Secția civilă și Tribunalului Dolj — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 mai 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Parlamentul României
Camera Deputaților

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

B.P. Nr. 793 din 17.07.2014

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 297 din 22 mai 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 521 din 14 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma *"rezolvată în termenul de două luni de la emiterea deciziei"* prevăzută la art. 25 alin. (2) din Legea 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat este neconstituțională.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 297/2014.

Secretar General

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și a art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 4 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție invocată din oficiu de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 368/64/2012*.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 aprilie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 297

din 22 mai 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Augustin Zegrean
Valer Dorneanu
Toni Greblă
Petre Lăzăroiu
Mircea Ștefan Minea
Daniel Marius Morar
Mona-Maria Pivniceru
Puskás Valentin Zoltán
Tudorel Toader
Daniela Ramona Marițiu

— președinte
— judecător
— judecător
— judecător
— judecător
— judecător
— judecător
— judecător
— judecător
— judecător
— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, excepție ridicată de Asztalos Csaba Ferencs în Dosarul nr. 3.460/2/2013 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 668D/2013.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 6 mai 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Daniel Arcer, și au fost consemnate în încheierea din aceea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 22 mai 2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

20. Pentru aceste motive, Curtea urmează să respingă ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.

3. Prin Sentința civilă nr. 2.852 din 30 septembrie 2013 pronunțată în Dosarul nr. 3.460/2/2013, Curtea de Ape București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, excepție ridicată de Asztalos Csaba Ferencs cu ocazia soluționării unei contestații împotriva deciziilor emise de Uniunea Națională a Barourilor din România.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că dispozițiile art. 17 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995 se referă la primirea în profesia de avocat, nefăcând distincție între avocații cu drept de exercitare a profesiei și cei incompatibili. Astfel, primirea în profesia de avocat desemnează dreptul de a valorifica examenul sau interviul pe care candidatul îl susține. Nu există nicio distincție relevantă între persoanele care au promovat examenul de primire în profesia de avocat și sunt în situația de incompatibilitate, respectiv persoanele înscrise pe tabloul avocaților suspendați, incompatibili. Ambele categorii sunt în situația de incompatibilitate, ambele categorii au avut ca și condiție de primire în profesia de avocat examenul (interviul până la modificarea legii). Nu există nicio justificare obiectivă care să urmărească un scop legitim pentru impunerea acestei interdicții, textul criticat fiind, astfel, discriminatoriu.

5. De asemenea, impunerea termenului de două luni de la data emiterii deciziei de primire în profesia de avocat, în vederea înlăturării incompatibilității, încalcă dreptul la încadrarea în muncă (dreptul de a valorifica un examen) în condiții de egalitate

a cetățenilor care ocupă funcții de demnitate publică, pe o perioadă determinată. Cetățenii aflați în funcții de demnitate publică numiți pe o perioadă determinată, care promovează examenul de primire în profesia de avocat (interviu până la modificarea legii), se află în situația fie de a demisiona din funcția publică incompatibilă cu profesia de avocat, fie de a pierde valorificarea examenului de primire în profesia de avocat. Cetățenii care exercită o funcție de demnitate publică pe o perioadă determinată, fără posibilitatea întreruperii temporare a mandatului, pentru a valorifica examenul de primire în profesia de avocat sunt dezavantajați față de acei cetățeni care au această posibilitate legală. Soluția echitabilă și legală, care să corespundă principiului egalității și nediscriminării, ar fi ca în aceste cazuri termenul obligatoriu de 2 luni să curgă din momentul expirării mandatului de demnitate publică.

6. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal remarcă faptul că, prin Decizia nr. 219/2013, Curtea Constituțională s-a pronunțat în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 51/1995.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Textul de lege criticat se referă la ipoteza în care persoana admisă în profesia de avocat — indiferent că admiterea are loc în urma examenului prevăzut la art. 17 alin. (1) și (2) din lege sau la cerere, cu scutire de examen, pentru anumite categorii de persoane — se află într-o situație de incompatibilitate, prin suprapunerea, temporară, a calității de avocat cu cea pe care o avea înainte de promovarea examenului de admitere în profesie, respectiv înainte de aprobarea cererii de înscriere cu scutire de examen. Prevederile legale criticate instituie regula potrivit căreia, în cazul în care o persoană ce desfășoară o activitate incompatibilă cu cea de avocat, decizia Consiliului baroului de primire în profesie va produce efecte numai de la data încetării stării de incompatibilitate, care trebuie rezolvată în termen de două luni de la emiterea deciziei.

9. Dispozițiile legale criticate nu pot fi considerate ca instituind o discriminare între o anumită categorie de persoane (persoanele care exercită o funcție de demnitate publică) și celelalte persoane vizate de ipoteza normei legale criticate, întrucât se aplică în mod egal tuturor acelor care se află într-o situație de incompatibilitate cu profesia de avocat. Textele de lege criticate nu încalcă dispozițiile art. 41 alin. (1) din Constituție privind la dreptul la muncă, deoarece libertatea alegerii profesiei, a meseriei și a locului de muncă nu este incompatibilă cu stabilirea condițiilor în care poate fi exercitată o profesie, pentru ca aceasta să corespundă naturii și finalității sale.

10. Astfel, apreciază că textul de lege ce formează obiectul excepției de neconstituționalitate are rolul de a preveni întrunirea concomitentă de către aceeași persoană a două calități care, prin natura lor, sunt incompatibile — cea de avocat și cea de persoană aflată în exercitarea unei funcții de demnitate publică —, conflictul de interese fiind, într-o asemenea situație, evident. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin deciziile nr. 219/2013 și nr. 223/2013.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 51/1995. Din motivarea excepției rezultă însă că autorul acesteia critică în realitate, doar alin. (2) al art. 25, astfel că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 98 din 7 februarie 2011, cu următorul conținut: „(2) *În cazurile în care există incompatibilitate, decizia de primire în profesie va produce efectele numai de la data încetării stării de incompatibilitate, care trebuie rezolvată în termen de două luni de la emiterea deciziei.*”

14. În opinia autorului excepției, prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 referito la egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 41 alin. (1) referito la dreptul la muncă.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, potrivit art. 17 din Legea nr. 51/1995, primirea în profesia de avocat se realizează în baza unui examen organizat de Uniunea Națională a Barourilor din România. De asemenea înainte de modificările survenite prin Legea nr. 270/2010 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 28 decembrie 2010, potrivit art. 16 din lege, la cerere, putea fi primită în profesie, cu scutire de examen, persoana care era titularul diplomei de doctor în drept sau persoana care a îndeplinit funcția de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de cel puțin 10 ani cu condiția de a nu-i fi încetat activitatea din motive disciplinare care îl face nedemn pentru profesia de avocat, acesta fiind și cazul autorului excepției de neconstituționalitate. Totodată, dispozițiile art. 15 și art. 16 din Legea nr. 51/1995 reglementează incompatibilitățile și compatibilitățile în exercitarea profesiei de avocat.

16. Având în vedere cele reținute, Curtea observă că dispozițiile Legii nr. 51/1995 dispun în legătură cu două noțiuni diferite, anume primirea în profesia de avocat și exercitarea acestei profesii, fără ca acestea să se suprapună. Astfel, dacă primirea în profesia de avocat presupune promovarea examenului de primire în profesie (sau emiterea de către Consiliul Baroului a unei hotărâri de primire în profesie în cazul scutirii de examen) și emiterea deciziei consiliului baroului în acest sens, exercitarea profesiei de avocat presupune desfășurarea efectivă a activității de avocat prin modalitățile prevăzute la art. 3 din Legea nr. 51/1995.

17. În continuare, din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 15 și a celor ale art. 25 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 Curtea reține că, în cazul avocaturii, starea de incompatibilitate nu intervine prin simplul fapt al ocupării simultane a două funcții ci, în cazul acestei profesii, relevantă în stabilirea stării de incompatibilitate este exercitarea simultană și efectivă a celor două funcții/atribuții.

18. Această concluzie se desprinde și din faptul că pentru avocații a căror incompatibilitate intervine după primirea în profesie, Consiliul Baroului, la cerere sau din oficiu, emite decizii de trecere a acestora pe tabloul avocaților incompatibili (cu posibilitatea reînscriserii pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei după încetarea stării de incompatibilitate) fără a le fi influențată în vreun fel apartenența la această profesie.

19. Prin urmare, Curtea observă că, deși, în cazul avocaturii incompatibilitatea este indisolubil legată de exercitarea efectivă a acestei profesii, efectul constatării stării de incompatibilitate este diferit în funcție de momentul în care aceasta intervine în profesie, ca efect al constatării acestei stări, astfel cum s-a arătat, persoanele în cauză sunt trecute pe tabloul avocaților incompatibililor, în vreme ce în cazul în care starea de

incompatibilitate este chiar efectul primirii în profesia de avocat, persoana nerenunțând la funcția deținută anterior, în termen de două luni de la emiterea deciziei de primire în profesie, ca efect al constatării acestei stări persoanei în cauză i se aplică o veritabilă sancțiune, aceea a excluderii din profesie.

20. Așa fiind, Curtea observă că pentru persoane aflate în situații anologhe — persoane primite în profesie de avocat care se află într-o stare de incompatibilitate — se instituie un tratament juridic diferit.

21. Pentru a constata dacă în cauză a fost încălcat principiul egalității în drepturi, Curtea urmează să realizeze o analiză structurată pe două paliere. Astfel, Curtea apreciază că, pentru început, trebuie stabilit dacă scopul urmărit este unul legitim, iar, dacă acest criteriu este îndeplinit, trebuie, în continuare, analizat dacă există un raport de proporționalitate rezonabil între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia.

22. Aplicând aceste criterii cauzei de față, Curtea reține că scopul urmărit de legiuitor este acela de a crea o independență efectivă a avocaților în exercitarea profesiei lor, prin evitarea existenței unor influențe de natură să creeze suspiciuni referitoare la desfășurarea corectă a actului de justiție, ceea ce reprezintă un scop legitim.

23. Referitor la existența unui raport de proporționalitate rezonabil între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia, Curtea reține că, în esență, principiul

proporționalității impune ca mijloacele utilizate să rămână în limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea scopului avut în vedere. De asemenea, Curtea consideră că în evaluarea proporționalității este relevant dacă obiectivul urmărit ar putea fi îndeplinit prin mijloace mai puțin discriminatorii decât cele folosite.

24. Curtea apreciază că scopul urmărit putea fi atins prin trecerea, din oficiu sau la cerere, a avocaților aflați în stare de incompatibilitate la data primirii în profesie pe tabloul avocaților incompatibili, astfel cum, de altfel, se întâmplă cu acei avocați a căror stare de incompatibilitate survine după primirea în profesie.

25. Astfel, Curtea constată că, prin instituirea, în cazul primei categorii de avocați, a obligației încetării stării de incompatibilitate în termen de două luni de la emiterea deciziei de primire în profesie, cu consecința, în cazul neîndeplinirii acestei obligații, a excluderii din profesie, constituie o veritabilă sancțiune, care depășește limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea scopului avut în vedere.

26. Având în vedere cele de mai sus, Curtea constată că deși se circumscrie unui obiectiv legitim, mijloacele utilizate nu sunt proporționale cu scopul urmărit, contravenind astfel principiului nediscriminării consacrat de prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1).

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și a art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Asztalos Csaba Ferencs în Dosarul nr. 3.460/2013 al Curții de Ape București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „care trebuie rezolvată în termenul de două luni de la emiterea deciziei” prevăzută în art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 mai 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițu

★

CAMERĂ SEPARATĂ

Nu împărtășim soluția adoptată prin decizia de mai sus. Apreciam că excepția de neconstituționalitate trebuia respinsă, ca neîntemeiată, pentru motivele pe care le prezentăm în continuare.

1. Chestiunea incompatibilității avocaților este rezolvată suficient de clar prin Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare. Chiar dacă textul art. 25 criticat nu este foarte riguros, din ansamblul reglementării rezultă că există

două categorii de situații distincte în care se pune problema incompatibilității și cărora li se adresează prevederile normative care formează obiectul excepției de neconstituționalitate.

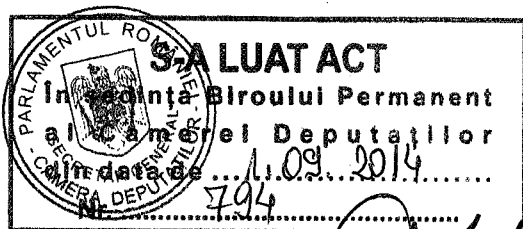
Prima situație privește cazul avocatului aflat în exercițiul profesiei¹ care — devenind incompatibil în condițiile legii² — poate solicita înscrierea pe tabloul avocaților incompatibili³. Unu asemenea caz i se aplică dispozițiile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 51/1995⁴.

¹ Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, profesia de avocat se exercită numai de avocați înscriși în tabloul baroului din care fac parte.

² Conform dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 51/1995, „Exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu: a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat (s.n.); b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri; c) exercitarea nemijlocită de fapt a altor activități.”

³ În conformitate cu prevederile art. 28 lit. a) din Legea nr. 51/1995, calitatea de avocat este suspendată, în caz de incompatibilitate, pe durata existenței acestei stări.

⁴ Art. 25 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 prevede: „Consiliul baroului emite decizii de trecere pe tabloul avocaților incompatibili, la cerere sau din oficiu iar reinscrierea pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei se face numai la cerere, după încetarea stării de incompatibilitate” (s.n.). Din textul de lege reprodus mai sus rezultă — indubitabil — că reinscrierea pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei se referă exclusiv la acei avocați care se aflau în exercițiul profesiei la momentul când au intrat în stare de incompatibilitate.

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Parlamentul Româ
Camera Deputa

B.P. Nr. 794 din 17.07.2014

NOTĂ

referitoare la excepția de neconstituționalitate dispozițiilor art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsurile economico-financiare la nivelul unor operatori economici

Către: Biroul Permanent

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 411 din 03 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 15 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Constantin Silviu Dinischiotu în Dosarul nr. 29487/299/2013 al Judecătoriei Sectorului 1 București și a constatat că sintagma "conducătorilor" cuprinsă în dispozițiile art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsurile economico-financiare la nivelul unor operatori economici este neconstituțională.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 411/2014.

Secretar General

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 411

din 3 iulie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, excepție ridicată de Constantin Silviu Dinischiotu în Dosarul nr. 29.487/299/2013 al Judecătoria Sectorului 1 București și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 155D/2014.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Ministerul Finanțelor Publice a depus la dosar note scrise prin care solicită, în esență, respingerea ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate, deoarece textul de lege criticat este neconstituțional în măsura în care sancțiunea contravențională se aplică unei persoane care are calitatea de conducător, dar care nu avea această calitate la data săvârșirii faptei contravenționale. În acest sens, arată că dispozițiile de lege criticate, deși abrogate, continuă să producă efecte în cauza în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate și, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 766/2011, pot forma obiect al controlului de constituționalitate. Consideră că sunt neîntemeiate criticile referitoare la încălcarea art. 15 alin. (1) și art. 23 alin. (12) din Constituție, însă sunt întemeiate criticile referitoare la încălcarea prezumției de nevinovăție. În acest sens, arată că textul de lege criticat prevede răspunderea conducătorului operatorului economic, răspundere care intervine pentru neîndeplinirea unor obligații prevăzute de lege. Textul de lege criticat conduce la încălcarea prezumției de nevinovăție, întrucât instituie o prezumție nerezonabilă de răspundere pentru conducătorul aflat în funcție la data constatării și aplicării sancțiunii contravenționale, ceea ce contravine și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, concretizată în cauzele *Lutz împotriva Germaniei*, 1987, *Hentrich împotriva Franței*, 1994, și *Salabiaku împotriva Franței*, 1988.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 3 februarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 29.487/299/2013, Judecătoria Sectorului 1 București : **sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici**. Excepția a fost ridicată de petentul Constantin Silviu Dinischiotu în cadrul soluționării cauzei civile având ca obiect anularea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, prin care a fost sancționat cu amendă contravențională, motivat de faptul că „în cursul exercițiului financiar al anului 2012 a fost depășit în structură nivelul de cheltuieli aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 814/2012”, hotărâre prin care s-a aprobat bugetul de venituri și cheltuieli pentru anu 2012 pentru Societatea „Romaero” — S.A., pe care o reprezintă în calitate de director general, începând cu data de 26 noiembrie 2012. Sancțiunea i-a fost aplicată potrivit art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că, prin formularea sa, teza finală a art. 8 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 contravine dispozițiilor art. 15 alin. (1) și art. 23 alin. (12) din Constituție, precum și prevederilor art. 6 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens, arată că textul de lege criticat nu ține cont de principiul legalității pedepsei, aplicabil și în materie contravențională, principiu care a fost instituit ca o garanție a drepturilor și libertăților. De asemenea, arată că infracțiunea este unicul temei al răspunderii penale în general și, prin analogie, se poate interpreta că și în materie contravențională este necesară atât existența unei fapte prevăzute de lege, cât și făptuitorul, față de care operează acest principiu, ca garanție a libertății persoanei. Principiul personalității răspunderii — atât în materie penală, cât și în materie contravențională, care consacră regula conform căreia obligația de a avea o anumită conduită ce decurge dintr-o normă penală, cât și răspunderea care decurge din nesocotirea obligației au caracter personal, adică va răspunde numai acela care a nesocotit normele respective. Acest principiu pune în evidență faptul că pedeapsa va fi aplicată numai aceluia care a săvârșit o infracțiune sau a încălcat o normă imperativă.

7. Autorul excepției de neconstituționalitate arată că, în actuala sa formulare, dispozițiile art. 8² alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 încalcă principiile enunțate, garantate atât de Constituție, cât și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dând astfel naștere la abuzuri, în sensul că

stabilesc în sarcina unei/unor persoane sancțiuni, fără a ține seama de persoana făptuitorului/contravenientului. Astfel, se poate ajunge la situația abuzivă, precum cea din prezenta cauză, în care o persoană care deține calitatea de conducător la una dintre entitățile enumerate de art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 de o scurtă perioadă de timp — o zi, o săptămână, o lună etc. — să fie sancționată pentru fapte constând în nerespectarea/încălcarea unor dispoziții legale săvârșite de către o altă persoană.

8. În final, autorul excepției arată că însuși legiuitorul a abrogat dispozițiile de lege criticate prin art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013, astfel că, în prezent, sancțiunile sunt aplicate operatorului economic, iar nu conducătorului acestuia, ca persoană fizică.

9. **Judecătoria Sectorului 1 București** opinează în sensul că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale în partea referitoare la aplicarea sancțiunilor conducătorilor operatorilor economici nominalizați la art. 1. Aceasta deoarece textul stabilește în sarcina unei persoane sancțiuni fără a ține seama de persoana făptuitorului sau a contravenientului, în sensul că o persoană care deține la un moment dat și pentru o perioadă scurtă de timp calitatea de conducător la una dintre entitățile enumerate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 poate să fie sancționată pentru fapte constând în nerespectarea sau încălcarea unor dispoziții de lege, săvârșite de către o altă persoană, care a deținut anterior această funcție.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale, întrucât la data constatării contravenției și aplicării sancțiunii pot exista alte persoane care asigură conducerea operatorului economic decât cea responsabilă de săvârșirea contravenției, încălcându-se astfel atât prezumția de nevinovăție, ca principiu fundamental al procesului penal, cât și principiul universalității drepturilor, libertăților și îndatoririlor. Tocmai de aceea s-a impus abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, pentru a se asigura un nou cadru legal care să reglementeze activitatea economico-financiară și să cuprindă măsuri suplimentare referitoare la disciplina economico-financiară la nivelul unor operatori economici, precum și definirea clară a ariei de aplicabilitate. În prezent, potrivit art. 13 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013, sancțiunea se aplică operatorilor economici, urmând ca aceștia să recupereze atât contravaloarea amenzii, cât și eventualele prejudicii, în condițiile legii.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise ale Ministerului Finanțelor Publice depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum este menționat în încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 82 alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 465 din 23 iunie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 203/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 9 iunie 2009. Dispozițiile art. 82 au fost introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2011 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 13 mai 2011, alin. (3) al art. 8 având următorul conținut: „*Organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice prin aparatul propriu și/sau al Agenției Naționale de Administrare Fiscală sunt abilitate să constate contravențiile de la alin. (1) și să aplice sancțiunea prevăzută la alin. (2) conducătorilor operatorilor economici nominalizați la art. 1.*” Potrivit alin. (1) și (2) ale art. 82: „(1) *Constituiți contravenție următoarele fapte:*

- a) *nerespectarea programului de reducere a arieratelor;*
- b) *nerespectarea programului de reducere a stocurilor de materii prime, materiale, obiecte de inventar și piese de schimb produse finite, aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli;*
- c) *depășirea în structură a nivelului de cheltuieli aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli;*
- d) *nerespectarea prevederilor art. 51.*

(2) *Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei.*”

15. Prin art. 15 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 29 august 2013 (aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 301 din 24 aprilie 2014, au fost abrogate dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008. Cu toate acestea, Curtea reține că, deși prevederile de lege criticate au fost abrogate, acestea continuă să producă efecte în cauză în cadrul căreia a fost invocată excepția de neconstituționalitate întrucât procesul-verbal a căruia anulare se solicită prin plângerea formulată la instanța judecătorească a fost încheiat la data de 11 iunie 2013, dată la care dispozițiile art. 82 alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 erau în vigoare. În consecință, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căreia „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 82 alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008.

16. Autorul excepției susține că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (1) potrivit cărora „*Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea*” și art. 23 alin. (12) potrivit cărora „*Nici pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii*”. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate consideră că dispozițiile de lege criticate contravin și prevederilor art. 6 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit

căra „Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi legal stabilită.”

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 sunt aplicabile regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic sau majoritar, precum și filialelor acestora, denumite „operatori economici”. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2011 au fost introduse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 dispoziții referitoare la:

— obligația conducătorilor operatorilor economici de a transmite Ministerului Finanțelor Publice fundamentări, analize, situații, raportări și orice alte informații referitoare la indicatorii economico-financiari din bugetele de venituri și cheltuieli;

— controlul respectării indicatorilor economico-financiari aprobați prin bugetele de venituri și cheltuieli ale operatorilor economici;

— contravențiile pentru nerespectarea programului de reducere a arieratelor, pentru nerespectarea programului de reducere a stocurilor de materii prime, materiale, obiecte de inventar și piese de schimb, produse finite, aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli, și pentru „depășirea în structură a nivelului de cheltuieli aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli”;

— abilitarea organelor de control ale Ministerului Finanțelor Publice de a constata aceste contravenții și de a aplica amenda de la 5000—10000 lei „conducătorilor operatorilor economici”.

18. Ulterior, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 a fost abrogată prin Ordonanța Guvernului nr. 26/2013, iar dispozițiile referitoare la aplicarea sancțiunilor contravenționale au fost preluate în art. 13 alin. (5) din această din urmă ordonanță, fără a prelua însă soluția legislativă criticată pe calea excepției de neconstituționalitate. Astfel, potrivit art. 13 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013, „Organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice, prin aparatul propriu și/sau al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, sunt abilitate să constate contravențiile de la alin. (1) și să aplice sancțiunile prevăzute la alin. (2)—(4) operatorilor economici prevăzuți la art. 1, după caz, urmând ca aceștia să recupereze atât contravaloarea amenzii, cât și eventualele prejudicii, în condițiile legii”. În Nota de fundamentare a Ordonanței Guvernului nr. 26/2013 se menționează că, „întrucât la data constatării contravenției și aplicării sancțiunii, pot exista alte persoane care asigură conducerea operatorului economic decât cea responsabilă de săvârșirea contravenției, se impune modificarea prevederilor respective”.

19. Curtea reține că, potrivit textului de lege criticat, organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice sunt abilitate să constate contravențiile și să aplice sancțiunile conducătorului operatorului economic. În ipoteza în care, între data săvârșirii faptei și data constatării contravenției și aplicării sancțiunii, conducătorul operatorului economic s-a schimbat, altă persoană îndeplinind funcția de director general/director decât cea sau cele care au săvârșit fapta contravențională, textul de lege criticat permite sancționarea unei persoane pentru o faptă pe care nu a săvârșit-o, prezumând vinovăția conducătorului în funcție la data constatării și aplicării sancțiunii contravenționale. Or, potrivit art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor [cu care se completează dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, potrivit art. 8² alin. (5) din aceasta], „Constituie contravenție fapta săvârșită cu vinovăție [...]”. Prin urmare, este evident că

sancțiunea trebuie să se aplice persoanei/persoanelor vinovate de săvârșirea contravenției.

20. Curtea reține că textul de lege criticat, potrivit căruia organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice sunt abilitate să aplice amenda contravențională „conducătorilor operatorilor economici, nu distinge între aceste situații și prezumă răspunderea conducătorului în funcție la data constatării și aplicării sancțiunii, fără să țină seama de ipoteza în care o altă persoană deținea funcția de conducere la data săvârșirii contravenției.

21. Cu privire la invocarea de către autorul excepției a încălcării prezumției de nevinovăție, Curtea reține că aceasta reprezintă unul dintre aspectele esențiale ale principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție. Totodată, potrivit art. 1 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumția de nevinovăție — ca garanție a dreptului la un proces echitabil, presupune dreptul oricărei persoane acuzate de a fi considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi legal stabilită.

22. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumția de nevinovăție trebuie să se aplice nu numai în procesul penal, în sens strict, ci ori de câte ori faptă imputabilă are „conotație penală”, cum ar fi, spre exemplu, în materia sancțiunilor administrative. Astfel, potrivit instanței de contencios al drepturilor omului, conceptul de „acuzare în materie penală” are o semnificație „autonomă”, independent de clasificările utilizate de sistemele juridice naționale ale statelor membre. În acest sens este Hotărârea din 25 august 1987, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Lutz împotriva Germaniei*, paragraful 52.

23. Referitor la domeniul de aplicare a prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin Decizia nr. 197 din 13 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 29 iulie 2003 Curtea Constituțională a stabilit că „legislația contravențională din România, similară celei germane, intră sub prevederile art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”.

24. Prin Decizia nr. 183 din 8 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 17 iunie 2003, Curtea Constituțională a preluat considerentele de principiu din jurisprudența în această materie a Curții Europene a Drepturilor Omului și a arătat, de pildă, invocând Hotărârea din 21 februarie 1984, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Öztürk împotriva Germaniei*, paragraful 50, că, în scopul aplicării prevederilor art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale [acuzare „în materie penală”], trebuie avute în vedere 3 criterii: 1. caracterizarea faptei în dreptul național; 2. natura faptei; 3. natura și gradul de gravitate ale sancțiunii care ar putea fi aplicată persoanei în cauză. Așa cum a reținut Curtea Constituțională prin Decizia nr. 12 din 22 ianuarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 28 februarie 2013, modul de definire a faptelor prin dreptul intern are o valoare relativă esențială fiind natura faptei și a sancțiunii. În acest sens sunt invocate hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate la 24 septembrie 1997 în Cauza *Garyfallou Aebli împotriva Greciei*, paragraful 32, și la 2 septembrie 1998 în Cauza *Kadubec împotriva Slovaciei*, paragraful 50.

25. Curtea reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, al doilea și al treilea criteriu avute în vedere în scopul aplicării garanțiilor instituite de art. 6 din Convenție sunt alternative, și nu neapărat cumulative. Astfel, pentru ca art. 6 să fie aplicabil, este suficient ca fapta respectivă să fie considerată, prin natura sa, „penală” din punct de vedere al Convenției sau ca, prin săvârșirea unei fapte, o persoană să fie pasibilă de o sancțiune care, prin natura sa și prin gradul său de gravitate, aparține, în general, sferei „penale”. În acest sens este Hotărârea din 21 februarie 1984, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Öztürk împotriva Germaniei*, paragraful 54.

26. De asemenea, Curtea reține că instanța de contencios al drepturilor omului a aplicat garanția instituită de art. 6 paragraful 2 din Convenție și în lipsa prevederii în legea națională a pedepsei închisorii contravenționale, faptele analizate fiind sancționabile cu amenda într-un quantum relativ redus, prin Hotărârea din 2 septembrie 1998, pronunțată în Cauza *Lauko împotriva Slovaciei*, paragraful 58.

27. Aplicând aceste considerente de principiu la speța de față, Curtea constată că și în materia reglementată de dispozițiile de lege criticate trebuie garantată prezumția de nevinovăție. Astfel, potrivit textului de lege ce formează obiect al controlului de constituționalitate, organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice sancționează cu amendă conducătorul operatorului economic pentru contravențiile constatate. În ipoteza în care, la data constatării și aplicării amenzi contravenționale prevăzute de art. 82 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, o altă persoană decât cea care a săvârșit fapta ocupă funcția de conducere a operatorului economic, textul de lege criticat instituie o

prezumție de vinovăție în sarcina conducătorului în funcție la data aplicării sancțiunii. Or, Curtea reține că obligația de a respecta prezumția de nevinovăție incumbă *erga omnes* inclusiv autorității legislative.

28. Pe de altă parte, Curtea observă că organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice se pot găsi în imposibilitatea de a aplica sancțiunea persoanei/persoanelor vinovate, fiind ținute de textul de lege criticat să sancționeze conducătorul operatorului economic aflat în funcție la data constatării faptei indiferent dacă acesta a săvârșit sau nu fapta contravențională. Așadar, prin prevederea potrivit căreia se sancționează conducătorul operatorului economic, textul de lege criticat nu ține seama de existența vinovăției, în ipoteza în care o altă persoană decât cea care a săvârșit fapta ocupă funcția de conducere a operatorului economic la data constatării contravenției.

29. În concluzie, Curtea constată că sintagma „conducătorilor” din cuprinsul dispozițiilor art. 82 alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 încalcă prezumția de nevinovăție, ca aspect esențial al principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție și ca garanție a dreptului la un proces echitabil, instituită de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

30. În consecință, Curtea constată că sancțiunea prevăzută de art. 82 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 va fi aplicată operatorilor economici, urmând ca aceștia să recupereze atât contravaloarea amenzi, cât și eventualele prejudicii, de la persoana/persoanele vinovate de săvârșirea faptei, în condițiile legii.

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și a art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Constantin Silviu Dinischiotu în Dosarul nr. 29.487/299/2013 a Judecătorei Sectorului 1 București și constată că sintagma „conducătorilor” cuprinsă în dispozițiile art. 82 alin. (3) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

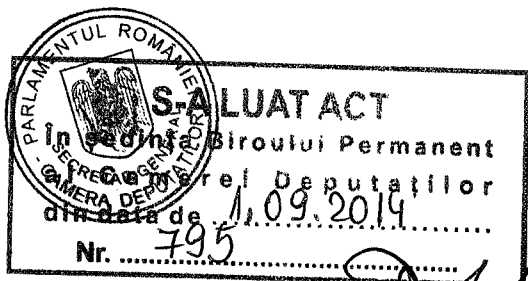
Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătorei Sectorului 1 București și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 795 din 17.07.2014

NOTĂ

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52
alin. (3) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și
procurorilor**

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 436 din 08 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 14 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor ridicată de Silvia Tarna în Dosarul nr. 1172/1/2013 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal și a constatat că sintagma "nu au fost niciodată sancționați disciplinar" este constituțională în măsura în care dispune numai cu privire la abaterile disciplinare săvârșite după intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2004.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 436/2014.

Secretar General

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind eliberarea din funcție a unui judecător

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 673/2014, modificată prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 822/2014,

Președintele României decretează:

Articol unic. — Doamna Dana-Margareta Cigan, președintele Curții de Apel Oradea, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 11 iulie 2014.

Nr. 530.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 436

din 8 iulie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, excepție ridicată de Silvia Tarna în Dosarul nr. 1.172/1/2013 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 228D/2014.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției a depus la dosar o cerere prin care solicită judecata în lipsă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, deoarece principiul egalității cetățenilor în fața legii nu înseamnă uniformitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 octombrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 1.172/1/2013, Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, excepție ridicată de

Silvia Tama într-o cauză având ca obiect soluționarea unui recurs formulat împotriva hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate, se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece, în vederea participării la concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, se instituie pentru magistratul care și-a depus candidatura condiția să nu fi fost niciodată sancționat disciplinar. O astfel de condiție nu-și găsește nicio justificare obiectivă și rezonabilă care să impună un tratament discriminatoriu față de alți magistrați care participă la promovarea pe funcții de execuție ori de conducere la tribunale sau curți de apel ori, după caz, la parchetele de pe lângă acestea. De exemplu, potrivit art. 44 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, pot participa la concursul de promovare la instanțe sau parchete imediat superioare judecătorii și procurorii care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani. Tot astfel, potrivit art. 48 alin. (2) din aceeași lege, pot participa la concursul pentru numirea în funcțiile de conducere din cadrul judecătorilor, tribunalelor, curților de apel și parchetelor corespunzătoare judecătorii care, între alte condiții, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani. Cu toate acestea, încălcând principiul nediscriminării și egalității în fața legii, pentru promovarea în funcția de judecător la instanța supremă legiuitorul a prevăzut în aceeași lege condiția ca magistratul în cauză să nu fi fost niciodată sancționat disciplinar. O asemenea cerință diferită de promovare a judecătorilor și procurorilor constituie, în opinia autorului, o încălcare a dispozițiilor art. 16 din Constituție.

7. Totodată, această cerință de participare la examenul de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care se menționează că respectivul magistrat să nu fi fost niciodată sancționat disciplinar, creează un tratament discriminatoriu între magistrații care candidează pentru acest examen și magistrații care sunt deja judecători la instanța supremă, deoarece, teoretic, aceștia din urmă pot fi sancționați disciplinar câtă vreme ocupă această funcție. Dacă legiuitorul a avut în vedere la instituirea condiției contestate regula potrivit căreia judecătorii de la instanța supremă să nu fie sancționați disciplinar, atunci ar fi trebuit să instituie și o prevedere legală corelativă a înlăturării din funcție în urma sancționării.

8. În sfârșit, autorul excepției mai arată că dispozițiile legale criticate încalcă și principiul neretroactivității legii civile, deoarece sunt aplicate situațiilor ivite înainte de intrarea lor în vigoare, respectiv persoanelor sancționate disciplinar înainte de apăsarea Legii nr. 303/2004.

9. Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile criticate instituie reguli pentru accesarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, în considerarea specificului concursului de promovare la cea mai înaltă instanță din sistemul judiciar, toți candidații fiind supuși aceluiași tratament juridic.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

11. Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile criticate sunt constituționale, deoarece condițiile de participare la concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se aplică doar pentru viitor, fără a avea efecte retroactive asupra promovărilor care au fost făcute anterior intrării în vigoare a prevederilor legale criticate.

12. De asemenea, stabilirea acestor criterii de participare la concursul de promovare este de competența legiuitorului, care, ținând cont de particularitățile activității desfășurate de către judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, reglementează

reguli specifice, fapt care nu constituie o discriminare. De altfel judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție au beneficia și continuă să beneficieze de un statut aparte, justificat de natura activității desfășurate. Or, principiul egalității, așa cum s-a arătat în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale nu presupune uniformitate.

13. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2012 pentru modificarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru modificarea art. 136 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 837 din 12 decembrie 2012, care au următorul conținut: „*Poarticipa la concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție judecătorii și procurorii care au cel puțin gradul de curte de apel sau parchet de pe lângă curtea de apel, care au îndeplinit efectiv cel puțin 3 ani funcția de judecător la curtea de apel sau de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel ori la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, au obținut calificativul «foarte bine» la ultimele 3 evaluări, nu au fost niciodată sancționați disciplinar și au o vechime în funcția de judecător sau procuror de cel puțin 15 ani.*”

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitor la *Egalitatea în drepturi* și art. 15 alin. (2) referitor la principiul neretroactivității legii civile.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că în speța dedusă judecării autorul excepției a fost sancționat disciplinar în anul 2001, fiindu-i aplicată sancțiune disciplinară a diminuării indemnizației de încadrare lunară cu 15% pe o perioadă de 3 luni. Comisia de organizare a concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție organizat în perioada 7 ianuarie 2013—31 mai 2013 a respins cererea judecătorului în cauză de înscriere la concurs, deoarece nu a îndeplinit condiția prevăzută de textul legal contestat referitoare la inexistența sancțiunilor disciplinare. Ulterior, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a respins contestația formulată împotriva hotărârii comisiei de organizare a concursului. Drept urmare, împotriva hotărârii dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a fost formulat recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, cadru procesual în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate.

18. Dispozițiile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 dispun cu privire la condițiile de participare la concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, pe lângă calitatea de judecător sau procuror cu grad de curte de apel care a îndeplinit efectiv 3 ani în această funcție care are o vechime în magistratură de cel puțin 15 ani și care :

obținut calificativul „foarte bine” la ultimele 3 evaluări, prevederile contestate impun și condiția ca acesta să nu fi fost niciodată sancționat disciplinar.

19. Autorul excepției susține că această condiție referitoare la inexistența sancțiunii disciplinare afectează dispozițiile constituționale ale art. 16 referitor la *Egalitatea în drepturi* și art. 15 alin. (2) referitor la principiul neretroactivității legii civile.

20. În ce privește critica fundamentată pe încălcarea principiului egalității în drepturi, Curtea constată că, din punct de vedere juridic, nu poate fi pus semnul egalității între judecătorii și procurorii care promovează în funcții de execuție ori de conducere la nivelul tribunalelor/curților de apel și, respectiv, cei care promovează în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Dimpotrivă, situațiile obiectiv diferite în care aceștia se află justifică și chiar impun instituirea unui tratament diferențiat. În caz contrar nu ar putea fi susținute niciun fel de deosebiri ce țin de condițiile pe care legiuitorul le găsește oportune în vederea promovării. De altfel, Curtea în jurisprudența sa, a statuat că „alegerea liberă a profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă nu poate fi interpretată în sensul că orice persoană, oricând poate opta pentru exercitarea unei profesii ori a unei meserii sau pentru alegerea oricărui loc de muncă fără a avea pregătirea și calificarea corespunzătoare ori fără a face dovada că a obținut avizul, autorizația sau atestatul, în cazul în care pentru exercitarea unei profesii sau meserii se cere, pe lângă absolvirea studiilor ori calificarea necesară, și acest lucru” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 545 din 7 decembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 25 ianuarie 2005).

21. Cu privire la semnificația principiului consacrat de art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice”.

22. De asemenea, art. 16 din Constituție „vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui” (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002).

23. În lumina acestor considerente, Curtea constată că persoanele vizate de dispozițiile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 se află într-o situație obiectiv distinctă de aceea în care se află persoanele care au vocația de a accede la o funcție publică — de execuție/conducere la nivelul instanțelor și parchetelor până la nivel de curte de apel —, împrejurare ce justifică un tratament juridic deosebit. Antecedentele acestora sub aspectul conduitei profesionale dovedite în calitatea anterioară de judecători sau procurori reprezintă elementul obiectiv de diferențiere în cadrul aceleiași categorii de persoane cu vocație generală de înscriere la un concurs pentru promovarea ca judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție și constituie totodată un motiv suficient pentru legiuitor de a institui o condiție suplimentară referitoare la inexistența sancțiunilor disciplinare. Astfel, introducerea acestei cerințe este justificată

de situarea instanței supreme în vârful sistemului judiciar și nu este de natură a înfrânge dispozițiile constituționale invocate.

24. În concluzie, Curtea constată că fundamentarea excepției de neconstituționalitate din perspectiva afectării art. 16 din Constituție este neîntemeiată.

25. În ce privește critica referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii civile consacrat de art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală, Curtea Constituțională reține că, așa cum a arătat mai sus, legiuitorul, în limitele marjei de apreciere de care se bucură, este liber să impună astfel de condiții ce țin de promovarea ca judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. De aceea, rațiunile justificate de necesitatea constituirii unei instanțe supreme din judecători asupra cărora nu poate planș niciun fel de suspiciune cu privire la cariera lor profesională reprezintă un mijloc de consolidare a statului de drept. Cu toate acestea, criteriile avute în vedere de noua reglementare trebuie să se supună, asemeni oricărei legi, exigențelor impuse de principiul neretroactivității legii civile, întrucât, potrivit art. 11 alin. (2) din Constituție, „*Legea dispune numai pentru viitor [...]*”. De aceea, legiuitorul este obligat ca, în activitatea de legiferare să respecte principiul neretroactivității legii (cu singura excepție permisă, cea a legii penale sau contravenționale mai favorabile). La nivel infraconstituțional, principiul neretroactivității legii civile este prevăzut de art. 6 din Codul civil cu denumirea marginală: „*Aplicarea în timp a legii civile*”. Totodată, art. 3 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, cuprinde dispoziții referitoare la soluționarea conflictului de legi în timp, potrivit cărora „*Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a Codului civil nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor*”.

26. La o primă analiză s-ar putea desprinde concluzia potrivit căreia problema supusă controlului vizează modul de interpretare și aplicare a legii, atribut care, prin excelență, ține de resortul instanțelor de drept comun, întrucât existența or inexistența sancțiunii disciplinare reprezintă, de la data apariției Legii nr. 303/2004, un criteriu care poate fi cu ușurință identificat de autoritățile competente. Cu toate acestea, ținând seama de faptul că principiul neretroactivității legii civile este indisolubil legat de procesul de interpretare și de aplicare al legii, se poate constata că textul ce cuprinde condiția „nu au fost niciodată sancționați disciplinar” creează, din perspectiva conflictului de legi în timp, respectiv Legea Curții Supreme de Justiție nr. 56/1993, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 303/2004, neajunsuri care sunt de natură a afecta principiul constituțional al aplicării pentru viitor al legii civile. Așa cum însăși instanța de contencios constituțional a statuat în jurisprudența sa, ea „va interveni numai atunci când cel chemat să spună dreptul este încătușat de lege prin imposibilitatea de a respecta o normă constituțională” (a se vedea Decizia nr. 148 din 18 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 11 aprilie 2014).

27. Că așa stau lucrurile o dovedește și evoluția legislativă a normei criticate referitoare la condiția impusă de legiuitor. Astfel, ea a fost introdusă de legiuitor în anul 2004 odată cu adoptarea Legii nr. 303/2004, sens în care, potrivit art. 51 alin. (1) din varianta existentă la acea dată, pentru a putea promova în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție judecătorul ori procurorul interesat trebuia să nu fi fost sancționat disciplinar. Condiția a fost menținută cu același conținut și de modificările aduse textului prin titlul XVII pct. 78 din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005. Legea nr. 303/2004 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, textul criticat regăsindu-se în art. 52 alin. (1). Ulterior, prin Legea nr. 300/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru modificarea art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 27 decembrie 2011, a fost modificat art. 52 din Legea nr. 303/2004, sens în care condiția supusă controlului se regăsește în alin. (3) al art. 52 și, spre deosebire de forma inițială, respectiv „nu au fost sancționați disciplinar”, a fost adăugat adverbul de timp „niciodată”, condiția legală având următorul conținut, și anume „nu au fost niciodată sancționați disciplinar”. Diferența de nuanță și intensitate dintre cele două forme ale condiției nu a fost în niciun fel motivată în expunerea de motive a Legii nr. 300/2011, inițiatorul făcând de la bun început adăugarea în forma inițială a proiectului de lege.

28. Fără îndoială că, de la data apariției sale, Legea nr. 303/2004 se aplică tuturor situațiilor juridice născute sub imperiul său. Altfel spus, împrejurarea că unui judecător sau unui procuror care a primit o sancțiune disciplinară pentru o abatere săvârșită după intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2004 îi este înlăturată/interzisă materializarea, după acel moment, a oricărei intenții de promovare ca judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție nu este de natură a-i afecta vreun drept fundamental, întrucât simpla expectativă/vocație pe care acesta o are trebuie să se supună regulilor noi instituite, reguli care de altfel îi erau deplin cunoscute.

29. Alta este situația în care persoana interesată a fost sancționată disciplinar anterior apariției normei criticate. Din această perspectivă aplicarea sancțiunii disciplinare reprezintă un act *uno actu* ale cărei efecte s-au stins, s-au epuizat în momentul respectiv. Prin urmare, constituie un fapt complet realizat care nu mai poate produce alte consecințe juridice în afara celor expres prevăzute la acea dată. Or, în absența unor

astfel de norme, activarea ulterioară a unor efecte cu conținut prohibitiv capătă semnificația încălcării principiului neretroactivității legii civile, întrucât, prin natura sa, o sancțiune disciplinară, odată aplicată, nu poate produce alte consecințe și efecte viitoare, cu excepția celor prevăzute în momentul dispunerii ei. În caz contrar, conduita legiuitorului înfrânge și cerința previzibilității normei juridice.

30. Așa fiind, deși legea nouă poate dispune cu privire la consecințe și efecte nerealizate susceptibile de executare continuă/succesivă, ea nu va putea reglementa cu privire la fapte care, înainte de intrarea ei în vigoare, au dat naștere sau după caz, au modificat sau au stins o situație juridică, ori cu privire la efecte pe care acea situație juridică le-a produs înainte de aceeași dată. Prin urmare, abaterea disciplinară săvârșită anterior apariției Legii nr. 303/2004 reprezintă, din perspectivă conflictului de legi civile în timp, *facta praeterita*, realizată în întregime înainte de intrarea în vigoare a legii noi și pentru care dacă s-ar aplica o lege ulterioară ar însemna să i se atribuiască efect retroactiv. De aceea, dacă legea creează o situație juridică nouă, ea nu ar putea să prevadă că noua situație juridică s-a născut din fapte anterioare intrării sale în vigoare.

31. În consecință, având în vedere și dispozițiile art. 4 teză finală referitor la *Derularea carierei*, din Expunerea de motive la Cartea Europeană privind Statutul Judecătorilor de la Strasbourg 8—10 iulie 1998, potrivit căruia ceea ce este de temut este judecătorul blocat în mod ilegal în promovare, Curtea urmează să admită prezenta excepție de neconstituționalitate din perspectiva criticilor fundamentate pe încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, deoarece prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 sunt constituționale în măsura în care sintagma „nu au fost niciodată sancționați disciplinar” vizează numai abaterile disciplinare comise după intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2004.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor ridicată de Silvia Tarna în Dosarul nr. 1.172/1/2013 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „nu au fost niciodată sancționați disciplinar” este constituțională în măsura în care dispune numai cu privire la abaterile disciplinare săvârșite după intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2004.

Definitivă și general obligatorie.

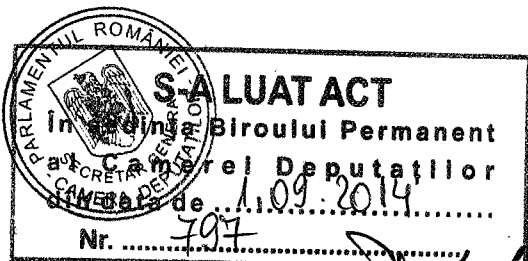
Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 797 din 22.07.2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

NOTĂ

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor
art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din
Codul de procedură civilă

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 348 din 17 iunie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 16 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de S.C. Lapmor Impex S.R.L. din Giurgiu în Dosarul 8065/236/2013 al Judecătoriei Giurgiu și a constatat că dispozițiile art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 348/2014.

Secretar General

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 348

din 17 iunie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea, în ședința publică din 10 iunie 2014, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Lapmor Impex” — S.R.L. din Giurgiu în Dosarul nr. 8.065/236/2013 al Judecătorei Giurgiu, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 15D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 10 iunie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 17 iunie 2014, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 24 octombrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 8.065/236/2013, **Judecătoria Giurgiu a sesizat Curtea Constituțională pentru soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Lapmor Impex” — S.R.L. din Giurgiu într-o cauză având ca obiect soluținarea unei contestații la executare.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, întrucât stabilesc un criteriu subiectiv atunci când se decide cu privire la competența teritorială a instanțelor judecătorești să soluționeze contestațiile la executare în materie civilă. Art. 713 din Codul de procedură civilă stabilește competența de judecată a contestațiilor la executare în favoarea instanței de executare, instanță care este definită în art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă ca fiind judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea. Creditorul poate înfrânge principiul constituțional al egalității în drepturi prin alegerea unui executor

judecătoresc de pe raza curții de apel pentru a solicita executarea unei hotărâri judecătorești sau a unui titlu, decidând astfel instanța competentă să judece eventualele contestații la executare formulate de către debitor sau de terțul care este afectat de executare. Egalitatea în drepturi este încălcată prin lăsarea la latitudinea creditorului a dreptului de a-și alege instanța prin alegerea executorului judecătoresc din circumscripția unei anumite judecătorei. De asemenea, prin dispozițiile legale criticate se stabilește un privilegiu în favoarea creditorului în raport nu numai cu debitorul, ci și cu un terț al cărui drepturi sunt încălcate. Prin stabilirea de către creditor a instanței competente să judece contestația la executare se încalcă și dreptul la un proces echitabil. Mai arată că dispozițiile legale criticate reprezintă o excepție de la regula generală prevăzută de art. 107 și următoarele din Codul de procedură civilă care stabilesc competența de judecată în favoarea instanței de la domiciliul pârâtului.

5. **Judecătoria Giurgiu** arată că prin dispozițiile legale criticate se stabilește competența de soluținare a contestației la executare instanței în raza căreia se află sediul executorului judecătoresc, dându-se posibilitatea creditorului de a-și alege instanța de executare prin alegerea executorului judecătoresc. În acest fel se creează în sarcina debitorului obligația de a se supune competenței exclusive a unei instanțe care poate fi departe de domiciliul său, ceea ce poate face mai dificilă prezentarea sa în fața acesteia. În cazul unor litigii având ca obiect sume limitate, cheltuielile implicate în sarcina debitorului pentru a se prezenta în fața instanței l-ar putea determina pe acesta să renunțe la orice acțiune în justiție sau la orice apărare. Astfel de dispoziții ar putea intra în categoria celor având ca obiect sau ca efect excluderea sau obstrucționarea dreptului debitorului de a introduce acțiuni în justiție. În plus, o astfel de dispoziție legală de stabilire a competenței jurisdicționale exclusive permite creditorului gruparea tuturor litigiilor aferente activității sale profesionale în fața unei singure instanțe, care nu este cea în raza căreia are sediul debitorul, ceea ce facilitează în același timp organizarea prezentării creditorului în instanță și o face mai puțin oneroasă.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

7. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, reține următoarele

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, texte de lege care au următorul cuprins:

— Art. 650 alin. (1): *„Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel.”*

— Art. 713 alin. (1): *„Contestația se introduce la instanța de executare.”*

10. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile din Constituție ale art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil. De asemenea arată că textele legale criticate încalcă și normele generale prevăzute de art. 107 și următoarele din Codul de procedură civilă care stabilesc competența de judecată în favoarea instanței domiciliului pârâtului.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă determină judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea ca instanță de executare, iar dispozițiile art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc competența de judecată a contestațiilor la executare în favoarea instanței de executare, instanță care este definită în art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă ca fiind judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea.

12. Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 650 din Codul de procedură civilă, prin Decizia nr. 171 din 20 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 19 mai 2014, Decizia nr. 367 din 19 mai 2014, încă nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, sau Decizia nr. 227 din 15 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 30 mai 2014, precum și prin Decizia nr. 316 din 5 iunie 2014, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii. Cu acele prilejuri, răspunzând la criticile potrivit cărora art. 650 din Codul de procedură civilă creează o discriminare între debitor și executorul judecătoresc, debitorul fiind pus într-o situație de inferioritate juridică și economică față de executorul judecătoresc, precum și la acelea potrivit cărora alegerea de către creditor a biroului executoresc „face anevoioasă apărarea, pe de o parte, și creșterea nejustificată a cheltuielilor debitorului, pe de altă parte”, Curtea a reținut că art. 650 din Codul de procedură civilă a fost adoptat de legiuitor în cadrul competenței sale, astfel cum este consacrată prin prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) și art. 129 potrivit cărora *„Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege”*, iar *„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”*. În privința criticilor potrivit cărora art. 650 din Codul de procedură civilă creează o discriminare între creditor și debitor, ceea ce ar afecta accesul la justiție al celui din urmă, Curtea a reiterat jurisprudența sa cu referire la principiul egalității de tratament juridic, respectiv Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994.

13. Reținând criticile formulate în prezenta cauză potrivit cărora dispozițiile legale criticate stabilesc un criteriu subiectiv atunci când se decide cu privire la competența teritorială a instanțelor judecătorești să soluționeze contestațiile la executare în materie civilă, Curtea urmează să admită excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pentru considerentele care vor fi arătate în continuare.

14. Având în vedere dispozițiile constituționale ale art. 124 alin. (2), potrivit cărora *„Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți”*, Curtea reține că actul de justiție, în sensul art. 124 din Constituție, este atributul exclusiv al instanțelor judecătorești iar prevederile legale criticate se referă la competența teritorială a instanței de executare care se stabilește în funcție de biroul executorului judecătoresc, iar competența executorului judecătoresc este determinată prin raportare la circumscripția curții de apel în cadrul căreia urmează să se desfășoare executarea, în funcție de felul urmăririi sau executării.

15. Astfel cum a reținut Curtea în deciziile menționate dispoziția legală criticată a fost adoptată de legiuitor în cadrul competenței sale, astfel cum este consacrată prin prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) și art. 129 potrivit cărora *„competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege”*, iar *„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”*. Este adevărat că legea este cea care stabilește instanța competentă, însă din cauza generalității sale — circumscripția curții de apel —, textul art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă lasă o marjă largă de apreciere creditorului, care, în mod indirect, este cel care stabilește instanța de executare prin alegerea executorului judecătoresc. Astfel, Curtea reține că potrivit Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, în circumscripția curților de apel funcționează tribunale, iar în circumscripțiile acestora din urmă sunt cuprinse toate judecătoriile din județ sau, după caz, din municipiul București. În România funcționează 15 curți de apel, iar numărul judecătoriilor care funcționează în circumscripția acestora variază în funcție de județele care sunt arondate fiecărei curți de apel (spre exemplu, de la 7 judecătorii din circumscripția Curții de Ape Brașov până la 21 de judecătorii din circumscripția Curții de Ape București). În această situație, Curtea reține că, prin conferirea unui asemenea drept procesual creditorului, legea nu a făcut altceva decât să creeze premisa normativă necesară pentru ca acesta să se substituie chiar legiuitorului, ceea ce contravine principiului constituțional prevăzut de art. 126 alin. (2) din Constituție potrivit căruia legiuitorului îi revine sarcina stabilirii în concret a instanței competente. Or, legiuitorul nu are competența constituțională de a lăsa la aprecierea părților stabilirea instanței competente să judece o cerere adresată justiției, oricare ar fi natura acestei cereri.

16. De asemenea, Curtea reține că, prin reglementarea la nivel legal a principiilor constituționale referitoare la procedura de judecată, legiuitorul asigură atât dreptul părților de a avea un parcurs procedural previzibil, cât și dreptul acestora de a-și adapta în mod rezonabil conduita procesuală în conformitate cu ipoteza normativă a legii, aspecte care se constituie în garanți indispensabile ale dreptului la un proces echitabil.

17. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut în repetate rânduri că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se

previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 647 din 5 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 14 noiembrie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Or, pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului. În plus, nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66).

18. În lumina celor enunțate mai sus, Curtea constată că, în mod evident, prevederile art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu întrunesc exigențele de claritate, precizie și previzibilitate și sunt astfel incompatibile cu principiul fundamental privind respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor, prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție. Așa fiind, Curtea nu poate decât să concluzioneze în sensul că textul de lege supus controlului de constituționalitate permite un criteriu subiectiv de apreciere din partea uneia dintre părțile în litigiu, ceea ce echivalează cu lipsa stabilirii cu precizie a instanței de executare competente, respectiv cu imposibilitatea cunoașterii

de către debitor, în cauza dată, a acestei instanțe. Rezultă că asemenea soluție normativă afectează garanțiile constituționale și, implicit, cele convenționale care caracterizează dreptul la un proces echitabil, garanții menționate la paragraful 17.

19. Față de cele de mai sus, Curtea constată că deficiențele de reglementare evidențiate în ceea ce privește prevederile art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt de natură să încalce dispozițiile art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (3) și ale art. 126 alin. (2) din Constituție, precum și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

20. De aceea revine legiuitorului sarcina ca pe viitor să reglementeze expres instanța de executare competentă, tocmai pentru a da efect normei constituționale a art. 126 alin. (2), în vederea asigurării dreptului la un proces echitabil, să adopte norme care să întrunească, așa cum s-a arătat, criteriile de precizie, claritate și, implicit, previzibilitate, impuse de jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, coroborând dispozițiile art. 650 cu cele ale art. 651 din Codul de procedură civilă, dacă în ceea ce privește alegerea executorului judecătoresc marja de apreciere lăsată de legiuitor creditorului este mai mare, dându-i acestuia posibilitatea să își aleagă executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel în funcție de natura bunurilor care urmează a fi supuse executării, respectiv a obligațiilor care trebuie să fie executate, în ceea ce privește stabilirea instanței de executare, aceasta trebuie să se circumscrie unor soluții clare și consacrate deja în legislație, precum judecătoria în circumscripția căreia se află imobilul, domiciliul sau sediul debitorului sau locul unde urmează să se facă executarea.

21. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă Curtea reține că dispoziția legală nu conține, în sine, niciun viciu de neconstituționalitate, în condițiile în care legiuitorul operează modificările legislative în acord cu cele reținute în prealabil de Curte, trimiterea la instanța de executare competentă să judece contestația la executare fiind în deplină conformitate cu dispozițiile constituționale.

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, a art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială „Lapmor Impex” — S.R.L. din Giurgiu în Dosarul nr. 8.065/236/2013 al Judecătoriei Giurgiu și constată că dispozițiile art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale.

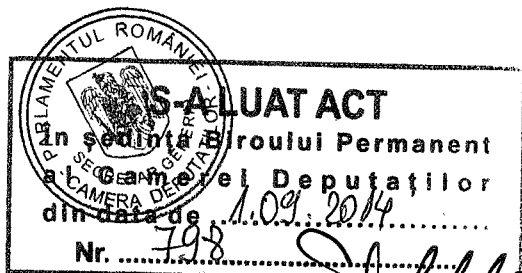
2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași parte, în același dosar al aceleiași instanțe, și constată că dispozițiile art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătoriei Giurgiu și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 iunie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) și art. 42 din Legea privind parteneriatul public-privat

Către: Biroul Permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 390 din 02 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 17 iunie 2014, Curtea Constituțională cu majoritate de voturi, a admis, în parte, obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că dispozițiile art. 38 alin. (1) din Legea privind parteneriatul public-privat sunt neconstituționale.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (2) din Constituția României, republicată, în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 390/2014.

Secretar General

Cristian Adrian Panciu

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 390

din 2 iulie 2014

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) și art. 42 din Legea privind parteneriatul public-privat

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluținarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind parteneriatul public-privat, obiecție formulată de un număr de 94 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal.

2. Obiecția de neconstituționalitate, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.702 din 19 iunie 2014, constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 598A/2014 și a fost semnată de către următorii deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal: Costel Alexe, Florin-Alexandru Alexe, Ștefan Alexandru Băișanu, Vasile Bercl, Cristian Buican, Mihăiță Caliminte, Steluța-Gustica Cătănicu, Mircea-Vasile Cazan, Florica Cherecheș, Ioan-Cristian Chirteș, Erland Cocei, Gheorghe Costin, Corneliu Mugurel Cozmanciuc, Grigore Crăciunescu, Horia Cristian, Ioan Cupșa, Anton Doboș, Victor-Paul Dobre, Traian Dobrinescu, Mircea Dolha, Nechita-Stelian Dolha, Mihai Aurel Donțu, Gheorghe Dragomir, Daniel Andrei Gheorghe, Dumitru-Verginel Gireadă, Alina-Ștefania Gorghiu, Maria Grecea, Virgil Guran, Eleonora-Carmen Hărău, Daniel Iane, Mihai Lupu, Victor-Gheorghe Manea, Răzvan Horia Mironescu, Dan-Ștefan Motreanu, Romeo Florin Nicoră, Gheorghe-Eugen Nicolăescu, Theodor-Cătălin Nicolescu, Nechita-Adrian Oros, Ionel Pălăr, Dumitru Pardău, Ion Părgaru, Octavian Marius Popa, Nini Săpunaru, George Scarlat, Adrian-George Scutaru, Dan-Coriolan Sîmedru, Gigel-Sorinel Știrbu, Ionuț Marian Stroe, Raluca Surdu, Iulian-Radu Surugiu, Ioan Tămăian, Laurențiu Țigăeru Roșca, Dan-Laurențiu Tocuț, Elena-Ramona Uioreanu, Dorinel Ursărescu, Lucia-Ana Varga, Vasile Varga, Mihai-Alexandru Voicu, Daniel-Cătălin Zamfir și Radu Zlati, respectiv Tinel Gheorghe, Costică Canacheu, Mircea-Nicu Toader, Dănuț Culețu, Gheorghe Ialomițianu, Liviu Laza-Matiuța, Vasile Gudu, Diana Adriana Tușa, Ștefan-Bucur Stoica, Constantin Dascălu, Cornel-Mircea Sămărtinean, Dan-Cristian Popescu, Mircea Man, Alin-Augustin-Florin Popoviciu, Maria-Andreea Paul, Lucian Militaru, Gheorghe Udriște, Cristian-Constantin Roman, Ioan Oltean, Cezar-Florin Preda, Ioan Bălan, Ionaș-Florin Urcan, Romeo Rădulescu, Roberta Alma Anastase, Vasile Iliuță, Claudia Boghicevici, Sanda-Maria Ardeleanu, Iulian Vladu, Mircea Lubanovici, Lucian-Nicolae Bode, George Ionescu, Cătălin-Florin Teodorescu, Eusebiu-Manea Pistru-Popa și Alexandru Nazare.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că art. 38 din legea criticată nu definește și nici

nu stabilește criterii pentru aprecierea „motivelor excepționale legate de interesul național sau local”, prin invocarea cărora partenerul public poate modifica unilateral sau rezilia contractul de parteneriat public-privat. În aceste condiții, având în vedere că textul nu este suficient de clar și precis, se apreciază că sun încălcate prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

4. În privința art. 42 din legea criticată se arată că acesta, în condițiile în care reglementează posibilitatea înlocuirii partenerului privat fără organizarea unei noi proceduri de atribuire, nu prevede și condiții clare în care se ia această măsură, lăsând ca stabilirea acestora să fie realizată în documentația de atribuire sau în contract. Or, atât timp cât art. 72 și 73 din Directiva 2014/24/UE, precum și „Comunicarea interpretativă a Comisiei privind aplicarea dreptului comunitar în domeniul contractelor de achiziții publice și al concesiunilor în cazul parteneriatelor public-privat interinstituționale” prevăd modalitatea prin care contractele de achiziții publice, inclusiv cele din parteneriat public-privat, pot fi modificate fără a mai fi necesară o nouă procedură de achiziții publice, este necesar ca și norma națională să preia o atare soluție legislativă pentru a se respecta directiva menționată, precum și obligațiile rezultate ca urmare a aderării la Uniunea Europeană. Or, având în vedere că art. 38 și 42 nu transpun în mod fidel aceste reglementări, se constată încălcarea art. 20 și art. 148 din Constituție.

5. De asemenea se apreciază că, în lipsa detalierii condițiilor în care se pot lua măsuri de modificare unilaterală, reziliere a contractului de parteneriat public-privat sau de înlocuire a partenerului privat fără organizarea unei noi proceduri de atribuire, se încalcă prevederile constituționale ale art. 31 și art. 45.

6. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

7. Președintele Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale, cu Adresa nr. 2/3.155 din 25 iunie 2014, punctul său de vedere, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

8. În acest sens se arată că textul supus controlului de constituționalitate întrunește condițiile legale privind forma de redactare a actelor normative în sensul că acesta nu are dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Legiuitoru nu a lăsat să se aprecieze arbitrar „motivele excepționale” în care se poate modifica sau rezilia contractul de parteneriat public-privat, ci a precizat că acestea pot fi legate exclusiv de interesul național ori local. Se mai subliniază că precizarea în concreto a motivului excepțional va fi realizată cu ocazia modificării sau rezilierii contractului, astfel încât va putea fi observată și verificată legătura directă cu un aspect, și e concret, al interesului național ori local. Aceste motive și aceste aspecte nu pot fi prevăzute de manieră exhaustivă de către legiuitor, care nu poate decât să le circumscrie de o manieră rezonabil de precisă, instituind un criteriu suficient de apreciere

care să fie aplicabil de la caz la caz. Revine judecătorului competența de a stabili dacă a fost respectată această cerință legală privind modificarea sau rezilierea contractului, cu ocazia eventualelor litigii deduse judecătii. În consecință se apreciază că nu se poate pune problema unei nerespectări a normelor de tehnică legislativă care să determine apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

9. Potrivit art. 288 paragraful 3 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, modalitatea de transpunere în dreptul național a directivelor este lăsată la aprecierea legiuitorului național, acesta nefiind ținut de adoptarea unui anumit tip de act normativ cu un conținut predeterminat. Astfel, critica de neconstituționalitate raportată la art. 148 alin. (2) din Constituție este neîntemeiată.

10. Se mai susține că prevederile contestate nu încalcă principiul constituțional al egalității în fața legii, deoarece legea stabilește în mod clar posibilitatea modificării contractelor și înlocuirea partenerilor privați în anumite contexte clar definite. De asemenea, legea nu dispune expres limitări sau restrângeri ale dreptului la informație sau ale libertății economice.

11. Guvernul a transmis Curții Constituționale, cu Adresa nr. 5/3.565/2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.814 din 27 iunie 2014, punctul său de vedere, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

12. Astfel, art. 38 din lege stabilește că modificarea sau rezilierea unilaterală a contractului din partea partenerului public intervine în condițiile existenței unor motive excepționale legate de interesul național sau local, cu respectarea unor garanții procedurale suplimentare, prevăzute chiar de prezenta lege, precum: notificarea prealabilă a partenerului privat și a societății de proiect, includerea posibilității de modificare în documentația de atribuire în mod clar, precis și neechivoc și nealterarea naturii generice a contractului inițial. Se mai menționează că partenerul privat are dreptul la o despăgubire stabilită în contractul de parteneriat public-privat, dacă i se produce un prejudiciu prin modificarea sau rezilierea unilaterală a contractului.

13. Guvernul mai arată că legiuitorul nici nu avea cum să enumere *expressis verbis* toate situațiile care ar fi putut constitui motive excepționale legate de interesul național sau local care să determine modificarea ori rezilierea contractului, el stabilind garanții suficiente pentru protecția partenerului privat. În plus, potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, dacă ar fi fost stabilite în mod expres cazurile care reprezintă motive excepționale, ar fi existat riscul că prin proiectul de act normativ să nu fie acoperită întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul său de reglementare, fiind posibil să apară lacune legislative. Pentru a evita o asemenea situație, legiuitorul a făcut aplicarea art. 24 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 folosind formulări-cadru, de principiu, aplicabile oricăror situații posibile, fiind, astfel, respectate prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

14. Cu privire la susținerea referitoare la încălcarea art. 20 și 148 din Constituție, Guvernul apreciază, în primul rând, că art. 20 din Constituție nu este aplicabil în cauză, întrucât autorii obiecției se referă la compatibilitatea dreptului național cu cel european, raport reglementat de art. 148 din Constituție, iar, pe de altă parte, analiza compatibilității art. 38 și 42 din lege în raport cu art. 148 alin. (2) din Constituție, prin prisma încălcării art. 72 și 73 din Directiva 2014/24/UE, nu intră în competența Curții Constituționale.

15. În privința invocării art. 31 și 45 din Constituție, Guvernul arată că autorii sesizării nu au precizat care este modalitatea în care sunt încălcate cele două texte constituționale. Pe de altă parte, art. 38 și 42 se aplică în mod nediscriminatoriu oricăror contracte de parteneriat public-privat, fără nicio diferențiere,

textele prevăzând suficiente garanții care să asigure transparența în executarea/încetarea contractului (intenția de modificare unilaterală sau denunțare a contractului este notificată în prealabil, modificarea ori denunțarea sunt realizate doar dacă au fost prevăzute ca posibilități în documentația de atribuire sau în condițiile instituite de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006), partenerul privat cunoscând încă din faza procedurii de atribuire că există posibilitatea încetării contractului dacă sunt îndeplinite condițiile legale menționate.

16. Ulterior, Guvernul a transmis o completare la punctul de vedere exprimat, completare înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.901 din 1 iulie 2014.

17. Prin această completare, Guvernul arată că atât art. 38 cât și art. 42 din legea criticată au format obiectul avizului Consiliului Legislativ nr. 930 din 29 august 2013, fără a se aduce observații cu privire la aceste texte. Textele au fost adoptate în varianta inițială propusă de Guvern și avizată atât de Ministerul Justiției, cât și de Consiliul Legislativ.

18. Pe fondul reglementării se arată că art. 38 din lege reglementează două drepturi extraordinare („drepturi exorbitante”) în favoarea partenerului public, drepturi care derivă din natura de contract administrativ al contractului de parteneriat public-privat, respectiv dreptul de a modifica și denunța unilateral contractul. În ambele situații aceste drepturi pot fi exercitate pentru motive care țin de interesul public, chiar și în absența unei culpe a partenerului privat, partenerul public având, însă, obligația de a compensa partenerul privat dacă acesta suferă pierderi în urma exercitării dreptului de modificare sau denunțare unilaterală. Se arată că reglementări similare se regăsesc în art. 57 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2006 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, reglementări care nu au fost subiect de observații nici din partea reprezentanților Comisiei Europene.

19. Textele criticate nu prevăd o enumerare a situațiilor care ar putea duce la modificarea sau denunțarea unilaterală a contractului, întrucât acestea nu pot fi stabilite în mod limitativ ci se determină prin raportare la situații concrete generate de specificul fiecărui contract de către autoritățile publice competente „în cadrul atribuțiilor lor de a stabili interesul general”. Mai mult, se susține că motivele excepționale nu pot fi definite prin lege tocmai datorită caracterului lor imprevizibil.

20. Totodată, se apreciază că art. 38 din lege nu trebuie privit singular, ci în coroborare și cu alte texte din lege, spre exemplu art. 39. Acest text reglementează modificarea contractului, la existența sau nu a unui motiv care să constituie temei pentru denunțarea unilaterală din partea partenerului public analizându-se la nivelul Ministerului Finanțelor Publice și Guvernului. Pentru a lua o decizie, aceste din urmă autorități publice trebuie să ia în calcul implicațiile asupra deficitului bugetar pe care o astfel de măsură o poate produce. Se mai învederează faptul că, în privința contractelor de parteneriat public-privat care nu presupun alocarea de resurse din bugetele aprobate prin legile bugetare anuale, aprecierea interesului public local revine organelor deliberative locale, acestea fiind cele care au aprobat încheierea contractului. Se mai apreciază că posibilitatea inserării unor clauze de denunțare unilaterală a contractului se regăsește și în „ghidurile de bune practici în domeniul parteneriatului public-privat publicate atât la nivelul Uniunii Europene, cât și de instituții financiare internaționale, în general”. În fine, se arată că textul articolului ce reglementează denunțarea unilaterală a fost convenit și cu reprezentanții Comisiei Europene în procedura de consultare anterioară adoptării formei proiectului de lege în Guvern.

21. Cu privire la critica adusă art. 38 și art. 42 din lege raportat la dispozițiile Directivei 2014/24/UE se arată că, de fapt raportarea trebuie făcută la Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și Consiliului din 26 februarie 2014

privind atribuirea contractelor de concesiune, avându-se în vedere punctul 18 din preambulul acestei directive. Or, textele legale menționate respectă art. 43 al Directivei 2014/23/UE. Mai este invocată jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la mecanismul înlocuirii partenerului privat în cursul execuției contractului; se mai arată că forma finală a art. 42 din lege a fost convenită în discuțiile cu direcțiile de specialitate ale Comisiei Europene.

22. Se mai susține că art. 38 și 42 din lege nu încalcă principiile transparenței și egalității de tratament, ceea ce înseamnă că acestea nu contravin nici art. 45 din Constituție.

23. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

25. Obiectul controlului de constituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile Legii privind parteneriatul public-privat. Analizând criticile de neconstituționalitate, Curtea reține că, în realitate, obiect al controlului de constituționalitate îl constituie numai dispozițiile art. 38 alin. (1) și art. 42 din această lege, texte care au următorul cuprins:

— Art. 38: „(1) *Din motive excepționale legate de interesul național sau local, după caz, partenerul public poate, cu notificarea prealabilă a partenerului privat și a societății de proiect:*

a) *modifica unilateral anumite prevederi ale contractului de parteneriat public-privat, dacă această posibilitate a fost inclusă în documentația de atribuire într-o modalitate clară, precisă și neechivocă, și fără a se altera natura generică a contractului inițial sau în orice altă situație de modificare unilaterală a contractului prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător;*

b) *denunța unilateral contractul de parteneriat public-privat, în condițiile legii.”;*

— Art. 42: „(1) *În cazul în care partenerul privat sau societatea de proiect nu își îndeplinește obligațiile asumate în cadrul contractului de parteneriat public-privat sau obligațiile față de finanțatorii proiectului, partenerul public, din proprie inițiativă sau la solicitarea finanțatorilor proiectului, va putea înlocui partenerul privat în condițiile alin. (2) și (3).*

(2) *Înlocuirea partenerului privat se poate face fără realizarea unei noi proceduri de atribuire, numai dacă:*

a) *această posibilitate a fost prevăzută în cadrul documentației de atribuire inițiale într-o modalitate clară, precisă și neechivocă, indicându-se cauzele unei astfel de înlocuiri potențiale și condițiile în care poate fi realizată, în conformitate cu prevederile normelor de aplicare; și*

b) *această posibilitate a fost inclusă în cadrul contractului de parteneriat public-privat, în conformitate cu prevederile normelor de aplicare.*

(3) *În absența îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute la alin. (2), orice înlocuire a partenerului privat necesită declanșarea unei noi proceduri de atribuire”.*

26. Dispozițiile constituționale invocate în susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (5) referitor la cerințele de calitate a legii, art. 20 privind tratatele internaționale

privind drepturile omului, art. 31 privind dreptul la informație art. 45 privind libertatea economică și art. 148 alin. (2) privind principiul aplicării prioritare a actelor obligatorii ale Uniunii Europene. În privința art. 31 și art. 148 alin. (2) din Constituție Curtea constată, pe de o parte, că numai alin. (2) al art. 31 referitor la obligația autorităților publice de a asigura informare corectă asupra treburilor publice, are incidență în cauză, iar, pe de altă parte, că invocarea alin. (2) al art. 148 din Constituție vizează, în mod implicit, și alin. (4) al acestui text constituțional

(1) **Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**

27. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate formulată îndeplinește condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul obiectului său, fiind vorba de o lege adoptată și nepromulgată încă, cât și sub aspectul titularilor dreptului de sesizare, aceasta fiind semnată de un număr de 94 de deputați.

(2) **Analiza pe fond a obiecției de neconstituționalitate**

28. Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că „respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii”. De aceea, „una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative”. Așadar orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Decizia nr. 44 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, sau Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 22 mai 2014).

29. Pentru a stabili dacă art. 38 alin. (1) din lege respectă exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că acesta prin conținutul său normativ, reglementează posibilitatea partenerului public în condițiile notificării prealabile a partenerului privat și a societății de proiect, ca, „din motive excepționale legate de interesul național sau local”, să modifice unilateral „anumite prevederi ale contractului de parteneriat public-privat”, dacă această posibilitate a fost inclusă în documentația de atribuire într-o modalitate clară, precisă și neechivocă, și fără a se altera natura generică a contractului inițial, sau să denunțe unilateral contractul de parteneriat public privat, în condițiile legii. De asemenea, distinct de motivele excepționale legate de interesul național sau local, Curtea observă că art. 38 alin. (1) lit. a) din lege prevede aplicabilitatea reglementărilor referitoare la modificarea unilaterală a contractului prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare.

30. Curtea observă faptul că actuala reglementare în vigoare Legea parteneriatului public-privat nr. 178/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 5 octombrie 2010, nu prevede, în mod expres, posibilitatea modificării unilaterale a contractului de parteneriat public-privat de către partenerul public, ci doar posibilitatea generică a denunțării unilaterale a acestuia. Curtea reține, însă, că măsura modificării unilaterale a contractului în cursul perioadei sale de valabilitate este un instrument util și necesar aflat la îndemâna partenerului public, care, în acest fel, poate controla modul de executare a contractului, dar îl și poate adapta în funcție de situații neprevăzute apărute în executarea acestuia. Un atare

considerent are în vedere natura obiectului parteneriatului public-privat, respectiv realizarea sau, după caz, reabilitarea și/sau extinderea unui bun ori a unor bunuri destinate prestării unui serviciu public și/sau operării unui serviciu public.

31. În privința art. 38 alin. (1) din lege, Curtea reține că acesta, în fraza introductivă, cuprinde noțiunea de „*motive excepționale*”, fără, însă, a o defini; prin urmare, partenerul public va fi cel care va determina dacă o situație sau alta reprezintă ori nu un motiv excepțional în temeiul căruia se va putea modifica unilateral contractul. Curtea reține că o noțiune legală poate avea un conținut și înțeles autonom diferit de la o lege la alta, cu condiția ca legea care utilizează termenul respectiv să îl și definească. Or, în prezenta cauză, Curtea constată că legiuitorul nu a definit noțiunea de „*motive excepționale*”. În aceste condiții, partenerul public va fi cel care va stabili înțelesul acestei sintagme de la caz la caz, ceea ce poate dezechilibra egalitatea contractuală dintre părți. Mai mult, chiar dacă partenerul public este cel ce stabilește în *concreto* acest înțeles, se ridică problema de a determina elementele care vor sta la baza aprecierii acestuia. Or, textul analizat nu oferă astfel de elemente, ceea ce înseamnă că aprecierea partenerului public nu poate fi decât una subiectivă și, în consecință, discreționară. Prin urmare, datorită lipsei sale de claritate, precizie și previzibilitate, art. 38 alin. (1) din lege creează premisa normativă necesară pentru ca executarea contractului să implice recurgerea la procedee arbitrare.

32. Curtea, examinând susținerile Guvernului referitoare la utilizarea noțiunii de „*motive excepționale*” în actele de reglementare primară, reține că, într-adevăr, adjectivul „*excepțional*” a fost și este uzitat în dreptul pozitiv român. Cu titlu exemplificativ, Curtea are în vedere textul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 15 mai 2006, care, însă, atunci când se referă la situații excepționale, oferă anumite indicii interpretului pentru a determina contextualizat sfera acestei noțiuni — spre exemplu: **art. 110 alin. (1) lit. b)**, care prevede că autoritatea contractantă are dreptul de a aplica procedura de negociere, cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare, în **situații excepționale**, temeinic motivate, atunci când natura lucrărilor/produșelor/serviciilor sau riscurile implicate de executarea/livrarea/prestarea acestora nu permit o estimare inițială globală a prețului viitorului contract de achiziție publică sau **art. 144 alin. (1)**, care prevede că autoritatea contractantă nu are dreptul de a stabili ca durata unui acord-cadru să depășească mai mult de 4 ani, decât în cazuri excepționale, și pe care le poate justifica în special prin obiectul specific al contractelor ce urmează a fi atribuite în baza acordului-cadru respectiv. În schimb, Curtea reține că art. 53 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 569 din 30 iunie 2006, cuprinde o prevedere similară cu textul art. 38 alin. (1) din legea supusă controlului de constituționalitate, așadar, fără a defini noțiunea de „*motive excepționale*”. Toate cele anterior menționate demonstrează faptul că legiuitorul trebuie să se raporteze la reglementările ce reprezintă un reper de claritate, precizie și previzibilitate, iar erorile de apreciere în redactarea actelor normative nu trebuie să se perpetueze în sensul de a deveni ele însele un precedent în activitatea de legiferare; din contră, aceste erori trebuie corectate pentru ca actele normative să contribuie la realizarea unei securități sporite a raporturilor juridice.

33. În continuare, Curtea urmează a analiza prevederile lit. a) ale art. 38 alin. (1) din lege, text care prevede posibilitatea partenerului public de a modifica unilateral „*anumite prevederi*”

ale contractului de parteneriat public-privat”. În acest sens, textul criticat menționează doar că posibilitatea de modificare unilaterală a contractului trebuie să fie prevăzută în documentația de atribuire într-o modalitate clară, precisă și neechivocă, și fără a se altera natura generică a contractului inițial. Totuși, nu se precizează ce fel de modificări pot fi făcute în mod unilateral, respectiv condiții esențiale sau neesențiale ale contractului. Mai mult, Curtea reține că textul este interpretabil, întrucât:

— fie se referă la posibilitatea partenerului public de a include în documentația de atribuire o clauză prin care prevede că va putea modifica unilateral contractul, iar determinarea în *concreto* a acelor „*anumite prevederi*” să fie lăsată pe parcursul executării contractului la libera apreciere a partenerului public;

— fie se referă la posibilitatea partenerului public de a include în documentația de atribuire o clauză prin care prevede că va putea modifica unilateral contractul, cu indicarea prevederilor contractuale ce pot face obiectul unor asemenea modificări;

— fie, în fine, se referă la posibilitatea partenerului public de a include în documentația de atribuire o clauză prin care prevede că va putea modifica unilateral contractul, cu indicarea unei marje/limite în privința prevederilor contractuale ce pot face obiectul unor asemenea modificări.

34. Din cele arătate la paragraful anterior rezultă că art. 38 alin. (1) din lege este echivoc dintr-o dublă perspectivă, și anume prin faptul că nu determină clauzele contractuale și nu fixează marje și limite valorice ce pot forma obiectul modificărilor unilaterale, respectiv prin faptul că nu stabilește în mod clar obligațiile partenerului public în privința modului de includere a unei clauze de modificare unilaterală în documentația de atribuire.

35. În privința art. 38 alin. (1) lit. b) din lege, Curtea reține că se pun aceleași probleme în privința noțiunii de „*motive excepționale*”. Mai mult, Curtea observă că la lit. a) a aceluiaș alineat se face referire la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, iar la lit. b) la „*în condițiile legii*”. Or, Guvernul în completarea punctului său de vedere arată faptul că „parteneriatul public-privat nu este un contract de achiziție publică”, intrând în sfera contractelor de concesiune, ceea ce înseamnă că ar fi contrazisă trimiterea de la lit. a) la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, care reglementează achizițiile publice, iar trimiterea la „*condițiile legii*” de la lit. b) pare a fi făcută la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică. Așadar, devine evident că textul suferă din punct de vedere al clarității, preciziei și previzibilității sale.

36. Având în vedere cele de mai sus, Curtea constată că art. 38 alin. (1) din lege este contrar art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa privitoare la calitatea legii, destinatarii norme neavând posibilitatea obiectivă de a-și adapta conduita ipotezei normei juridice analizate.

37. În aceste condiții, Curtea reține că art. 38 alin. (1) din lege afectează obligația pozitivă a autorităților publice de informare corectă a partenerului privat, obligație prevăzută de art. 38 alin. (2) din Constituție. De asemenea, Curtea reține că textul analizat afectează posibilitatea oricărei persoane de a iniția și întreprinde o activitate cu scop lucrativ (a se vedea și Decizia nr. 230 din 14 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 5 aprilie 2007), prin sprijinirea discriminatorie a anumitor operatori economici, în sensul unei eventuale șicanări a partenerului privat ulterior încheierii contractului. Mai mult, se poate întâmpla și situația în care, dacă această modificare ulterioară ar fi existat încă de la început partenerul privat cu care s-a încheiat contractul să nu fi câștigat licitația. În acest context, textul criticat contravine art. 45 din Constituție, care precizează că libertatea economică se exercită

în condițiile legii, lege care nu poate însă afecta substanța acestui drept. Curtea reține că legea poate stabili condiții, termene sau obligații în legătură cu exercitarea acestui drept, însă nu poate afecta în sine substanța dreptului. Or, prin prisma analizei de proporționalitate dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013), se constată că, de principiu, deși modificarea și denunțarea unilaterală a contractului urmăresc un scop legitim, respectiv prestarea sau operarea în bune condiții a unui serviciu public, modul defectuos de redactare a textului analizat imprimă acestuia un conținut normativ care nu este nici adecvat și nici necesar, afectând justul echilibru care trebuie păstrat între interesele partenerului public și al celui privat pentru atingerea scopului urmărit.

38. Cu privire la încălcarea art. 148 din Constituție, Curtea reține existența unei dispute între Guvern și autorii obiecției de neconstituționalitate cu privire la directiva aplicabilă parteneriatului public-privat contractual și/sau instituționalizat. O atare incertitudine este dată de faptul că legiuitorul nu și-a îndeplinit obligația de a indica, în cuprinsul legii criticate, actele Uniunii Europene care sunt transpuse prin aceasta, ceea ce este inadmisibil. Indiferent de directiva aplicabilă (Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune sau Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, ambele publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L nr. 94 din 28 martie 2014), Curtea observă că ambele cuprind condiții care coincid aproape până la detaliu în privința modificării sau denunțării unilaterale a contractului, în timp ce textul art. 38 alin. (1) din lege conține o soluție normativă ce tinde să se sustragă acestor condiții. În consecință, Curtea reține că soluția legislativă cuprinsă în textul criticat reprezintă o încălcare de către Parlament a dispozițiilor art. 148 alin. (4) din Constituție, text care reglementează rolul acestuia de garant în privința ducerii la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării.

39. Cu privire la art. 42 din lege, Curtea observă că autorii obiecției de neconstituționalitate se referă numai la încălcarea dispozițiilor art. 31 alin. (2), art. 45 și art. 148 alin. (2) din Constituție. Acest text legal nu reprezintă, însă, altceva decât o reluare într-o formulare cuprinzătoare și cu finalitate juridică identică a prevederilor art. 43 alin. (1) lit. a) și d) din Directiva 2014/23/UE, invocată de Guvern în completarea la punctul său de vedere, sau ale art. 72 alin. (1) lit. a) și d) din Directiva 2014/24/UE, invocată de autorii obiecției, astfel încât Curtea nu poate reține încălcarea art. 148 alin. (4) din Constituție. Conținutul normativ al art. 42 din lege este unul complex și exact, întrucât obligă partenerul public să indice în cadrul contractului de parteneriat public-privat atât cauzele înlocuirii potențiale, cât și condițiile în care poate fi realizată cu trimitere la normele de aplicare a legii, nelăsând loc de interpretare în favoarea partenerului public. În acest fel se asigură informarea partenerului privat cu privire la motivele de încetare unilaterală a contractului, cu respectarea art. 31 alin. (2) din Constituție. În privința art. 45 din Constituție, Curtea reține, astfel cum s-a arătat mai sus, că legiuitorul poate impune condiții cu privire la exercitarea libertății economice; or, în privința art. 42 din lege contractul cu partenerul privat încetează pentru motivele negociate și acceptate de cei 2 contractanți, partenerul privat cunoscând, astfel, condițiile și motivele exacte pentru care este înlocuit. Astfel, exercitarea libertății economice se realizează în condițiile legii, fără ca aceasta — art. 42 din lege — să vizeze substanța dreptului, ci doar exercițiul său, măsura fiind, astfel, proporțională cu scopul legitim urmărit, respectiv prestarea sau operarea în bune condiții a unui serviciu public.

40. Curtea reține că art. 20 din Constituție nu are incidență în cauză, întrucât invocarea acestui text constituțional este realizată prin prisma încălcării prevederilor Directivei 2014/24/UE, caz în care autorii obiecției de neconstituționalitate au în vedere, de fapt, prevederile art. 148 din Constituție cu privire la integrarea în Uniunea Europeană, și nu cele ale art. 21 din Constituție (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 950 din 13 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 20 din 10 ianuarie 2013).

41. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite, în parte, obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că dispozițiile art. 38 alin. (1) din Legea privind parteneriatul public-privat sunt neconstituționale.

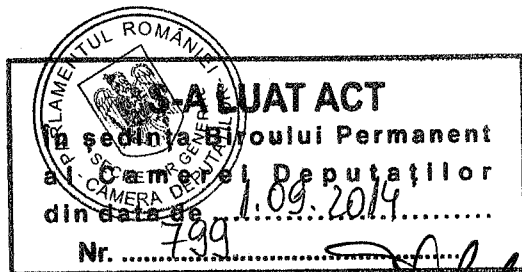
Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 2 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 799 din 22.07.2014

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ

**referitoare la excepția de neconstituționalitate dispozițiilor
art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea 317/2004 privind
Consiliul Superior al Magistraturii**

Către: Biroul Permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 397 din 03 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 16 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a constatat că sintagma "*rezoluția de clasare este definitivă*" din cuprinsul art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii este neconstituțională în ipoteza prevăzută de art. 45 alin. (4) lit. b) din aceeași lege.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 397/2014.

Secretar General

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 397
din 3 iulie 2014referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 47 alin. (1) lit. b)
din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 47 alin. (1) lit. b) teza finală din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, excepție ridicată de Gabriel Emilian Constantin în Dosarul nr. 2.821/2/2013 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 729D/2013.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că dosarul a fost repus pe rol, după dezbaterile care au avut loc în ședința publică din 12 iunie 2014, dată la care, constatând că nu este întrunită majoritatea prevăzută de art. 6 teza a doua și art. 51 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus repunerea cauzei pe rol pentru data de 3 iulie 2014.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată, invocând în acest sens jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Sentința civilă nr. 2.598 din data de 17 septembrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 2.821/2/2013, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 47 alin. (1) lit. b) teza finală din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.**

6. Excepția a fost ridicată de Gabriel Emilian Constantin cu ocazia soluționării contestației formulate împotriva Rezoluției nr. 44/IJ/31/DIJ/2013 din 21 martie 2013 emise de Inspekția Judiciară.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile legale criticate blochează accesul liber la justiție. În continuare afirmă că „rezoluția inspekției judiciare reprezintă o opinie subiectivă pronunțată într-o procedură administrativă, opinie ce nu poate fi exclusă unui control independent și imparțial, în situația în care această rezoluție poate naște sau stinge raporturi juridice”.

8. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal arată că Legea nr. 317/2004 conferă dreptul oricărei persoane interesate de a sesiza Inspekția Judiciară cu privire la abateri disciplinare săvârșite de judecători și procurori. Persoana interesată se poate adresa justiției pentru apărarea dreptului recunoscut de lege, în sensul art. 21 din Constituție, în cazul în care acesta este încălcat. Se apreciază că accesul la justiție al persoanei care a formulat sesizarea pentru contestarea rezultatului verificărilor prealabile (rezultat constând în constatarea inexistenței indiciilor săvârșirii unei abateri disciplinare) nu intră sub sfera de reglementare a art. 21 alin. (1) din Constituție în condițiile în care dreptul de a declanșa procedura disciplinară aparține titularilor acțiunii disciplinare. Procedura verificărilor prealabile în scopul stabilirii existenței indiciilor săvârșirii unei abateri disciplinare, anterior începerii cercetării disciplinare prealabile, constituie o garanție procesuală reglementată de lege, care nu contravine dispozițiilor art. 21 din Constituție.

9. De asemenea, instanța constată că reclamantul nu a argumentat criticile cu privire la dispozițiile art. 1 alin. (1) și alin. (5), art. 11, art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (1) și (2), art. 20 art. 24, art. 52 și art. 148 din Constituție.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. Avocatul Poporului consideră că rezoluția de clasare se dispune, în etapa inițială a procedurii disciplinare, de efectuare a verificărilor prealabile, de inspekții judiciare din cadrul Inspekției Judiciare sau la propunerea acestora, de către titularii acțiunii disciplinare, în condițiile în care fie nu sunt îndeplinite anumite condiții de formă, respectiv sesizarea nu este semnată, lipsesc datele de identificare ale autorului sau indicii cu privire la identificarea situației de fapt care a determinat sesizarea, fie în cazul în care, în urma efectuării verificărilor prealabile, s-a constatat că nu sunt indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare. Susține că o asemenea împrejurare nu este însă de natură să confere caracter neconstituțional textului de lege dedus controlului de constituționalitate, legiuitorul putând institui, în considerarea unor situații deosebite — de exemplu, în procedura disciplinară a magistraților — reguli speciale de procedură, precum și modalități particulare de exercitare a drepturilor procedurale, astfel încât accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești.

12. De asemenea susține că instituirea unor proceduri interne specifice, inclusiv în ceea ce privește exercitarea căilor de atac în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, nu are semnificația restrângerii dreptului persoanei care a formulat sesizarea pentru începerea acțiunii disciplinare de a obține în justiție repararea drepturilor sau intereselor sale vătămate prin conduita magistratului respectiv. În plus, arată că, potrivit art. 41 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, persoanele interesate au

posibilitatea să formuleze o noua sesizare, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

13. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit actului de sesizare, dispozițiile art. 47 alin. (1) lit. b) teza finală din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 628 din 1 septembrie 2012. Însă, din analiza notelor scrise prin care autorul excepției de neconstituționalitate își motivează criticile formulate, coroborate cu temeiurile legale care au stat la baza respingerii sesizării de către Inspecția Judiciară, precum și cu cele reținute de instanța judecătorească în pronunțarea soluției, prin care s-a respins acțiunea reclamantului ca inadmisibilă, Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile „*rezoluția de clasare este definitivă*” din cuprinsul art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 317/2004 în ipoteza prevăzută de art. 45 alin. (4) lit. b) din aceeași lege cu următorul cuprins:

— Art. 47 alin. (1) lit. b): (1) *În cazul în care sesizarea s-a făcut potrivit art. 45 alin. (2), inspectorul judiciar poate dispune, prin rezoluție scrisă și motivată: (...)*

b) *clasarea sesizării, în cazul în care aceasta nu este semnată, nu conține datele de identificare ale autorului sau indicii cu privire la identificarea situației de fapt care a determinat sesizarea, precum și în cazul prevăzut la art. 45 alin. (4) lit. b); rezoluția de clasare este definitivă;*”

16. Dispozițiile art. 45 alin. (2) și alin. (4) lit. b), la care textul criticat face referire, au următorul cuprins:

— Art. 45 alin. (2) și alin. (4) lit. b): „(2) *În cazul în care Inspecția Judiciară este titulară a acțiunii disciplinare, aceasta se poate sesiza din oficiu sau poate fi sesizată în scris și motivat de orice persoană interesată, inclusiv de Consiliul Superior al Magistraturii, în legătură cu abaterile disciplinare săvârșite de judecători și procurori. [...]*

(4) *Dacă în urma efectuării verificărilor prealabile se constată că nu există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare: [...]*

b) *sesizarea se clasează, iar rezultatul se comunică direct persoanei care a formulat sesizarea și persoanei vizate de sesizare, dacă Inspecția Judiciară a fost sesizată în condițiile alin. (2).”*

17. Potrivit art. 99 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, „*constituie abateri disciplinare:*

a) *manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu;*

b) *încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătorii și procurorii;*

c) *atitudinile nedemne în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, celălalt personal al instanței sau a parchetului în care funcționează, inspectori judiciari, avocați experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții;*

d) *desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu;*

e) *refuzul nejustificat de a primi la dosar cererile, concluziile memoriile sau actele depuse de părțile din proces;*

f) *refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu;*

g) *nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea;*

h) *nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile;*

i) *nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul sau procurorul știe că există una din cauzele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de cereri repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea judecății;*

j) *nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații de aceeași natură de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, cu excepția celor de interes public, în condițiile legii;*

k) *absențe nemotivate de la serviciu, în mod repetat sau care afectează în mod direct activitatea instanței ori a parchetului;*

l) *îmbrăcarea în activitatea altui judecător sau procuror;*

m) *nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a alto obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente;*

n) *folosirea funcției deținute pentru a obține un tratament favorabil din partea autorităților sau intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea ori acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale alto persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii;*

o) *nerespectarea în mod grav sau repetat a dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor;*

p) *obstrucționarea activității de inspecție a inspectorilor judiciari, prin orice mijloace;*

q) *participarea directă sau prin persoane interpușe la jocuri de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor;*

r) *lipsa totală a motivării hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, în condițiile legii;*

s) *utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau al actelor judiciare ale procurorului ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat;*

ș) *nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii;*

t) *exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență.”*

18. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (1) și alin. (5) referitor la statul român, art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 alin. (1) referitor la universalitate, art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi art. 20 referitor tratatele internaționale privind drepturile omului

art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 52 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și ale art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea sunt invocate prevederile art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate prin prisma criticilor formulate, Curtea constată că aceasta este întemeiată, pentru considerentele ce vor fi enunțate în continuare.

20. Procedând la analiza actelor aflate la dosarul cauzei, Curtea reține că prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, reclamantul Gabriel Emilian Constantin, în contradictoriu cu Inspecția Judiciară, a formulat contestație împotriva Rezoluției nr. 44/IJ/31/DIJ/2013 din 21 martie 2013 prin care s-a clasat sesizarea sa formulată la data de 27 decembrie 2012. Clasarea s-a dispus de către Inspecția Judiciară în temeiul dispozițiilor art. 45 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 317/2004, întrucât în urma efectuării verificărilor prealabile s-a constatat că nu există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare. În motivarea contestației, reclamantul a arătat că judecătorii care au soluționat cererea sa de revizuire ce a făcut obiectul Dosarului nr. 18.906/200/2012 al Judecătoriei Buzău au ignorat în totalitate caracterul obligatoriu al unei decizii pronunțate în interesul legii și au încălcat „normele de drept material sau procesual”.

21. Prin întâmpinarea formulată, Inspecția Judiciară a invocat excepția inadmisibilității acțiunii și, pe fond, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. Față de excepția inadmisibilității acțiunii, reclamantul Gabriel Emilian Constantin a invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 47 alin. (1) lit. b) teza finală din Legea nr. 317/2004, circumstanțind-o la ipoteza neidentificării situației de fapt care a determinat sesizarea, cu toate că Inspecția Judiciară a dispus clasarea în baza dispozițiilor art. 45 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 317/2004. În fapt, ambele ipoteze, atât cea invocată de autor, cât și cea invocată de Inspecția Judiciară ca temei al clasării sesizării sunt acoperite de dispozițiile art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 317/2004.

22. Curtea observă că până la adoptarea Legii nr. 24/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2012, actele normative de modificare a Legii nr. 317/2004 prevedeau că rezoluția de clasare putea fi contestată la secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 30 de zile de la comunicare, sau atacată la instanță, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004.

23. Potrivit Legii nr. 24/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în cazul în care sesizarea s-a făcut potrivit art. 45 alin. (2), respectiv în cazul în care Inspecția Judiciară este titulară a acțiunii disciplinare, aceasta se poate sesiza din oficiu sau poate fi sesizată în scris și motivat de orice persoană interesată, inclusiv de Consiliul Superior al Magistraturii, în legătură cu abaterile disciplinare săvârșite de judecători și procurori, iar inspectorul judiciar poate dispune, prin rezoluție scrisă și motivată:

— admiterea sesizării, prin exercitarea acțiunii disciplinare și sesizarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii;

— clasarea sesizării, în cazul în care aceasta nu este semnată, nu conține datele de identificare ale autorului sau „indicii cu privire la identificarea situației de fapt” care a determinat sesizarea, precum și în cazul prevăzut la art. 45 alin. (4) lit. b); **rezoluția de clasare este definitivă;**

— respingerea sesizării, în cazul în care se constată, în urma efectuării cercetării disciplinare, că nu sunt îndeplinite condițiile pentru exercitarea acțiunii, respectiv nu există indicii cu privire la săvârșirea unei abateri disciplinare. În acest caz rezoluția de respingere poate fi contestată de persoana care a formulat sesizarea la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București, în termen de 15 zile de la comunicare, fără îndeplinirea unei proceduri prealabile.

24. Curtea apreciază că, în ceea ce privește rezoluția de clasare, un prim aspect ce trebuie clarificat se referă la înțelesul sintagmei „indicii cu privire la identificarea situației de fapt” din cuprinsul art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 317/2004. Astfel această sintagmă se referă la situațiile în care inspectorul judiciar printr-o verificare formală, din cauza lipsei descrierii situației de fapt, nu poate identifica împrejurarea care a determinat sesizarea.

25. Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 47 din Legea nr. 317/2004, rezoluția inspectorului judiciar poate fi atacată la secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii — în cazul admiterii sesizării, la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București — în cazul respingerii sesizării, iar în cazul clasării sesizării rezoluția este definitivă și nu există cale de atac împotriva acesteia.

26. Referitor la cel de al doilea aspect, Curtea constată că dispozițiile legale criticate potrivit cărora inspectorul judiciar, prin rezoluție scrisă și motivată, poate dispune clasarea sesizării în cazul prevăzut la art. 45 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 317/2004 respectiv dacă în urma efectuării verificărilor prealabile se constată că nu există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare și rezoluția de clasare este definitivă, contravin prevederilor constituționale privind accesul liber la justiție, precum și celor convenționale privind dreptul la proces echitabil.

27. Potrivit art. 21 din Constituție, orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor sale legitime. Prin Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Curtea Constituțională a statuat că liberul acces la justiție presupune accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește actul de justiție. S-a considerat că legiuitorul are competența exclusivă de a stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, astfel cum rezultă din art. 126 alin. (2) din Constituție.

28. În jurisprudența sa referitoare la liberul acces la justiție în mod constant Curtea Constituțională a statuat că acest principiu semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile libertățile sau interesele sale legitime au fost încălcate, iar nu faptul că acest acces nu poate fi supus niciunei condiționări competența de a stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești revenindu-i legiuitorului, fiind aplicare a dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 126 alin. (2). A se vedea în acest sens Decizia nr. 221 din 21 aprilie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 516 din 17 iunie 2005.

29. De asemenea, prin Decizia nr. 953 din 19 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2007, Curtea a statuat că în sensul principiului constituțional instituit de art. 21 privind accesul liber la justiție se înscrie și posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime. Ca urmare, existența oricărui impediment administrativ, care nu are o justificare obiectivă sau rațională și care ar putea să nege acest drept al persoanei, încalcă, în mod flagrant, prevederile art. 21 alin. (1)–(3) din Constituție.

30. Totodată, prin Decizia nr. 71 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 27 ianuarie 2009, Curtea a reținut că liberul acces la justiție este pe deplin respectat ori de câte ori partea interesată, în vederea valorificării unui drept sau interes legitim, a putut să se adreseze cel puțin o singură dată unei instanțe naționale.

31. Potrivit art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în jurisprudența sa, cu titlu general, că art. 6 paragraful 1 din Convenție garantează oricărei persoane dreptul de a aduce în fața unei instanțe orice pretenție referitoare la drepturi și obligații cu caracter civil (a se vedea Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza *Golder împotriva Marii Britanii*, paragraful 36, și Hotărârea din 20 decembrie 2011, pronunțată în Cauza *Đokić împotriva Serbiei*, paragraful 35).

32. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a reținut că o caracteristică a principiului liberului acces la justiție este aceea că nu este un drept absolut (Cauza *Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii* — 1985). Astfel, acest drept, care cere prin însăși natura sa o reglementare din partea statului, poate fi subiectul unor limitări sau condiționări atât timp cât nu este atinsă însăși substanța sa.

33. În sensul considerentelor expuse mai sus, în jurisprudența instanței europene s-a statuat că scopul

Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este „să apere nu drepturi teoretice sau iluzorii ci concrete și efective”, în acest sens fiind Hotărârea din 12 iulie 2001, pronunțată în Cauza *Prințul Hans-Adam II de Liechtenstein împotriva Germaniei* și Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alți împotriva României*.

34. Prin urmare, Curtea constată că, în ipoteza prevăzută de art. 45 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 317/2004, inspectorul judiciar face o cercetare a fondului sesizării pentru a constata dacă există sau nu indicii cu privire la săvârșirea unei abateri disciplinare. Or, în această situație, textul de lege criticat, potrivit căruia rezoluția de clasare este definitivă și, deci, exclusiv controlului judiciar, încalcă accesul liber la justiție, drept fundamental consacrat atât de Constituție, cât și de Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale partea interesată fiind lipsită de accesul la o instanță judecătorească. Dacă în primele 3 ipoteze reglementate de art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 317/2004, respectiv atunci când sesizarea nu este semnată, nu conține datele de identificare ale autorului sesizării sau indicii cu privire la identificarea situației de fapt, caracterul definitiv al soluției clasării este legitimat prin aceea că aceasta nu are un caracter irefragabil deoarece persoana interesată poate face o nouă sesizare cu respectarea condițiilor prevăzute, așa cum a decidența instanța de contencios constituțional în jurisprudența sa (a se vedea în acest sens Decizia nr. 487 din 21 noiembrie 2013 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 din 27 ianuarie 2014), în ipoteza prevăzută de art. 45 alin. (4) lit. b) se dispune asupra fondului sesizării, astfel că este absolut necesară asigurarea accesului la justiție prin posibilitatea atacării soluției la instanța judecătorească.

35. Cu privire la invocarea art. 1 alin. (1) și alin. (5), art. 11 art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (1) și (2), art. 20, art. 24, art. 52 și art. 148 din Constituție, Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate nu precizează motivele pentru care dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale menționate și, prin urmare, Curtea nu poate analiza aceste critici.

36. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, a art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriel Emilian Constantin în Dosarul nr. 2.821/2/2013 al Curții de Ape București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „*rezoluția de clasare este definitivă*” din cuprinsul art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii este neconstituțională în ipoteza prevăzută de art. 45 alin. (4) lit. b) din aceeași lege.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

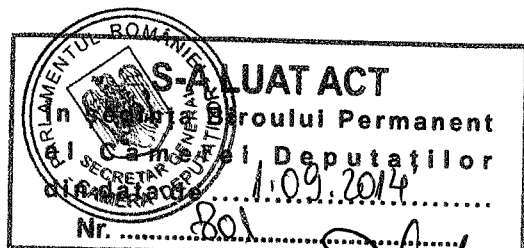
Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 801 din 22-07-2014

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ

**referitoare la sesizarea de neconstituționalitatea a Hotărârii
Parlamentului României nr. 26 din 16 iunie 2014 privind numirea
prim-vicepreședintelui, membru executiv și a unui membru
neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară**

Către: Biroul Permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 389 din 02 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 17 iulie 2014, Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate formulată de grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal și a constatat că Hotărârea Parlamentului nr. 26 din 16 iunie 2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară este neconstituțională în ceea ce privește numirea domnului Marian Sârbu în calitate de prim-vicepreședinte, membru executiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară.

Decizia este definitivă și general obligatorie și s-a comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 389/2014.

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 389

din 2 iulie 2014

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Doina Suliman	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea sesizării referitoare la neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară.

2. Cu Adresa nr. 2/2.952 din 18 iunie 2014, secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată de grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. I) din Constituție și art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, pentru exercitarea controlului de constituționalitate asupra Hotărârii Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară.

3. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.657 din 18 iunie 2014 și constituie obiectul Dosarului nr. 588L/2/2014.

4. La sesizare s-a anexat lista cuprinzând semnăturile deputaților și senatorilor. Potrivit acestei liste, autorii sesizării de neconstituționalitate sunt următorii: Gheorghe Tinel, Canacheu Costică, Toader Mircea-Nicu, Culiță Dănuț, Ialomițianu Gheorghe, Laza-Matiuța Liviu, Gudu Vasile, Tușa Adriana Diana, Stoica Ștefan-Bucur, Dascălu Constantin, Sămărtinean Cornel-Mircea, Popescu Dan-Cristian, Man Mircea, Popoviciu Alin-Augustin-Florin, Paul Maria-Andreea, Militaru Lucian, Udriște Gheorghe, Roman Cristian-Constantin, Oltean Ioan, Preda Cezar-Florin, Bălan Ion, Urcan Ionaș-Florin, Rădulescu Romeo, Anastase Roberta Alma, Iliuță Vasile, Oprea Dumitru, Pașcan Emil-Marius, Flutur Gheorghe, Blaga Vasile, Dincă Mărinică, Florian Daniel-Cristian, Badea Viorel-Riceard, Marian Dan-Mihai, Tișe Alin-Păunel, Igaș Traian-Constantin, Chiru Gigi-Christian, Pereș Alexandru, Alexe Costel, Alexe Florin-Alexandru, Băișanu Ștefan-Alexandru, Berci Vasile, Budurescu Daniel-Stamate, Buican Cristian, Calimente Mihăiță, Cătănicu Steluța-Gustica, Cazan Mircea-Vasile, Cherecheș Florica, Chirteș Ioan-Cristian, Cocei Erland, Costin Gheorghe, Cozmanciuc Corneliu-Mugurel, Crăciunescu Grigore, Cristian Horia, Cupșa Ioan, Doboș Anton, Dobre Victor-Paul, Dobrinescu Traian, Dolha Mircea, Dolha Nechita-Stelian, Donțu Mihai Aurel,

Dragomir Gheorghe, Gheorghe Andrei Daniel, Gireadă Dumitru Verginel, Gorghiu Alina-Ștefania, Grecea Maria, Guran Virgil Hărău Eleonora-Carmen, Iane Daniel, Lupu Mihai, Manea Victor-Gheorghe, Motreanu Dan-Ștefan, Nicoară Romeo-Florin Nicolăescu Gheorghe-Eugen, Nicolescu Theodor-Cătălin, Oro: Nechita-Adrian, Palăr Ionel, Pardău Dumitru, Părgaru Ion, Pop: Octavian Marius, Săpunaru Nini, Scarlat George, Scutari Adrian-George, Simedru Dan-Coriolan, Știrbu Gigel-Sorinel Stroe Ionuț Marian, Surdu Raluca, Surugiu Iulian-Radu Tămăian Ioan, Țigăeru Roșca Laurențiu, Tocuț Dan-Laurențiu Uioreanu Elena-Ramona, Ursărescu Dorinel, Varga Lucia-Ana Varga Vasile, Voicu Mihai-Alexandru, Zamfir Daniel-Cătălin, Zlat Radu, Hașotti Puiu, Ichim Paul, Tătaru Nelu, Grigoraș Viorel Pașca Liviu-Titus, Zisu Ionuț-Elie, Neculoiu Marius, Barbu Daniel-Constantin, Ghișe Ioan, Burlea Marin, Păran Dorin Dobra Dorin-Mircea, Antonescu George-Crin-Laurențiu, Mor: Akos-Daniel, Luchian Ion, Motoc Octavian, Ehegartner Petru Popa Ion, Roșca-Stănescu Sorin-Ștefan, Obreja Marius-Lucian Iliescu Lucian, Cristina Ioan, Barbu Tudor, Ardelean Ben-Oni și Vosganian Varujan.

5. Autorii sesizării consideră neconstituțională Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară deoarece contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5). În acest sens, autorii contestației susțin că această hotărâre încalcă dispozițiile art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, prin numirea domnului Marian Sârbu ca prim-vicepreședinte, membru executiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară. Astfel, potrivit art. 1 alin. (1) lit. a²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, pentru numirea membrilor executivi și neexecutivi ai Autorității de Supraveghere Financiară de către cele două Camere ale Parlamentului, aceștia trebuie „să aibă o experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebankare de minimum 9 ani de la data absolvirii studiilor prevăzute la lit. a¹).” Autorii sesizării consideră că domnul Marian Sârbu a îndeplinit funcții și demnități publice precum deputat, secretar de stat, ministru, președinte a Federației Sindicatelor Libere din Industria Lemnului vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor Libere din România — Frăția, al căror conținut nu a cuprins atribuții din domeniile expres prevăzute de textul de lege suscitată, astfel că hotărârea Parlamentului privind numirea acestuia ca membru al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară este neconstituțională. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 251 din 30 aprilie 2014, referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 14/2014 privind numirea președintelui și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară.

6. În temeiul art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, au fost solicitate punctele de vedere ale birourilor permanente ale Senatului și Camerei Deputaților asupra sesizării de neconstituționalitate.

7. **Biroul permanent al Senatului**, cu Adresa nr. XXXV/3.437 din 25 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.792 din 25 iunie 2014, a comunicat punctul său de vedere, în sensul respingerii sesizării de neconstituționalitate ca inadmisibilă. Astfel, arată că domnul Marian Sârbu, în funcțiile și demnitățile îndeplinite, „a fost ordonator principal de credite în înțelesul art. 20 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare”, ceea ce „constituie o vastă experiență financiară, astfel cum au decis pe baza documentelor prezentate și comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților și Senat, prin raportul comun adoptat cu unanimitate de voturi”.

8. Cu Adresa nr. 2/3.130 din 24 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.769 din 24 iunie 2014, președintele Camerei Deputaților a transmis punctul de vedere al **Biroului permanent al Camerei Deputaților**, aprobat cu votul majorității membrilor prezenți. Biroul permanent al Camerei Deputaților, apreciind că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă, a propus respingerea acesteia. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată prin Decizia nr. 335/2013 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 54/2013 privind numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, Decizia nr. 307/2012 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 5/2012 privind numirea unor membri ai Consiliului Național al Audiovizualului și Decizia nr. 1.094/2012 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 44/2012 privind numirea unor membri ai Consiliului Național al Audiovizualului. În continuare, enumerând calitățile și funcțiile deținute de domnul Marian Sârbu de la absolvirea studiilor, apreciază că acestea se constituie într-o „vastă experiență financiară, astfel cum au decis pe baza documentelor prezentate și comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților și Senat, prin raportul comun adoptat cu unanimitate de voturi”.

9. În temeiul art. 76 din Legea nr. 47/1992, au fost solicitate președinților Camerei Deputaților și Senatului documentele care au stat la baza numirii domnului Marian Sârbu în calitate de prim-vicepreședinte, membru executiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară.

10. Secretarul general al Senatului, cu Adresa nr. 940 din 24 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.764 din 24 iunie 2014, a transmis, în copii conforme cu originalul, Raportul comun al comisiilor pentru buget, finanțe și bănci din Camera Deputaților și Senat cu privire la audierea candidaților pentru ocuparea funcției de prim-vicepreședinte, membru executiv, respectiv de membru neexecutiv în Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară, înregistrat la Biroul permanent al Senatului cu nr. 847 din 16 iunie 2014, și Extras din stenograma ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului din 16 iunie 2014.

11. Secretarul general al Camerei Deputaților, cu Adresa nr. 2/3.128 din 24 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.770 din 24 iunie 2014, a transmis, în copii, Raportul comun al Comisiei pentru buget, finanțe și bănci și Comisiei pentru politică economică, reformă și privatizare ale Camerei Deputaților, respectiv al Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisiei economice, industrii și servicii ale Senatului, curriculum vitae al domnului Marian Sârbu,

declarația pe proprie răspundere a acestuia privind îndeplinirea condițiilor de vechime și celelalte condiții prevăzute de lege pentru numirea în funcția de membru al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, diploma de licență, specializare drept, nr. 646 din 22 februarie 1991, adeverințe din care rezultă ocuparea unor funcții în perioada 20 aprilie 1990—17 iunie 2014.

12. La data de 24 iunie 2014 și 26 iunie 2014, domnul Marian Sârbu a depus personal, la dosar, adeverințe din care rezultă ocuparea unor funcții în care a avut calitatea de ordonator de credite și ordonator principal de credite.

CURTEA,

examinând sesizarea, punctele de vedere ale Biroului permanent al Senatului și Biroului permanent al Camerei Deputaților, lucrările și documentele depuse la dosar, raportu întocmit de judecătorul-raportor, Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014, prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție precum și ale art. 1, art. 2 alin. (1), art. 10, 27 și 28 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra sesizării de neconstituționalitate.

14. Obiectul sesizării de neconstituționalitate îl constituie Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 17 iunie 2014, cu următorul cuprins:

„Având în vedere propunerea comună a Comisiei pentru buget, finanțe și bănci și a Comisiei pentru politică economică reformă și privatizare din Camera Deputaților, respectiv Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia economică, industrii și servicii din Senat, și în urma audierii candidaților în conformitate cu prevederile legale,

în temeiul prevederilor art. 67 din Constituția României republicată, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 133/2013, cu modificările și completările ulterioare,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se numesc, pe locurile devenite vacante prin demisie, prim-vicepreședintele, membru executiv, și un membru neexecutiv al Consiliului de Supraveghere Financiară, pe durata rămasă a mandatului început la data de 5 noiembrie 2013 potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 60/2013 privind numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară după cum urmează:

— domnul Sârbu Marian — prim-vicepreședinte, membru executiv;

— domnul Coca Constantinescu Cornel — membru neexecutiv.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat, în ședința comună din 16 iunie 2014, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României republicată.”

15. Autorii sesizării susțin că această hotărâre contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5), care au următorul cuprins:

„(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politi-

reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. [...]

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

16. Analizând sesizarea de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 21 decembrie 2012, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 23 aprilie 2013, cu modificările și completările ulterioare, aceasta este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată.

17. Autoritatea de Supraveghere Financiară este condusă de un Consiliu format din 9 membri, numiți de Parlament, în ședința comună a celor două Camere, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012. Procedura și condițiile de numire a membrilor sunt prevăzute de art. 8 și art. 9 din această ordonanță de urgență.

18. În jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că pot fi supuse controlului valori sau principii constituționale sau organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional.

19. În speță, autoritatea publică vizată, Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară, nu este reglementată în Constituție, nefiind, așadar, de rang constituțional, astfel că procedura de numire a membrilor săi este de rang legal. În aceste condiții, ținând seama de jurisprudența Curții, concretizată prin Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012, și Decizia nr. 1.094 din 20 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 30 ianuarie 2013, hotărârea criticată poate fi cenzurată numai din punctul de vedere al exigențelor procedurale și substanțiale stabilite expres prin textul Constituției.

20. Autorii criticii invocând astfel de exigențe, rezultă că sesizarea de neconstituționalitate formulată îndeplinește condițiile de admisibilitate stabilite de Curtea Constituțională pe cale jurisprudențială, invocarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție fiind, în cauză, relevantă din punct de vedere constituțional.

21. Faptul că prin selectarea efectuată de comisiile parlamentare, au fost ignorate dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. a²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, potrivit căreia membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară trebuie „să aibă o experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare de minimum 9 ani de la data absolvirii studiilor prevăzute la lit. a¹)”, constituie un impediment de natură constituțională pentru numirile membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, care viciază Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014.

22. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 376 din 21 mai 2014, reținând că acest text de lege circumscrie „foarte precis și restrictiv domeniile de activitate cerute pentru ocuparea funcției de membru al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, în considerarea specificului acestei autorități”, solicitând totodată „o experiență specifică în materie”.

23. În legătură cu acest aspect, Curtea a constatat că „reglementând condițiile pe care trebuie să le îndeplinească membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 se referă la experiența profesională în două texte distincte, după cum urmează: la lit. a) a alin. (1) al art. 9, stabilind că membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară trebuie să aibă *«pregătire profesională și o experiență profesională corespunzătoare în domenii în care A.S.F. are competențe»* și respectiv, la lit. a²) a aceluiași articol, stabilind că aceștia trebuie să aibă *«o experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare de minimum 9 ani de la data absolvirii studiilor prevăzute la lit. a¹)»*. Dacă noțiunea de *«corespunzătoare»* care circumstanțiază pregătirea și experiența profesională în cuprinsul art. 9 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 semnifică o evaluare și apreciere ce revine exclusiv Parlamentului, în calitate de autoritate ce realizează numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, și nicidecum instanței de contencios constituțional durată care circumstanțiază experiența profesională reglementată prin dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. a²), semnifică o condiție cu caracter obiectiv — vechimea în domeniile de referință, verificabilă pe bază de documente, de către orice persoană interesată”.

24. Trecând la analiza documentelor depuse la dosar, Curtea reține că atribuțiile funcțiilor, respectiv demnităților deținute de domnul Marian Sârbu sunt, cu precădere, cele de ordonator principal de credite în înțelesul dispozițiilor art. 20 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 13 august 2003, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia *«Ordonatorii principali de credite sunt miniștrii, conducătorii celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, conducătorii altor autorități publice și conducătorii instituțiilor publice autonome»*. Însă experiența profesională a domnului Marian Sârbu ca ordonator principal de credite nu se circumscrie condițiilor prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. a²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, astfel că nu are relevanță pentru numirea acestuia ca membru în Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară.

25. Aceste dispoziții legale impun însă o condiție cu caracter obiectiv, obligatoriu să fie îndeplinită, anume o experiență profesională specifică în materie de minimum 9 ani, prin indicarea expresă a domeniilor financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare.

26. În aceste condiții și văzând din documentele depuse la dosar că domnul Marian Sârbu nu are o experiență profesională specifică în materie de minimum 9 ani, Curtea constată că acesta nu întrunește condiția prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 pentru numirea în funcția de prim-vicepreședinte, membru executiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară. Prin urmare Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014 este nelegală în ceea ce privește această numire.

27. Întrucât cauza de nelegalitate astfel determinată prezintă relevanță constituțională din perspectiva exigențelor de ordin substanțial și procedural impuse de prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție privind statul de drept și obligația de respectare a legii, aceasta se convertește într-o cauză de neconstituționalitate.

28. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. l) din Constituție, al art. 1, 3, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate formulată de grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal și constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară este neconstituțională în ceea ce privește numirea domnului Marian Sârbu în calitate de prim-vicepreședinte, membru executiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Camerei Deputaților și Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din 2 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Doina Suliman

★

OPINIE SEPARATĂ

Nu suntem de acord cu soluția pronunțată prin Decizia nr. 389 din 2 iulie 2014, cu votul majorității membrilor Curții Constituționale și apreciem că Hotărârea Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară trebuia respinsă pentru următoarele motive:

1. În opinia majoritară se consideră că hotărârea este nelegală în ceea ce privește numirea domnului Marian Sârbu în calitate de prim-vicepreședinte, membru executiv al organismului enunțat, întrucât numirea s-a făcut prin ignorarea condiției prevăzute prin art. 9 alin. (1) lit. a²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară trebuie „să aibă o experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare de minim 9 ani de la data absolvirii studiilor prevăzute la lit. a¹)”. Această cauză de nelegalitate ar prezenta relevanță neconstituțională din perspectiva exigențelor de ordin substanțial și procedural impuse de prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

2. În motivarea deciziei a fost invocată și jurisprudența Curții Constituționale, printre alte decizii fiind amintită Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014 care, referindu-se la condițiile ce trebuie îndeplinite de către membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară prevăzute la lit. a) a alin. (1) al art. 9 și respectiv la lit. a²) a aceluiași text, apreciază că sintagma „experiența profesională corespunzătoare” semnifică o evaluare și o apreciere ce revine în exclusivitate Parlamentului, dar durata care circumstanțiază experiența profesională semnifică o

condiție cu caracter obiectiv ce poate face obiectul controlului de constituționalitate.

În realitate, această disociere este forțată, nejustificată și reprezintă o inconsecvență de analiză. Din moment ce „experiența profesională” care este termenul de referință a analizei are o componentă subiectivă lăsată la aprecierea Parlamentului este firesc să conferim aceeași natură, aceeași valoare și duratei sale. În aceste condiții ni se pare exagerat să atribui o relevanță constituțională de ordin substanțial unor elemente de apreciere.

De reținut că exprimarea utilizată de legiuitor în acest caz nu cuprinde o referire la o noțiune definită expres și explicit de alte texte de lege, cum ar fi, de exemplu, vechimea în specialitate.

Așadar, suntem îndreptățiți să apreciem că nu ne aflăm în fața unor valori și principii de rang constituțional care să justifice declararea hotărârii ca fiind neconstituțională.

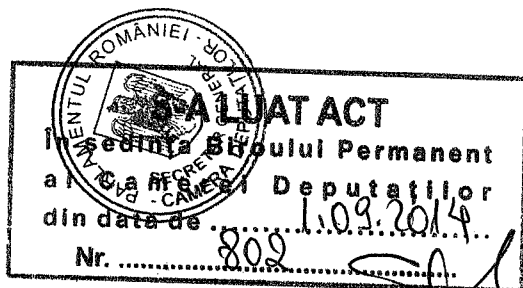
3. Pe de altă parte, pe fond, excluderea unor perioade și a unor activități din CV-ul domnului Marian Sârbu pe motivul că n-ar constitui o experiență profesională în domeniul de referință se bazează pe o apreciere subiectivă, insuficient motivată și pleacă de la interpretarea unilaterală a textului de lege.

Astfel, în interpretarea opiniei majoritare, experiența profesională relevantă în materie ar fi doar aceea dobândită la instituțiile de credit și/sau la instituțiile financiare nebancare. O interpretare gramaticală, sistematică și logică a acestui text demonstrează contrariul.

Textul de lege nu se referă la „experiența profesională în domeniul financiar la instituții...”, ci la „experiența profesională în domeniul financiar, al instituțiilor...”. Utilizarea virgulei, cât și articolului genitival al evocă clar o enumerare a celor 3 domenii avute în vedere și nu o raportare a experienței financiare doar la cele două tipuri de societăți.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

NOTĂ

**referitoare la sesizarea de neconstituționalitatea a Hotărârii
Parlamentului României nr. 24 din 16 iunie 2014 privind
desemnarea membrilor Consiliului de Administrație al Societății
Române de Radiodifuziune**

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 417 din 03 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 17 iulie 2014, Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate formulată grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal și a constatat că Hotărârea Parlamentului României nr. 24 din 16 iunie 2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune este neconstituțională.

Decizia este definitivă și general obligatorie și s-a comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 417/2014.

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PNCIU

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 417

din 3 iulie 2014

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Doina Suliman	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluținarea sesizării referitoare la neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune.

2. Cu Adresa nr. 2/2.933 din 18 iunie 2014, secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată de grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. I) din Constituție și art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, pentru exercitarea controlului de constituționalitate asupra Hotărârii Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune.

3. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.651 din 18 iunie 2014 și constituie obiectul Dosarului nr. 587L/2/2014.

4. La sesizare s-a anexat lista cuprinzând semnăturile deputaților și senatorilor. Potrivit acestei liste, autorii sesizării de neconstituționalitate sunt următorii: Alexe Costel, Alexe Florin-Alexandru, Andronache Gabriel, Băișanu Ștefan-Alexandru, Berci Vasile, Budurescu Daniel-Stamate, Buican Cristian, Calimente Mihăiță, Cătănicu Steluța-Gustica, Cazan Mircea-Vasile, Cherecheș Florica, Chirteș Ioan-Cristian, Cocei Erland, Costin Gheorghe, Cozmanciuc Cornelii-Mugurel, Crăciunescu Grigore, Cristian Horia, Cupșa Ioan, Dobos Anton, Dobre Victor-Paul, Dobrinescu Traian, Dolha Mircea, Dolha Nechita-Stelian, Donțu Mihai Aurel, Dragomir Gheorghe, Gheorghe Andrei Daniel, Gireadă Dumitru-Verginel, Gorghiu Alina-Ștefania, Grecea Maria, Guran Virgil, Hărău Eleonora-Carmen, Iane Daniel, Lupu Mihai, Manea Victor-Gheorghe, Mironescu Răzvan Horia, Motreanu Dan-Ștefan, Nicoară Romeo-Florin, Nicolăescu Gheorghe- Eugen, Nicolescu Theodor-Cătălin, Oros Nechita-Adrian, Palăr Ionel, Pardău Dumitru, Părgaru Ion, Pocora Cristina-Ancuța, Popa Octavian Marius, Roșca Mircea, Săpunaru Nini, Scarlat George, Scutaru Adrian-George, Simedru Dan-Coriolan, Știrbu Gigel-Sorinel, Stroe Ionuț Marian, Surdu Raluca, Surugiu Iulian-Radu, Tămăian Ioan, Țigăeru Roșca Laurențiu, Tocuț Dan-Laurențiu, Uioreanu Elena-Ramona, Ursărescu Dorinel, Varga Lucia-Ana, Varga Vasile, Voicu Mihai-Alexandru, Zamfir Daniel-Cătălin, Zlati Radu, Gheorghe Tinel, Urcan Ionaș-Florin, Popescu Dan-Cristian, Man Mircea, Teodorescu Cătălin-Florin, Rădulescu Romeo, Laza-Matiuța Liviu, Roman Cristian-Constantin, Militaru Lucian, Gudu Vasile, Lubanovici Mircea, Ialomițianu Gheorghe, Paul Maria-

Andreea, Stoica Ștefan-Bucur, Năzare Alexandru, Vladu Iulian Sămărtinean Cornel-Mircea, Oltean Ioan, Popoviciu Alin Augustin-Florin, Canacheu Costică, Culețu Dănuț, Boghicevic Claudia, Obreja Marius-Lucian, Popa Ion, Popescu Dumitru Dian, Țapu Nazare-Eugen, Tătaru Nelu, Oprea Mario-Ovidiu Cotesco Marin-Adrănel, Atanasiu Teodor, Miron Vasilica Steliana, Ghișe Ioan, Dobrițoiu Corneliu, Iliescu Lucian, Grigoraș Viorel, Barbu Tudor, Luchian Ion, Câmpeanu Mariana, Roșca Stănescu Sorin-Ștefan, Hașotti Puiu, Tudor Doina-Anca Chiurariu Tudor-Alexandru, Vosganian Varujan, Pașca Liviu Titus, Popa Mihaela, Neagu Nicolae, Mora Akos-Daniel, Motor Octavian, Păran Dorin, Ardelean Ben-Oni, Oprea Dumitru Pașcan Emil-Marius, Blaga Vasile, Flutur Gheorghe, Dinci Mărinică, Florian Daniel-Cristian, Badea Viorel-Riceard, Mariaș Dan-Mihai, Țișe Alin-Păunel, Igaș Traian-Constantin, Chiru Gigi Christian, Pereș Alexandru, Popa Nicolae-Vlad.

5. Autorii sesizării consideră neconstituțională Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, deoarece contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5). În acest sens, susțin că această hotărâre încalcă dispozițiile art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, conform cărora, pentru desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, respectiv al Societății Române de Televiziune, „grupurile parlamentare reunite din cele două Camere înaintează propuneri pentru 8 locuri, potrivit configurației politice și ponderii lor în Parlament. Autorii sesizării, considerând că nu a fost respectat „principiul configurației politice și al ponderii în Parlament”, arată că, în temeiul acestor dispoziții de lege, și având în vedere „faptul că grupurile reunite ale Partidului Național Liberal au o pondere de 25% din totalul numărului de parlamentari,” ar fi trebuit „și înainteze două propuneri pentru funcția de membru al Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune”. Prii Hotărârea nr. 24 din 16 iunie 2014, „Partidului Național Liberal s-a alocat doar o singură funcție de membru al acestui Consiliu de administrație”, ignorându-se astfel dispozițiile legii, ceea ce este contrar „principiilor constituționale referitoare la statul de drept și la respectarea legilor”. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 783 din 26 septembrie 2012 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 28/2012 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Televiziune.

6. În temeiul art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, au fost solicitate punctele de vedere ale birourilor permanente ale Senatului și Camerei Deputaților asupra sesizării de neconstituționalitate.

7. Biroul permanent al Senatului, prin Adresa nr. XXXV/3.43 din 25 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.791 din 25 iunie 2014, a comunicat punctul său de vedere în sensul respingerii sesizării de neconstituționalitate ca fiind inadmisibilă. Astfel, arată că „autorii sesizării nu invocă în mod efectiv încălcarea unei dispoziții expres prevăzute de Lege;

fundamentală, ci susțin încălcarea unui principiu constituțional prin prisma nerespectării unui text de lege. Or, o asemenea împrejurare, în care prevederea a cărei nerespectare se invocă are valoare infraconstituțională, fiind de domeniul legii, competența Curții Constituționale vizează exclusiv organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional". În acest sens, invocă jurisprudența Curții Constituționale, concretizată în deciziile nr. 53/2011, nr. 54/2011, nr. 727/2012 și nr. 41/2014.

8. Cu Adresa nr. 2/3.129 din 24 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.768 din 24 iunie 2014, Președintele Camerei Deputaților a transmis punctul de vedere al **Biroului permanent al Camerei Deputaților**, aprobat cu votul majorității membrilor prezenți. Biroul permanent al Camerei Deputaților consideră, ca și Biroul permanent al Senatului, că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece „autorii sesizării nu invocă în mod efectiv încălcarea unei dispoziții expres prevăzute de Legea fundamentală, ci susțin încălcarea unui principiu constituțional prin prisma nerespectării unui text de lege. Or, o asemenea împrejurare, în care prevederea a cărei nerespectare se invocă are valoare infraconstituțională, fiind de domeniul legii, competența Curții Constituționale vizează exclusiv organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional".

9. În temeiul art. 76 din Legea nr. 47/1992, au fost solicitate președinților Camerei Deputaților și Senatului documentele din care să rezulte configurația politică a Parlamentului, ca urmare a alegerilor parlamentare din decembrie 2012, procesul-verbal din 16 iunie 2014 al ședinței comune a Comisiei pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Camerei Deputaților și Comisiei pentru cultură și media a Senatului, avizul comun privind desemnarea candidaților pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, precum și documentele din care să rezulte negocierile dintre grupurile parlamentare referitoare la propunerile pentru membrii acestui consiliu de administrație.

10. **Președintele Senatului**, cu Adresa nr. XXXV/3.503 din 27 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.844 din 27 iunie 2014, a transmis următoarele documente:

— Avizul comun al comisiilor pentru cultură din Camera Deputaților și Senat cu privire la desemnarea candidaților pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, înregistrat la Biroul permanent al Senatului cu nr. 843 din 16 iunie 2014, în copie conformă cu originalul;

— Componența numerică a grupurilor parlamentare constituite în Senat la data de 16 iunie 2014.

11. De asemenea, Președintele Senatului, prin Adresa nr. I/1.032 din 2 iulie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.946 din 2 iulie 2014, informează Curtea Constituțională că Senatul României nu deține documente din care să rezulte negocierile dintre grupurile parlamentare referitoare la propunerile pentru membrii Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune.

12. **Președintele Camerei Deputaților**, cu Adresa nr. XXXV/3.503 din 27 iunie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.844 din 27 iunie 2014, a transmis următoarele documente:

— Componența numerică a grupurilor parlamentare constituite în Camera Deputaților și a deputaților neafiliați la data de 24 iunie 2014;

— Avizul comun al celor două comisii pentru cultură ale Parlamentului României cu privire la desemnarea candidaților pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, din care rezultă numărul candidaților propuși de fiecare grup parlamentar;

— Procesul-verbal al lucrărilor Comisiei pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă din zilele de 16, 17, 18 și 19 iunie 2014.

13. Președintele Camerei Deputaților, prin Adresa nr. 2/3.291 din 3 iulie 2014, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.967 din 3 iulie 2014, arată că „la Secretariatul general a Camerei Deputaților nu este înregistrat un document scris din care să rezulte că au avut loc negocieri între grupurile parlamentare pentru nominalizarea candidaților pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune.

14. La dosar, liderul Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, deputatul George Scutaru transmite Curții Constituționale, în copie, următoarele documente:

— stenogramele ședințelor birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului din 25 martie 2014 și 10 iunie 2014;

— Minuta de ședință a liderilor de grup din Camera Deputaților și Senat din data de 4 iunie 2014.

CURTEA,

examinând sesizarea, punctele de vedere ale Biroului permanent al Senatului și Biroului permanent al Camerei Deputaților, lucrările și documentele depuse la dosar, raportu întocmit de judecătorul-raportor, Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014, prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. I) din Constituție precum și ale art. 1, art. 2 alin. (1), art. 10, art. 27 și art. 28 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra sesizării de neconstituționalitate.

16. Obiectul sesizării de neconstituționalitate îl constituie Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 17 iunie 2014, cu următoru cuprins:

„În temeiul prevederilor art. 67 din Constituția României republicată, și ale art. 20 alin. (1) și (2) din Legea nr. 41/1992 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată cu modificările și completările ulterioare,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se desemnează în Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, pentru o perioadă de 4 ani, începând cu data de 29 iunie 2014, membrii titulari și membrii supleanți prevăzuți în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința comună din 16 iunie 2014.

ANEXA

COMPONENȚA Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune

I. Membri titulari

1. Mirela Ioana Fugaru
2. Virgil Daniel Ilie
3. Ruxandra Săraru
4. Alexandru Ducu Bertzi
5. Radu Alexandru Feldman
6. Alina Stanciu
7. Demeter András István
8. Alexandra Dumitrașcu
9. Maria Țoghiță
10. Ovidiu Miculescu
11. Nicoleta Viorica Balaci
12. Adrian Doros
13. Ana Florea

II. Membri supleanți

1. Maria-Denise Theodoru
2. Lavinia Nicoleta Ghișă
3. Ștefania Bîrlibescu
4. Alexandru Iulian Muraru
5. Ioan Chiorean
6. Monica Magdalena Ghine
7. Ágoston Hugó
- 8.
- 9.
10. Gabriel Croitoru
11. Marius Dorian Tănase
12. Mihai Vasile Maiorescu
13. Maria Dobrescu

17. Autorii sesizării susțin că această hotărâre contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5), care au următorul cuprins:

„(3) *România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. [...]*

(5) *În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.*”

18. Analizând sesizarea de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 27 decembrie 1999, Societatea Română de Radiodifuziune este o persoană juridică înființată ca serviciu public autonom de interes național. Chiar dacă denumirea persoanei juridice, mai precis forma de organizare a serviciului public de radiodifuziune, nu este cuprinsă în mod expres în textul Constituției, serviciul ca atare, precum și activitatea pe care acesta îl prestează sunt prevăzute în mod expres de art. 31 alin. (5) din Constituție. Totodată, controlul parlamentar asupra acesteia, precum și obligația de a fi organizată potrivit unei legi organice sunt prevăzute tot prin textul Constituției.

19. Prin urmare, datorită faptului că existența acestui serviciu public este prevăzută de art. 31 alin. (5) din Constituție, se conferă acestuia o importanță constituțională, astfel încât hotărârile Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea acestuia pot fi supuse controlului de constituționalitate chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională. Astfel a reținut Curtea Constituțională prin Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 28/2012 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Televiziune, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 3 octombrie 2012.

20. În cauza de față, autorii sesizării susțin că Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014 încalcă art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție prin raportare la dispozițiile art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994, potrivit căreia „Listele de candidați se înaintează birourilor permanente ale celor două Camere, după cum urmează:

a) *grupurile parlamentare reunite din cele două Camere înaintează propuneri pentru 8 locuri, potrivit configurației politice și ponderii lor în Parlament.*”

21. Potrivit informațiilor comunicate, la data de 16 iunie 2014, în Parlamentul României, din numărul de 573 de parlamentari, din care 404 deputați și 169 senatori, 142 de parlamentari, din care 95 de deputați și 47 senatori, aparțin Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal. În aceste condiții, din cele 8 locuri alocate grupurilor parlamentare, 1,98 locuri aparțin Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, potrivit art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 41/1994.

22. Trecând la examinarea documentelor comunicate în temeiul art. 27 alin. (2) și art. 76 din Legea nr. 47/1992, Curtea constată că, după finalizarea audierilor candidaților propuși de grupurile parlamentare, membrii celor două comisii ale Parlamentului reunite în ședința comună din data de 16 iunie 2014 au avizat favorabil candidaturile persoanelor audiate și, conform art. 19 alin. (5) din Legea nr. 41/1994, au propus plenului Parlamentului României, spre aprobare, lista candidaților nominalizați pentru Consiliul de administrație al

Societății Române de Radiodifuziune. Prin hotărârea supusă prezentului control de constituționalitate, Plenul Parlamentului a aprobat această listă, desemnând membrii Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune, așa cum au propus comisiile de specialitate în ședința comună.

23. Curtea reține că în privința candidaților nominalizați la nivelul grupurilor parlamentare reunite din cele două Camere ale Parlamentului au fost audiați la comisiile de specialitate candidații propuși de acestea, Partidul Național Liberal formulând o singură propunere, deși dispozițiile art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 îi impuneau să formuleze două propuneri pentru a respecta configurația politică și ponderea în Parlament.

24. Curtea reține că art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 nu a fost respectat de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal, care era obligat, conform ponderii proprii în Parlament, să propună două persoane pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune. În legătură cu acest aspect, Curtea constată că, în temeiul prevederilor constituționale și dispozițiilor regulamentare, Plenul reunit al Parlamentului trebuia să ia act de lipsa îndeplinirii condițiilor legale referitoare la întocmirea listei candidaților nominalizați pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune și, în virtutea plenitudinii sale decizionale, să hotărască în sensul remedierii viciului de legalitate, fie prin aprobarea unei liste de candidați propuși conform art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994, fie amânând votul final, prin retrimiteră raportului la comisiile de specialitate în scopul întocmirii unei liste de candidați care să respecte configurația politică a Parlamentului. Or, Plenul reunit al Parlamentului, aprobând și însușindu-și ceea ce au propus comisiile de specialitate în ședința comună, deși avea obligația de a infirma raportul acestor comisii, a adoptat Hotărârea nr. 24 din 16 iunie 2014, act care produce efecte juridice, cu încălcarea prevederilor constituționale.

25. Pe de altă parte, Curtea constată că dispozițiile art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 nu pot face obiectul negocierilor politice, fiind obligatorii atât pentru grupurile parlamentare care fac propunerile, cât și pentru plenul Parlamentului care decide, fapt justificat prin aceea că prin această hotărâre s-a stabilit componența serviciului public de radio, serviciul care își găsește consacrare constituțională în art. 31 alin. (5).

26. Întrucât principiul legalității este de rang constituțional Curtea constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 41/1994, ceea ce are drept consecință nesocotirea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5).

27. Având în vedere criticile formulate, precum și cele constatate prin prezenta decizie, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014 își încetează efectele juridice în privința celor 8 candidați desemnați de către grupurile parlamentare la data publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I.

28. Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale constante puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

29. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. I) din Constituție, al art. 1, art. 3, art. 10 și art. 27 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate formulată de grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal și Partidului Democrat Liberal și constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Camerei Deputaților și Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din 3 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Doina Suliman

★

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția adoptată cu vot majoritar, consider că sesizarea referitoare la neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului României nr. 24/2014 privind desemnarea membrilor Consiliului de Administrație al Societății Române de Radiodifuziune trebuia respinsă ca fiind inadmisibilă pentru următoarele motive:

1. Autorii sesizării susțin că nu au fost respectate prevederile art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune potrivit cărora:

„Listele de candidați se înaintează birourilor permanente ale celor două Camere, după cum urmează:

a) **grupurile parlamentare reunite din cele două Camere înaintează propuneri** pentru 8 locuri, potrivit configurației politice și ponderii lor în Parlament”.

Autorii sesizării contestă că „În opinia noastră, prevederile art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 nu au fost respectate” fiindcă „în etapa înaintării propunerilor pentru locurile de membri ai Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune nu s-a respectat configurația politică și ponderea grupurilor reunite ale Partidului Național Liberal în Parlament”.

Autorii susțin că au „o pondere de 25% din totalul numărului de parlamentari” și astfel „s-ar cuveni să înainteze două propuneri”.

Față de această pondere „conform Hotărârii nr. 24 din 16 iunie 2014 Partidului Național Liberal i s-a alocat doar o singură funcție” și astfel „principiul configurației politice și al ponderii în Parlament nu a mai fost respectat.”

2. Din analiza textului de lege, dar și din motivarea autorilor sesizării reiese cât se poate de clar că „**propunerile se**

înaintează de către grupurile parlamentare”, deci grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal trebuia să înainteze cel puțin două propuneri pentru Consiliul de administrație al Societății Române de Radiodifuziune.

Or grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal au înaintat o singură propunere în persoana domnului Alexandru Ducu Bertzi, care a și fost ales în consiliu.

3. Hotărârea nr. 24/2014 a fost aprobată, prin vot, de către Parlamentul României, în ședința comună din 16 iunie 2014, pe baza propunerilor anterior depuse de grupurile parlamentare propuneri care au fost discutate și candidații au fost audiați în comisiile reunite pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă.

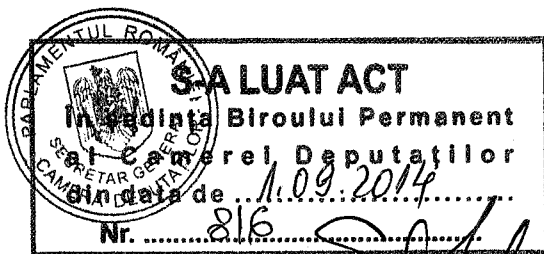
4. Din avizul comun privind desemnarea candidaților pentru Consiliul de Administrație reiese că propunerile de candidați din partea grupurilor parlamentare au fost votați în unanimitate: celor 28 de parlamentari prezenți și nu s-a pus problema unei contestații privind numărul de propuneri din partea grupurilor parlamentare, iar plenul a votat cu 332 voturi pentru listă și 49 împotriva, fără ca la vreuna dintre ședințe, comisie sau plen grupul parlamentar al Partidului Național Liberal să fi venit cu încă o propunere.

5. Nerespectând prevederile legii prin faptul că au înaintat o singură propunere, și votând în continuare lista, care conținea o singură propunere din partea Partidului Național Liberal consider că prin introducerea sesizării autorii invocă propria culpă în nerespectarea prevederilor legale, care stabilesc în sarcina grupurilor parlamentare înaintarea propunerilor potrivit configurației politice și ponderii lor în Parlament.

În aceste condiții sesizarea este inadmisibilă.

Judecător,
Puskás Valentin Zoltán

★

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 816 din 11.08.2014

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (2) teza a doua și art. 26 alin. (3) din Legea 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative art. 75 lit. b) din Legea 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art. 46 alin. (1) din Legea 215/2001 a administrației publice locale

Către: Biroul Permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 418 din 03 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 563 din 30 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt constituționale în măsura în care sintagma „aceeași funcție” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute la art. 1 din aceeași lege.

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 418/2014.

Secretar General

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 418

din 3 iulie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (2) teza a doua și art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art. 46 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Doina Suliman	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea în ședința din 24 iunie 2014 a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (2) și art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, excepție ridicată de Steluța Gustica Cătănicu în Dosarul nr. 556/33/2013 al Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 72D/2014 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 24 iunie 2014, fiind consemnate în încheierea de ședință de la aceea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 2 iulie 2014 și, ulterior, pentru data de 3 iulie 2014, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 2 decembrie 2013, astfel cum a fost îndreptată prin Încheierea din 10 ianuarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 556/33/2013, Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (2) și art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale.

4. Excepția a fost ridicată de Steluța Gustica Cătănicu într-o cauză având ca obiect anularea unui raport de evaluare emis de Agenția Națională de Integritate cu privire la un conflict de interese/o stare de incompatibilitate.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea susține, în esență, că prevederile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece normele de lege criticate sunt imperfecte, reglementând într-un singur alineat situații juridice diferite, care produc efecte juridice diferite. Or, norma fundamentală invocată presupune ca legiuitorul „să formuleze norma legală clar, fluent, inteligibil, fără dificultăți sintactice sau echivoce”. În acest sens se invocă deciziile Curții Constituționale nr. 415 din 14 aprilie 2010 și nr. 1.018 din 19 iulie 2010 și dispozițiile art. 47 alin. (1) și art. 48 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

6. Referitor la art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 susține că termenul de prescripție de 3 ani, instituit de legiuitor doar pentru situațiile de incompatibilitate care au încetat înainte de sesizarea Agenției Naționale de Integritate, încalcă principiul egalității tuturor cetățenilor în fața legii. A admite că termenul de 3 ani de prescripție a aplicării sancțiunii a fost stabilit de legiuitor doar pentru abaterile disciplinare constatate sub forma incompatibilităților (care au încetat înainte de sesizarea Agenției), nu și pentru abaterile disciplinare constatate sub forma conflictelor de interese (care au încetat, în aceleași condiții), ar însemna acceptarea faptului că, prin această omisiune discreționară, se instituie un tratament privilegiat pentru incompatibilități — ca abatere disciplinară și se creează, implicit, o discriminare față de abaterile disciplinare constatate sub forma conflictelor de interese (în aceleași condiții).

7. Mai mult, prin această omisiune, abaterile sub forma conflictelor de interese sunt lăsate în afara domeniului de aplicare a prescripției răspunderii disciplinare, acestea devenind imprescriptibile, fapt inacceptabil din punctul de vedere al principiilor care guvernează răspunderea juridică. În susținerea criticii de neconstituționalitate este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 136 din 23 martie 2004.

8. Referitor la prevederile art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 susține că acestea nu sunt formulate într-un limbaj clar și precis, care să excludă orice echivoc. Astfel, contrar jurisprudenței în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, expresia „dacă au posibilitatea să anticipeze că o decizie a autorității publice din care fac parte ar putea prezenta un beneficiu sau un dezavantaj pentru sine” este imprecisă și inadecvată față de posibilitatea individului căruia i se adresează de a-și controla conduita. Textul de lege criticat, astfel cum este formulat, încalcă noimele de tehnică legislativă și prin aceea că verbul nu este utilizat „la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a accentua caracterul imperativ al dispoziției respective”, astfel cum stabilește art. 38 alin. (2) din Legea nr. 24/2000.

9. De asemenea, expresia „angajament, indiferent de natura acestuia” din cuprinsul art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 cuprinde o formulare generală, care nu poate fi determinată, fiind în discordanță cu exigențele impuse de normele de tehnică legislativă. Prin modul în care este redactat, acest text de lege s-ar putea interpreta că alesul local se află în conflict de interes dacă ar crea beneficiu sau un dezavantaj implicit pentru instituția al cărui angajat este, deoarece prevederea de lege criticată nu distinge între „orice persoană juridică” și autoritatea publică din care face parte cel cărui i se adresează norma juridică.

10. Referitor la prevederile art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 susține că acestea încalcă principiul egalității în drepturi. Astfel, interdicția impusă primarilor și viceprimarilor, prin art. 76 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, care limitează sfera conflictului de interes până la „rudele de gradul I” creează pentru aceștia un privilegiu în fața legii și a autorităților, în timp ce extinderea discreționară a interdicției „până la rudele de gradul al patrulea”, reglementată prin art. 46 din Legea nr. 215/2001, pentru consilierii locali, creează o discriminare, nefiind permis a se face discriminări între cetățeni, care trebuie tratați identic, în situații identice. Or, consilierii locali au același statut — aleși locali — cu primarii, viceprimarii, primarul general sau viceprimarii municipiului București.

11. Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal opinează în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate.

12. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. Avocatul Poporului apreciază că prevederile de lege criticate sunt constituționale. Apreciază că interdicția de a mai exercita, timp de 3 ani, o funcție sau o demnitate publică, cu excepția celor electorale, este o sancțiune cu natură juridică distinctă, aplicându-se în mod egal tuturor celor vizați de norma juridică. În ceea ce privește art. 26 din Legea nr. 176/2010, precizează că raportul de evaluare reprezintă un act rezultat din activitatea Agenției Naționale de Integritate, iar comunicarea acestui raport, cuprinzând date referitoare la presupusa existență a elementelor de conflict de interese în cazul persoanei evaluate, către autoritățile publice desemnate prin lege, în vederea dispunerii măsurilor legale, nu este contrară drepturilor fundamentale invocate, o asemenea măsură fiind inerentă aducerii la îndeplinire a scopului legal al Agenției Naționale de Integritate.

14. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001, precum și a art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004, față de art. 1 alin. (5) și art. 16 din Constituție, consideră că prevederile de lege criticate nu conțin norme discriminatorii, iar, pe de altă parte, potrivit art. 16 alin. (3) din Constituție, funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate doar „în condițiile legii”. Rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut pentru consilier interdicția de a participa la dezbaterile și la adoptarea acelor hotărâri care au ca obiect probleme ce prezintă un interes material (patrimonial) pentru el ori pentru soțul (soția), afini sau rudele sale până la gradul al patrulea inclusiv este aceea de a se asigura eliminarea subiectivismului și a interesului particular ori de grup în adoptarea hotărârilor consiliului local. Este cazul „conflictului de interese”, pe care Legea nr. 161/2003 îl definește ca fiind situația în care cel ce exercită o demnitate sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin. Conflictul de interese privește toate categoriile de funcționari publici, precum și funcțiile de demnitate publică din sfera celor trei puteri

ale statului, anume prevăzute în art. 69 al legii. Aceleași considerente sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în cazul art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004.

15. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autoarei excepției, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl constituie prevederile art. 25 alin. (2) și art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 621 din 2 septembrie 2010, prevederile art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 7 octombrie 2004, și ale art. 46 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 20 februarie 2007.

18. Din examinarea criticii de neconstituționalitate formulate cu privire la art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, Curtea constată că, în realitate, aceasta vizează prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din lege, urmând a se pronunța asupra constituționalității acestor norme legale.

19. Prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua și ale art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 au următorul cuprins:

— art. 25 alin. (2) teza a doua: „Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.”;

— art. 26 alin. (3): „Prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunea poate fi aplicată în termen de cel mult 6 luni de la data rămânării definitive a raportului de evaluare, potrivit prevederilor legale. În cazul în care cauza de incompatibilitate a încetat înainte de sesizarea Agenției, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate, dacă legea nu dispune altfel”.

Prevederile art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 au următorul cuprins: „Aleșii locali au un interes personal într-o anumită problemă, dacă au posibilitatea să anticipeze că o decizie a autorității publice din care fac parte ar putea prezenta un beneficiu sau un dezavantaj pentru sine sau pentru: (...)

b) orice persoană fizică sau juridică cu care au o relație de angajament, indiferent de natura acestuia.”.

Prevederile art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 au următorul cuprins: „Nu poate lua parte la deliberare și la adoptarea hotărârilor consilierul local care, fie personal, fie prin soț, soție, afini sau rude până la gradul al patrulea inclusiv, are un interes patrimonial în problema supusă dezbaterilor consiliului local”.

20. Autoarea excepției de neconstituționalitate susține că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și art. 16 privind egalitatea în drepturi.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 în raport cu criticile formulate, Curtea constată că aceasta este

intemeiată, urmând să o admită pentru considerentele expuse în cele ce urmează.

22. Astfel, Curtea reține că prevederile de lege criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate exercitat pe calea excepției de neconstituționalitate, însă prin prisma unor critici de neconstituționalitate diferite de cele formulate în prezenta cauză (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 481 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din data de 4 februarie 2014, Decizia nr. 483 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 31 ianuarie 2014, Decizia nr. 391 din 2 iulie 2014, nepublicată încă).

23. Cu acele prilejuri, Curtea a observat că prevederile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 instituie sancțiunea decăderii din dreptul persoanei eliberate sau destituite din funcție ca urmare a săvârșirii abaterii disciplinare prevăzute de lege sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor Legii nr. 176/2010, o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnității publice respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Această interdicție de 3 ani privește funcțiile sau demnitățile publice prevăzute de Legea nr. 176/2010, cu excepția celor electorale.

24. Distinct de acestea, Curtea a reținut că, în contextul normativ de stabilire a unor interdicții în ceea ce privește funcțiile și demnitățile publice, prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 instituie reguli specifice referitoare la ocuparea funcțiilor eligibile. Astfel, interdicția de a mai ocupa aceeași funcție eligibilă pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului reprezintă o sancțiune cu natură juridică distinctă, Curtea statuând că reglementarea supusă controlului de constituționalitate se integrează scopului legii — asigurarea integrității și transparenței în exercitarea funcțiilor și demnităților publice și prevenirea corupției instituționale și nu contravine normelor constituționale privind dreptul de a fi ales și restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

25. De asemenea, Curtea reține că prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 au fost în atenția instanței de contencios constituțional cu prilejul soluționării conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte (a se vedea Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 9 decembrie 2013).

26. Cu acel prilej, Curtea, constatând existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate, a decis că Senatul României „urmează să decidă cu privire la încetarea sau nu a calității de senator a domnului Mora Akos Daniel, după interpretarea legală a dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010”.

27. Totodată, în considerentele Deciziei nr. 460 din 13 noiembrie 2013, citată mai sus, Curtea a reținut că, în ceea ce privește hotărârea Senatului prin care se va dispune cu privire la problema în cauză, aceasta se va întemeia pe dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010, text de lege care prevede că: „Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.”

28. Observând interpretările de care este susceptibil textul de lege menționat: pe de o parte, interpretarea, potrivit căreia termenul „aceeași” instituit de legiuitor nu poate fi interpretat ca fiind sinonim cu „toate”, legiuitorul evidențiind tocmai identitatea funcției eligibile respective, iar, pe de altă parte, interpretarea

conform căreia, odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate, persoana în sarcina căreia această stare a fost stabilită decade din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție de natura celei care a generat starea de incompatibilitate, Curtea Constituțională a statuat că trebuie să existe o concordanță între litera și voința inițială a legiuitorului.

29. În aceste condiții, Curtea a considerat că Parlamentul României trebuie să declanșeze procedura legislativă în scopul adoptării unei legi prin care se interpretează dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010.

30. Sub acest aspect, Curtea reamintește că forța obligatorie ce însoțește actele juridictionale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Cu alte cuvinte, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, și Decizia nr. 414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010).

31. Cu toate acestea, Curtea constată că, până la momentul pronunțării prezentei decizii, contrar art. 147 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia „De la data publicării, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii”, Parlamentul nu a adoptat o lege care să clarifice sensul sintagmei „aceeași funcție” din cuprinsul art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010.

32. Chiar dacă în ipoteza de față este în discuție o inacțiune a autorității legiuitoare legislative, Curtea, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, stabilit prin art. 142 alin. (1) din Legea fundamentală, nu poate ignora viciul de neconstituționalitate astfel creat.

33. De aceea, în absența unei legi care să lămurească semnificația sintagmei menționate, Curtea constată că persistența unei norme, care, prin neclaritatea sa, este susceptibilă de interpretări multiple, ce pot conduce la adoptarea unor soluții juridice diametral opuse într-un domeniu fundamental al statului de drept — ocuparea funcțiilor eligibile —, este contrară principiului constituțional al obligativității respectării Constituției, supremației sale și a legilor.

34. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea a consacrat posibilitatea și obligația sa de a interveni, ori de câte ori este sesizată, în cazul în care un text legal poate genera interpretări de natură a aduce atingere prevederilor constituționale. Fără a nega rolul constituțional al Parlamentului de „unică autoritate legiuitoare a țării” consacrat de art. 61 din Legea fundamentală, Curtea Constituțională reține că, în cazul în care un text legal poate genera interpretări diferite, este obligată să intervină ori de câte ori acele interpretări generează încălcări ale prevederilor Legii fundamentale. Constituția reprezintă cadrul și măsura în care legiuitorul și celelalte autorități pot acționa; astfel și interpretările care se pot aduce noiei juridice trebuie să țină cont de această exigență de ordin constituțional cuprinsă chiar în art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, potrivit căruia în România, respectarea Constituției și a supremației sale este obligatorie (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 1.092 din 18 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 67 din 31 ianuarie 2013).

35. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut în repetate rânduri că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006,

Decizia nr. 647 din 5 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 14 noiembrie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate înținderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului. În plus, nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta; apelând la nevoia la consiliere de specialitate în materie, el trebuie să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66).

36. Sub acest aspect, pentru a corespunde exigențelor de claritate, precizie și previzibilitate, Curtea constată că prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010, în partea referitoare la „*aceeași funcție*”, trebuie interpretate în sensul voinței legiuitorului de asigurare a integrității în exercitarea funcțiilor publice, inclusiv prin stabilirea unor interdicții și aplicarea unor sancțiuni în cazul persoanelor cu privire la care s-a constatat încălcarea regimului incompatibilităților sau conflictului de interese.

37. Astfel, plecând de la premisa că intenția legiuitorului a fost aceea de a sancționa persoanele cu privire la care s-a constatat încălcarea regimului juridic privind incompatibilitățile sau conflictul de interese, fără a face vreo diferență între tipul funcțiilor electiv deținute, Curtea constată că atribuirea pentru sintagma „*aceeași funcție*” a înțelesului unic de funcția care a generat starea de incompatibilitate sau conflict de interese este de natură să lipsească de eficacitate norma juridică respectivă, contrar spiritului Legii nr. 176/2010.

38. În acest context, Curtea reține că importanța și necesitatea reglementărilor în materia combaterii corupției și promovării integrității în sectorul public, în cadrul sistemului normativ național, sunt cunoscute și acceptate, aceste reglementări reprezentând răspunsul la o cerință reală a societății românești și o componentă de bază a dialogului României cu partenerii săi europeni, în cadrul procesului de evaluare a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de aceasta ca stat membru al Uniunii Europene. În jurisprudența sa (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 1.412 din 16 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 13 martie 2009, sau Decizia nr. 1.082 din 8 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 659 din 3 octombrie 2009), Curtea a statuat, printre altele, că din rațiuni de prevenire a faptelor de corupție de către anumite categorii de personal, anume individualizat, legiuitorul este liber să instituie în sarcina acelui personal obligații suplimentare, tocmai în considerarea activității pe care acesta o desfășoară, activitate de o anumită natură și importanță.

39. Or, în interpretarea potrivit căreia o persoană cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese poate ocupa o altă funcție eligibilă decât cea care a generat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese, textul legal este în mod vădit contrar semnificației avute în vedere de legiuitor, care, prin Legea nr. 176/2010, a urmărit asigurarea integrității și transparenței în exercitarea tuturor

funcțiilor și demnităților publice și al cărei scop este acela de a sancționa persoana în cauză prin stabilirea interdicției de a mai ocupa oricare dintre funcțiile eligibile.

40. De asemenea, a accepta interpretarea conform căreia unei persoane constatate a fi în stare de incompatibilitate sau conflict de interese îi este interzis să mai ocupe doar funcția care a generat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese, putând, în schimb, ocupa orice altă funcție eligibilă, ar pune, practic, la îndemâna categoriilor de persoane vizate de Legea nr. 176/2010 un procedeu extrem de simplu de eludare a legii și a aplicabilității sancțiunilor instituite de aceasta, aspect de neconceput într-un stat de drept.

41. Pe cale de consecință, pentru a integra prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua în litera și spiritul Legii nr. 176/2010, astfel încât acestea să corespundă voinței reale avute de legiuitor la momentul adoptării lor, conținutul acestora trebuie interpretat în sensul că odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate sau conflict de interese, persoana în sarcina căreia această stare a fost stabilită decade din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție eligibilă, prevăzută de art. 1 din lege, pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. Curtea menționează că, în litera și spiritul legii, poate subzista doar interpretarea potrivit căreia o persoană care a ocupat, spre exemplu, funcția de consilier local sau județean și cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau încălcarea regimului privind conflictul de interese nu mai poate ocupa, pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului, nicio altă funcție eligibilă (spre exemplu, senator, deputat, primar, consilier local etc.).

42. Curtea constată, de asemenea, că numai în această interpretare prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt conforme dispozițiilor art. 16 alin. (3) din Legea fundamentală, potrivit căruia funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate în condițiile legii. Într-adevăr, Constituția lasă la aprecierea legiuitorului ordinar stabilirea condițiilor de ocupare a funcțiilor și demnităților publice, însă acesta trebuie să se conformeze cerințelor de claritate și precizie a normei. În același timp, doar în această interpretare, sintagma „*aceeași funcție*” îl poate avertiza în mod inechivoc pe destinatarul său asupra gravității consecințelor nerespectării enunțului legal pe care îl cuprinde, astfel încât dreptul la ocuparea și exercitarea funcțiilor publice eligibile să nu rămână teoretic și iluzoriu.

43. Față de considerentele expuse, Curtea constată că, pentru a fi în acord cu Legea fundamentală și pentru a corespunde voinței reale a legiuitorului, sintagma „*aceeași funcție*” din cuprinsul art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 nu poate primi nicio altă semnificație decât aceea că noțiunea „*aceeași*” din cuprinsul său se referă la oricare dintre funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din Legea nr. 176/2010.

44. Curtea Constituțională a stabilit că, indiferent de interpretările ce se pot aduce unui text, atunci când Curtea Constituțională a hotărât că numai o anumită interpretare este conformă cu Constituția, menținându-se astfel prezumția de constituționalitate a textului în această interpretare, atât instanțele judecătorești, cât și organele administrative trebuie să se conformeze deciziei Curții și să o aplice ca atare (a se vedea Decizia nr. 536 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 7 iulie 2011).

45. Curtea nu declară neconstituțională o prevedere legală, astfel că nu se produc consecințe asupra existenței normative în ordinea juridică a normei supuse controlului, ci se stabilește doar, pe cale de interpretare, un unic înțeles constituțional al art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010.

46. Față de cele expuse, Curtea constată că dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege și nicio autoritate nu poate ignora înțelesul constituțional astfel stabilit.

47. Examinând excepția de neconstituționalitate a art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010, Curtea reține că prevederile de lege criticate, instituind reguli referitoare la aplicarea sancțiunii disciplinare în cazul constatării stării de incompatibilitate, nu au legătură cu soluționarea cauzei, deoarece obiectul acesteia îl constituie acțiunea în contencios administrativ formulată împotriva unui raport de evaluare prin care Agenția Națională de Integritate a constatat un conflict de interese. În consecință, potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 este inadmisibilă.

48. Pe de altă parte, critica de neconstituționalitate a art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 este formulată din perspectiva unei omisiuni de reglementare, în sensul că textul de lege nu stabilește și reguli privind termenul de prescripție a aplicării sancțiunilor disciplinare în cazul constatării conflictului de interese. Or, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea completa prevederile de lege supuse controlului.

49. De asemenea, examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004, Curtea observă că autoarea excepției nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci susține, în realitate, aspecte care țin de interpretarea și aplicarea legii de către autoritățile publice. Or, controlul de constituționalitate semnifică verificarea conformității prevederilor legale criticate cu normele și principiile fundamentale invocate, în limita unor critici ce vizează evidențierea unui raport de contrarietate dintre acestea, și nu interpretarea sau modificarea ori completarea textelor legale. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

50. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001, Curtea

reține că acestea au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate (a se vedea Decizia nr. 951 din 25 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 14 septembrie 2009).

51. Cu acel prilej, Curtea a reținut că prevederile legale criticate reprezintă garanții ale imparțialității autorităților publice și a membrilor consiliilor locale în exercitarea atribuțiilor lor. Potrivit art. 16 alin. (3) din Constituție, funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate doar „în condițiile legii”. Rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut pentru consilierul local interdicția de a participa la dezbateră și la adoptarea acelor hotărâri care au ca obiect probleme ce prezintă un interes material (patrimonial) pentru el ori pentru soțul (soția), afiii sau rudele sale până la gradul al patrulea inclusiv este aceea de a se asigura eliminarea subiectivismului și a interesului particular ori de grup în adoptarea hotărârilor consiliului local. Este cazul „conflictului de interese”, pe care Legea nr. 161/2003 îl definește ca fiind situația în care cel ce exercită o demnitate sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin. Conflictul de interese privește toate categoriile de funcționari publici, precum și funcțiile și demnitățile publice din sfera celor trei puteri ale statului, evident prin prisma atribuțiilor care caracterizează fiecare funcție în parte.

52. Având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, cele statuate prin decizia menționată își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

53. Pe cale de consecință, reținând că prevederile de lege criticate stabilesc reguli specifice privind exercitarea funcției de consilier local, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare în cadrul categoriei de persoane vizate, Curtea nu poate constata încălcarea dispozițiilor din Constituție invocate de autoarea excepției.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Steluța Gustica Cătănicu în Dosarul nr. 556/33/2013 al Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt constituționale în măsura în care sintagma „aceeași funcție” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 și ale art. 75 lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art. 46 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

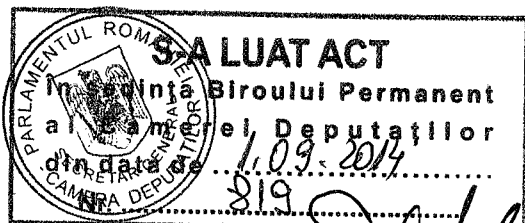
Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Doina Suliman

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 819 din 13.08.2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

NOTĂ

**referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor
Hotărârii Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea
unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de
Conturi**

Către: Biroul Permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 442 din 10 iulie 2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 30 iulie 2014, Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate formulată Grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și Senat și a constatat că Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi este neconstituțională în ceea ce privește numirea în funcția de consilieri de conturi a doamnei Constanța-Anca Donovici și a domnului Marius Vorniceanu.

Decizia este definitivă și general obligatorie și s-a comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 442/2014.

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

fost constatate de către instanțele de judecată, însă această obligație subzistă atâta timp cât este în vigoare și temeiul legal în baza căruia au fost pronunțate hotărârile judecătorești definitive și irevocabile. În acest sens Curtea s-a mai pronunțat, prin Decizia nr. 1.601 din 9 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 91 din 4 februarie

2011, în care a statuat că autoritatea de lucru judecat de care se bucură o hotărâre judecătorească este una absolută pe toată durata de aplicare a prevederii legale care a stat la baza pronunțării hotărârii. În concluzie, Curtea constată că și această critică de neconstituționalitate este lipsită de temei.

29. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Magdalena Petre, Gheorghe Rusu, Constantin Tița, Fănel Dinuț și Ion Chiosescu în dosarele nr. 2.626/109/2012, nr. 6.038/109/2011 și nr. 11.864/3/2011 ale Curții de Apel Pitești — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2011 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională și ale art. 20 din anexa nr. 3 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2011 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Pitești — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 17 iunie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 442

din 10 iulie 2014

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

1. Cu Adresa nr. 2/3.139 din 24 iunie 2014, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea referitoare la neconstituționalitatea dispozițiilor Hotărârii Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi, formulată de Grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și Senat.

2. Sesizarea a fost formulată în temeiul art. 146 lit. l) din Constituție și al art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.776 din 25 iunie 2014 și constituie obiectul Dosarului nr. 614L2/2014.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate autorii susțin că dispozițiile Hotărârii Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi sunt contrare Constituției, pentru argumentele care urmează să fie expuse în continuare.

4. Numirea celor șase consilieri de conturi s-a făcut fără a se ține cont de configurația politică a Parlamentului, aceștia fiind propuși de comisiile permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere numai dintre candidații de pe lista prezentată de către Partidul Social Democrat, atât comisiile, cât și Plenul Parlamentului refuzând să analizeze, respectiv să voteze candidați de pe listele altor grupuri parlamentare. Acest procedeu încalcă un principiu al statului de drept, potrivit căruia instituțiile fundamentale care reprezintă democrația politică și care asigură funcționarea normală a statului trebuie să se formeze cu aportul electiv al tuturor formațiunilor politice reprezentate în Parlament, în raport cu ponderea reprezentării. Funcționarea acestui principiu se opune formării unor instituții fundamentale ale statului de drept printr-un filtru politic monocolor, tocmai pentru a se preveni anihilarea valorii pluripartidismului în jocul democratic parlamentar, care consistă,

printre altele, și în echilibrul compoziției profesionale a acelor instituții, echilibru care să le asigure realizarea statutului organic.

5. Potrivit art. 140 alin. (1) fraza întâi din Constituție, „Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public”. Același rol funcțional în reglementarea constituțională a „Economiei și finanțelor publice” (titlul IV din Constituție) este afirmat și de art. 1 alin. (1) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Potrivit art. 1 alin. (3) din lege „Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Constituție și în prezenta lege[...]”. Modul în care sunt reglementate, atât în Constituție, cât și în legea de organizare și funcționare, numirea și statutul personalului Curții de Conturi (exercițiul independent al mandatului, inamovibilitatea, incompatibilitățile legale), ai cărei consilieri sunt numiți de organul reprezentativ suprem al poporului român, îi conferă acestei autorități creditul necesar pentru realizarea contribuției indispensabile la funcționarea statului de drept și a democrației politice. Or, exercițiul parlamentar al democrației în statul de drept, funcționarea reală și normală a pluripartidismului, nu se conciliază cu adjudecarea tuturor atribuțiilor și competențelor Parlamentului de către partidul politic sau alianța de partide politice care are majoritatea în Parlament.

6. Exigențele statului de drept sunt satisfăcute și prin crearea și respectarea unor cutume în funcționarea statului de drept, între care și aceea a aportului electiv a fiecărui partid politic cu reprezentare parlamentară, în raport cu ponderea sa prin potențialul de vot, la formarea unor instituții și autorități fundamentale, de rang constituțional, chiar dacă legea de statut a acelei instituții sau autorități nu prevede expres respectarea configurației politice prin rezervarea sau alocarea unui număr de demnități ori de mandate.

7. Pe de altă parte, contrar dispozițiilor art. 140 alin. (4) teza întâi din Constituție și art. 46 alin. (1) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, doamna Donovici Constanța-Anca și domnul Vorniceanu Marius au fost numiți consilieri de conturi, pentru un mandat de nouă ani, prin hotărârea criticată, deși mai îndepliniseră aceeași funcție, timp de șase ani, potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 25 din 14 octombrie 2008, astfel că ei vor realiza un mandat de cincisprezece ani, format dintr-un mandat parțial, „pentru perioadă rămasă până la expirarea mandatului celui a cărui activitate a încetat”, potrivit art. 46 alin. (6) din Legea nr. 94/1992, și dintr-un „mandat complet”, potrivit art. 49 alin. (4) din aceeași lege.

8. Textele constituționale și legale sunt fără echivoc în sensul că funcția de consilier de conturi nu poate fi exercitată pe o perioadă mai mare de nouă ani, care este perioada unui mandat complet. Din rațiuni lesne de înțeles, art. 46 alin. (6) din Legea nr. 94/1992 dispune că „Posturile de consilieri de conturi devenite vacante pot fi ocupate doar pentru perioada rămasă până la expirarea mandatului celui a cărui activitate a încetat”. Nimic nu autorizează interpretarea textelor constituționale și legale în sensul că unui „mandat parțial” îi poate urma un „mandat complet”.

9. Distincția dintre cele două tipuri de mandate și, în același timp, inadmisibilitatea succesiunii acestor mandate cu consecința exercitării funcției de consilier de conturi pe o perioadă mai mare de 9 ani sunt susținute și de textele art. 46 alin. (6) și art. 49 alin. (4) din lege — „Persoanele care au îndeplinit funcția de consilier de conturi pe durata unui mandat

complet beneficiază, la data pensionării, de pensie de serviciu, în cuantumul prevăzut de lege pentru magistrați.”

10. De remarcat că demnitatea de consilier de conturi, spre deosebire de alte demnități publice (Președintele României, deputați, senatori), nu poate fi exercitată, în concepția Constituției și a legii, pentru mai mult de un mandat cu o durată de nouă ani. Opțiunea Constituției și a legii pentru durata limitată a exercițiului unei funcții de înaltă demnitate publică, rezultată din numărul de mandate admis și din întinderea în timp a mandatului, stabilită normativ, este una din valorile și, în același timp, regulile și principiile constituționale. Opțiunea respectivă s-a verificat ca fiind benefică pentru funcționarea în deplină securitate a statului de drept, ea evitând atât acumularea de autoritarism sub o conștiință echivalentă cu o anume imunitate, dată de durata îndelungată a exercițiului unei anumite funcții publice, cât și degradarea responsabilității politice sau profesionale, datorată repetiției investițiilor în funcția respectivă.

11. În concluzie, autorii sesizării solicită Curții Constituționale să constate neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi.

12. În temeiul art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, la data de 25 iunie 2014, Curtea Constituțională a solicitat punctele de vedere ale birourilor permanente al Senatului și al Camerei Deputaților asupra sesizării de neconstituționalitate.

13. Președintele Camerei Deputaților a comunicat **punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților** prin adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.942 din 2 iulie 2014, în care se arată că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă.

14. În ceea ce privește „numirile făcute fără a se ține cont de configurația politică”, Biroul permanent al Camerei Deputaților menționează că „în mod constituțional s-a ținut cont numai de propunerile Comisiilor permanente pentru buget, finanțe și bănci, deoarece numirile nu se fac în funcție de configurația politică, membrii Curții de Conturi fiind supuși incompatibilităților prevăzute pentru judecători, potrivit art. 140 alin. (4) teza a treia”.

15. Referitor la critica privind numirea a doi consilieri de conturi pentru un mandat de 9 ani, după ce aceștia au exercitat un mandat de 6 ani, punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților este în sensul interpretării *per a contrario* a dispozițiilor art. 140 alin. (4) teza întâi din Constituție, respectiv numai celor care au fost numiți pentru mandate de 9 ani nu li se mai poate prelungi sau înnoi mandatele. Întrucât doamna Constanța-Anca Donovici și domnul Marius Vorniceanu au deținut un mandat de 6 ani, ei pot fi numiți pentru un mandat de consilier al Curții de Conturi, în temeiul art. 140 din Constituție.

16. Președintele Senatului a comunicat **punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului** prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.980 din 3 iulie 2014, în care se arată că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă.

17. Punctul de vedere transmis de Senat vizează doar critica de neconstituționalitate referitoare la nerespectarea configurației politice a Parlamentului în procedura de numire a membrilor Curții de Conturi. Se arată că, în afară de candidații propuși de grupurile parlamentare ale Partidului Social Democrat din Camera Deputaților și Senat, au depus propuneri de candidați și grupurile parlamentare ale Partidului Poporului Dan Diaconescu, ale Uniunii Democrațe Maghiare din România și ale Partidului Conservator. Potrivit documentelor care consemnează parcurgerea procedurii parlamentare, pe lista candidaților înscrși pentru ocuparea funcției de consilier de conturi au fost

înregistrate 11 persoane. Ca atare, se consideră că nu poate fi susținută afirmația potrivit căreia consilierii de conturi au fost numiți „numai dintre candidații de pe lista prezentată de către Partidul Social Democrat”, de vreme ce consilierii de conturi Dezsi Attila și Pieleanu Ileana Manuela au fost numiți la propunerea grupurilor parlamentare ale Uniunii Democratice Maghiare din România, respectiv ale Partidului Conservator.

CURTEA,

examinând sesizarea, punctele de vedere ale birourilor permanente al Senatului și al Camerei Deputaților, lucrările și documentele depuse la dosar, raportul întocmit de judecătorul-raportor, Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională, în temeiul prevederilor art. 146 lit. I) din Constituție și al dispozițiilor art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost sesizată să se pronunțe asupra constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014.

19. În vederea soluționării prezentei sesizări, Curtea procedează, mai întâi, la verificarea admisibilității acesteia. În acest sens, reține că, în jurisprudența sa, a se vedea deciziile nr. 53 și 54 din 25 ianuarie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Curtea a reținut că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional.

20. În privința hotărârilor care, prin obiectul lor, vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, Curtea a reținut că norma prin raportare la care urmează să fie exercitat controlul de constituționalitate poate fi și de nivel infraconstituțional, ținând cont de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest sens, Curtea a arătat că o atare orientare este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri — autorități și instituții de rang constituțional —, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

21. În cauza de față, Curtea de Conturi este o instituție de rang constituțional, fiind reglementată de art. 140 din titlul IV — *Economia și finanțele publice* din Legea fundamentală, astfel că hotărârea criticată poate fi verificată și prin prisma prevederilor cuprinse în Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Așadar, Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi intră sub incidența dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010.

22. Obiectul sesizării de neconstituționalitate îl constituie Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi.

23. Autorii sesizării susțin că această hotărâre contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitoare la

statul de drept și principiul respectării supremației Constituției și a legilor și art. 140 alin. (4) privind mandatul consilierilor de conturi.

24. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la numirea celor șase consilieri de conturi fără a se ține cont de configurația politică a Parlamentului, aceștia fiind propuși de comisiile permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere, numai dintre candidații de pe lista prezentată de către partidul care deține majoritatea în Parlament, Curtea urmează să respingă critica de neconstituționalitate pentru argumentele ce vor fi arătate în continuare.

25. Dispozițiile constituționale și legale stabilesc condițiile procedurale și de fond pentru numirea în funcția de demnitate publică a consilierului de conturi. Astfel, potrivit art. 140 alin. (4) teza întâi și art. 46 alin. (1) din Legea nr. 94/1992, membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament, la propunerea comisiilor permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere, pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. Pentru a fi numiți consilieri de conturi, potrivit art. 47 alin. (2) din lege, se cere îndeplinirea următoarelor condiții: studii superioare economice sau juridice, vechime de minimum 10 ani în specialitatea studiilor absolvite și pregătire profesională temeinică.

26. Din analiza coroborată a dispozițiilor constituționale și legale nu rezultă obligația Parlamentului ca, în procedura de numire a membrilor Curții de Conturi, să țină seama de configurația politică a forului legislativ. Atunci când legiuitorul a impus respectarea acestei condiții, rezultate ca urmare a exprimării libere a opțiunilor politice a poporului, la formarea unor organe de lucru, a unor instituții sau autorități publice a reglementat în mod expres cerința alcătuirii respectivelor organisme potrivit configurației politice a Parlamentului. Cu titlu de exemplu, enumerăm situația formării birourilor permanente și a comisiilor parlamentare ale fiecărei Camere [art. 64 alin. (5) din Constituție], desemnarea membrilor Consiliului de administrație al Societății Române de Televiziune, respectiv ai Consiliului de administrație al Societății Române de Radiodifuziune [art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune], numirea unor membri ai Consiliului de conducere al Institutului Cultural Român [art. 6 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 356/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român] sau numirea unor membri ai Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității [art. 17 alin. (2) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității]. Or, **în cazul constituirii Curții de Conturi, nici Constituția, nici legea organică privind organizarea și funcționarea acestei instituții fundamentale nu au prevăzut configurația politică a Parlamentului drept criteriu de determinare a componenței organismului colegial, astfel încât forul legislativ nu este ținut de respectarea unei atare obligații.**

27. Distinct de cele reținute anterior, Curtea apreciază că, în domeniul dreptului parlamentar, principala consecință a naturii electivă a mandatului reprezentativ și a pluralismului politic o constituie principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv „majoritatea decide, opoziția se exprimă”. Majoritatea decide, întrucât, în virtutea mandatului reprezentativ primit de la popor, opinia majoritară este prezumată că reflectă sau corespunde opiniei majoritare a societății. Opoziția se exprimă, ca o consecință a aceluiași mandat reprezentativ care fundamentează dreptul inalienabil al minorității politice de a-și

face cunoscute opțiunile politice și de a se opune, în mod constituțional și regulamentar, majorității aflate la putere. Aplicarea principiului „majoritatea decide, opoziția se exprimă” asigură legitimitatea instituțiilor statului.

28. Regula majorității implică în mod necesar, în cadrul procedurilor parlamentare, evitarea oricăror mijloace care ar conduce la o manifestare abuzivă din partea majorității sau a oricăror mijloace obstructioniste care ar avea drept scop împiedicarea desfășurării normale a procedurii parlamentare. Or, principiul „majoritatea decide, opoziția se exprimă” implică, în mod necesar, un echilibru între puterea de decizie a majorității și necesitatea de exprimare a poziției minorității politice cu privire la o anumită problemă, în scopul asigurării, pe de o parte, a confruntării politice din Parlament, deci a caracterului contradictoriu al dezbaterilor, și, pe de altă parte, a îndeplinirii de către acesta a competențelor sale constituționale și legale. Cu alte cuvinte, parlamentarii, fie că provin din rândul majorității, fie din cel al opoziției, trebuie să se abțină de la exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale și să respecte o regulă de proporționalitate, de natură să asigure adoptarea deciziilor ca urmare a unei dezbateri publice prealabile (a se vedea Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

29. În realizarea atribuțiilor constituționale, cum este și aceea a numirii membrilor Curții de Conturi, parlamentarii, în exercitarea mandatului, sunt, potrivit prevederilor art. 69 alin. (1) din Legea fundamentală, „în serviciul poporului”. Aceasta implică reprezentarea în lupta politică din Parlament a dezbaterilor politice din societate, a opiniilor, a ideilor ce au ca sursă diferitele categorii sociale, politice, economice sau culturale. În această manieră, poporul, titularul suveranității naționale, își exercită suveranitatea nu numai cu prilejul procesului electoral, ci pe întreaga durată a mandatului oferit parlamentarului aflat în serviciul său.

30. Dezbaterile parlamentare a problemelor importante ale națiunii trebuie să asigure respectarea valorilor supreme consacrate de Legea fundamentală, precum statul de drept, pluralismul politic și democrația constituțională. Acesta este motivul pentru care Curtea apreciază că, în realizarea atribuțiilor constituționale, Parlamentul trebuie să-și exercite cu bunăcredință drepturile și obligațiile constituționale, cultivând o conduită a dialogului politic, atunci când interesul major al națiunii o impune.

31. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la numirea unor consilieri de conturi pentru un nou mandat, contrar dispozițiilor constituționale prevăzute de art. 140 alin. (4) teza întâi, Curtea reține următoarele argumente:

32. Consacrarea Curții de Conturi, ca instituție fundamentală a statului, s-a realizat prin Constituția României din 1991, care la art. 139 prevedea rangul constituțional al autorității care exercita controlul asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. În ceea ce privește membrii Curții de Conturi, Constituția din 1991 prevedea la art. 139 alin. (4) că sunt „numiți de Parlament, sunt independenți și inamovibili, potrivit legii. Ei sunt supuși incompatibilităților prevăzute de lege pentru judecători.”

33. În temeiul normelor constituționale, a fost adoptată Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 septembrie 1992, și, ulterior, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 16 martie 2000. Forma inițială a legii prevedea la art. 103 alin. (1) că „Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament, la propunerea Comisiei pentru politică

financiară, bancară și bugetară a Senatului și a Comisiei pentru buget și finanțe a Camerei Deputaților, pentru un mandat de 6 ani. Mandatul poate fi reînnoit”, iar după republicare, în art. 104 alin. (1), legea relua soluția legislativă, prevăzând că „Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament, la propunerea comisiilor pentru buget, finanțe, bănci ale celor două Camere, pentru un mandat de 6 ani. Mandatul poate fi reînnoit.”

34. În temeiul dispozițiilor legale, Parlamentul a adoptat **Hotărârea nr. 3 din 14 februarie 2002** privind numirea președintelui și vicepreședintelui Curții de Conturi, a președinților de secții și a membrilor secțiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 128 din 18 februarie 2002, și **Hotărârea nr. 7 din 20 martie 2002** privind numirea unui membru al Curții de Conturi — consilier de conturi la Secția jurisdicțională, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 28 martie 2002, prin care **erau numiți cei 18 membri ai Curții de Conturi pentru un mandat de 6 ani.**

35. Ca urmare a aprobării prin referendum a Legii de revizuire a Constituției României nr. 429/2003, la data de 29 octombrie 2003 a intrat în vigoare Constituția României revizuită. Dispozițiile art. 139 referitoare la Curtea de Conturi au fost preluate parțial, completate și modificate. Astfel, potrivit art. 140 alin. (4) și (5) din Constituția revizuită, „(4) Consilierii de conturi sunt numiți de Parlament pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. Membrii Curții de Conturi sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe toată durata acestuia. Ei sunt supuși incompatibilităților prevăzute de lege pentru judecători.

(5) Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din 3 în 3 ani, în condițiile prevăzute de legea organică a Curții.”

36. Pentru a asigura stabilitatea mandatelor deținute de membrii Curții de Conturi la data intrării în vigoare a noilor dispoziții constituționale, Constituția revizuită a prevăzut expres norme tranzitorii cuprinse în art. 155 alin. (5), potrivit cărora „[...] consilierii de conturi numiți de Parlament își continuă activitatea până la data expirării mandatului pentru care au fost numiți. Pentru asigurarea înnoirii Curții de Conturi din 3 în 3 ani, la expirarea mandatului actualilor consilieri de conturi aceștia vor putea fi numiți pentru încă un mandat de 3 ani sau de 6 ani.”

37. În 2008, la expirarea mandatului pentru care au fost numiți prin hotărârile adoptate în 2002, în temeiul prevederilor art. 140 și 155 din Constituție, Parlamentul a adoptat **Hotărârea nr. 25 din 14 octombrie 2008** privind numirea consilierilor de conturi, a președintelui și a vicepreședintelui Curții de Conturi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 15 octombrie 2008, prin care desemna cei 18 membri ai Curții de Conturi: 6 membri pentru un mandat de 3 ani, 6 membri pentru un mandat de 6 ani și 6 membri pentru un mandat de 9 ani. Printre consilierii de conturi numiți pentru un mandat de 6 ani se aflau și doamna Constanța Anca Donovici și domnul Marius Vorniceanu.

38. Ulterior, a fost adoptată Legea nr. 217/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 724 din 24 octombrie 2008, care la pct. 52 referitor la art. 104 alin. (1), (2) și (3) prevede următoarele: „(1) Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament, la propunerea comisiilor permanente pentru buget, finanțe și bănci ale celor două Camere, pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit.

(2) *Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din 3 în 3 ani, începând cu data expirării mandatului actualilor consilieri de conturi în funcție.*

(3) *Consilierii de conturi în funcție numiți de Parlament își vor continua activitatea până la expirarea mandatului.*"

39. La data de 27 septembrie 2011, **la expirarea mandatului de 3 ani** atribuit prin Hotărârea nr. 25 din 14 octombrie 2008, Parlamentul României adoptă Hotărârea nr. 17 din 27 septembrie 2011 prin care numește, în temeiul art. 140 alin. (4) din Constituție, pentru un mandat de 9 ani, șase consilieri de conturi.

40. La data de 16 iunie 2014, **la expirarea mandatului de 6 ani** atribuit prin Hotărârea nr. 25 din 14 octombrie 2008, Parlamentul României adoptă Hotărârea nr. 28 din 16 iunie 2014 prin care numește, în temeiul art. 140 alin. (4) din Constituție, pentru un mandat de 9 ani, șase consilieri de conturi, printre care și doamna Constanța Anca Donovici și domnul Marius Vorniceanu.

41. Din analiza actelor normative care s-au succedat, Curtea reține că dispozițiile constituționale și legale au suferit modificări referitoare la durata mandatului și la instituirea interdicției ca mandatul să nu poată fi prelungit sau înnoit. Modificările operate nu au influențat desfășurarea mandatelor în curs, întrucât norma constituțională a prevăzut dispoziții tranzitorii care să înlăture orice aplicare retroactivă a noilor prevederi. Astfel, prin reglementarea expresă a continuării activității consilierilor de conturi numiți de Parlament, în temeiul legii în vigoare înainte de revizuirea Constituției, până la data expirării mandatului pentru care au fost numiți, Legea fundamentală a dat expresie principiului neretroactivității legii civile, asigurând desfășurarea în condiții de stabilitate și securitate a exercițiului mandatelor aflate în curs la data adoptării reglementărilor novatoare. Mai mult, norma constituțională tranzitorie cuprinsă în art. 155 alin. (5) teza a doua a prevăzut, distinct de interdicția stabilită în art. 140 alin. (4) teza întâi din Constituție, posibilitatea Parlamentului ca, pentru asigurarea înnoirii Curții de Conturi din 3 în 3 ani, la expirarea mandatului consilierilor de conturi aflați în funcție în perioada tranzitorie, aceștia să poată fi numiți pentru **încă** un mandat de 3 ani sau de 6 ani.

42. În concluzie, din interpretarea coroborată a textelor constituționale, rezultă că persoanele care exercitau mandatul

de consilieri de conturi la data modificării textelor constituționale, pe de o parte, au continuat activitatea până la expirarea acestuia, anul 2008, și, pe de altă parte, la data expirării mandatului, au avut vocația la numirea pentru un nou mandat, de 3 sau 6 ani, în scopul asigurării condițiilor de continuitate și reînnoire a Curții de Conturi.

43. De asemenea, Curtea constată că, în aplicarea aceleiași art. 155 alin. (5) teza a doua, **mandatele de 3 ani sau de 6 ani**, necesare respectării normei constituționale prevăzute de art. 140 alin. (5), potrivit căreia „*Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din 3 în 3 ani, în condițiile prevăzute de legea organică a Curții*”, **constituie mandate constituționale sui-generis, asimilate unui mandat complet, care cad sub incidența interdicției prevăzute de art. 140 alin. (4) teza întâi, neputând fi prelungite sau înnoite.** Posibilitatea unei noi candidaturi, după expirarea mandatului împlinit în condițiile Constituției, este un element extrinsec acestuia, ce poate fi modificat pentru viitor, numai prin legea de revizuire constituțională. În prezent, Constituția stabilește condițiile, interdicțiile și incompatibilitățile ce trebuie îndeplinite de un candidat.

44. Așa fiind, atât propunerea de numire, cât și numirea membrilor Curții de Conturi trebuie să se întemeieze pe verificarea prealabilă a respectării cerințelor legale și constituționale pentru ocuparea respectivei demnități, precum și a interdicțiilor și incompatibilităților ce pot rezulta fie din statutul personal, fie din alte prevederi legale.

45. Prin urmare, Curtea reține că numirea doamnei Constanța Anca Donovici și a domnului Marius Vorniceanu pentru un nou mandat de 9 ani, în temeiul art. 140 alin. (4) din Constituție, după ce în prealabil aceștia au fost numiți și au îndeplinit un mandat de 6 ani, în temeiul art. 155 alin. (4) din Constituție, constituie o încălcare a dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 140 alin. (4) referitoare la interdicția înnoirii mandatului și în art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”. Principiul supremației Constituției și principiul legalității sunt de esență cerințelor statului de drept, în sensul prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (2), conform cărora „*Nimeni nu este mai presus de lege*”.

46. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. l) din Constituție, al art. 1, 3, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

CAMERA DEPUTAȚILOR

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate și constată că Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 iunie 2014 privind numirea unor consilieri de conturi și a unui vicepreședinte la Curtea de Conturi este neconstituțională în ceea ce privește numirea în funcția de consilieri de conturi a doamnei Constanța Anca Donovici și a domnului Marius Vorniceanu.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Camerei Deputaților și Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 iulie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu